

1164

1743-6
ԱՎՏՈ ԳՈՐԾԻ ԶԵՌՆԱՐԿ

ԱՎՏՈ ԿՈՒՐՍԵՐԻ

ՈՒՍԱՆՈՂՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱՐ

Կազմեց՝ Ա. ՏԵՐ-ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ

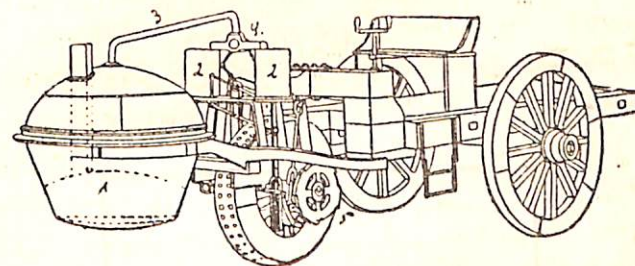
ՅԵՐԵՎԱՆ

1928 թ.

629.1/3

5-38

ՄԵԽԱՆԻԿԱԿԱՆ ՓՈԽԱԴՐՈՒՄՆ 18-ՐԴ
ԴԱՐԻ ՍԿԶԲՆԵՐԻՆ

ԿՅՈՒՆՈՅԻ ԱՎՏՈՄՈԲԻԼԸ ՍՐԱՆԻՑ 160 ՏԱՐԻ ԱՌԱՋ 1769 Թ.

ԶԵՌՆԱՐԿ ԱՎՏՈ-ԿՈՒՐՍԵՐԻ
ՈՒՍԱՆՈՂՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱՐ

Կազմեց Ա. Տեր-Գրիգորյանը

Գրառեպ. № 1033 (բ) Տիրամ 250
Հայկական համալսարանի 2-րդ տղ. պատ. № 696

ՄԵԽԱՆԻԿԱԿԱՆ ՓՈԽԱԴՐՈՒՄԸ 18 ԴԱՐՈՒ ՍԿԶԲԻՆ

160 տարի սրանից առաջ, 1769 թ. Ֆրանսիայի Փարիզ քաղաքում ղինվորական ճարտարապետ Կյունոն հնարեց առաջին ավտոմոբիլը: Կյունոյի ավտոն նման էր մանկական յեռանիվ հեծանիվին, վորի անիվները սայլի անիվների նման յերկաթյա շրջանակով էին, շարժիչն յերկու զլանանոց՝ աշխատում էր շոգու միջոցով, նա կառուցած էր ավտոյի առաջին անիվի վրա (յերկու կողմից): Առջևի անիվը նրա և՛ տանող և՛ ուղղություն ավողն էր. Կյունոսի ավտոն անցնում էր մի ժամում հինգ կիլոմետր: Փարիզում 1770 թվին հրավիրվեց հատուկ հանձնաժողով տեսնելու և փորձելու Կյունոյի ավտոմոբիլը, և յերբ Կյունոն մեքենան աշխատացրեց, մեքենայի սոսկալի աղմուկից հանձնաժողովի բոլոր անդամները վախան: Կյունոն մեծ ջանք թափեց հանձնաժողովին նորից հավաքելու և համոզելու մեքենային մոտիկից նայել:

Առաջին տղավորությունը և մեքենայի աշխատանքը բավարար յերևաց, բայց վերջում հանձնաժողովը հիասթափվեց, վորովհետև ավտոմոբիլը տասնհինգ բուպե գնալուց հետո 15 բուպե սպասում էր նոր գոլորշի հավաքելու համար: Այս հանգամանքը սաստիկ զանգաղեցրեց գործը, վորի հիման վրա առաջարկեցին Կյունոյին իր ավտոմոբիլի ավելի հարմար շինվածք տալու:

Կյունոն նորից ձևափոխեց իր ավտոմոբիլը, վորը գնում էր մեկ ժամ և կանգնում էր տասը բուպե նոր շողի հավաքելու համար: Մեկ տարուց հետո հրավիրվեց նոր հանձնաժողով, վորը չկայացավ և Կյունոն սպասելով 30 տարի, մեռավ ծախսելով գյուտի վրա իր վերջին խնայած կուպեկները:

1801 թ. Կյունոյի ավտոն — զրվեց Փարիզի թանգարանում: Կյունոյի փորձերը մեծ հետաքրքրություն առաջացրեց ամբողջ աշխարհում, գանադան յերկրներից հավաքվում էյին Փարիզ լավագույն կոնստրուկտորներ և ամիսներով զբաղվում Կյունոյի գյուտի ուսումնասիրության վրա: Վերջապես 1803 թ. Անգլիայում ավտոկոնստրուկտոր Ռիչարդ Տրուգվիլը հնարեց նոր ձևի ավտոմոբիլ վորի հետեի անիվները ավտոյի քաշող տանողն էյին, իսկ առաջին անիվները ուղղություն ավողն. նրա շոգեկաթսան գանվում էր կուզովայի տակ, շարժիչի դանները տեղավորված էյին հորիզոնական, մեքենան աշխատում էր անընդհատ անելով 8 կիլոմետր մեկ ժամում: Ավտոմոբիլի գյուտը ինչպես Ռ. Տրուգվիլի, այնպես էլ Կյունոյի, ունեյին միևնույն կողմիս պակասությունները այսինքն՝ փողոցի անկյունը շրջելիս հետևի անիվները անում էյին միևնույն արագությունը, անկյուններում փոքր շրջան վերցնել անկարելի յեր լինում և զրա համար էլ պատահում էյին հաճախակի շրջումներ: Այս հանգամանքը յերկար ժամանակ գանդադեցրեց ավտո տեխնիկայի զարգացումը և ի վերջո 1829 թ. կոնստրուկտոր Զեմսը զրտավ դիֆֆերենցիալնի մեխանիզմը հետևի անիվների համար: Զեմսի գյուտը մեծ հեղաշրջում առաջացրեց ավտոտեխնիկայում: Թվում էր թե ամեն ինչ արված էր, բայց վոչ: Ավտո տեխնիկան պահանջում էր նորանոր բարելավումներ: Գործնականը ցույց տվեց, վոր այդ ավտոն հարթ տեղում գնում և ավելի արագ ձիաքարչից, իսկ վերելքին հետ է մնում նրանից: Այս հանգամանքը նույնպես քիչ չէր խանգարում ավտո տեխնիկայի զարգացմանը և այդ պատճառով շատերը հրաժարվեցին մեխանիկական փոխադրումից ու քարչից: Մարդատար ավտոմոբիլային հաղորդակցությունը 1838 թ. Անգլիայում հրաժարվեց ավտո փոխադրությունից այն պատճառով, վոր շարժիչը չէր աշխատում միատեսակ թե վերելքին և թե հարթ տեղերում: 1843 թ. կոնստրուկտոր Գիլլը գոյություն ունեցող պակասությունը վերադրեց, գանելով արագությունը փոփոխող մեխանիզմը (կարողակա սկորու-

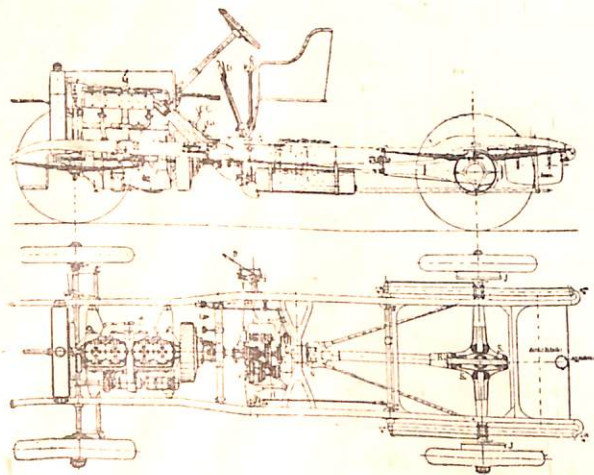
տեյ): Վորով թեթևացրեց վերելքին շարժիչի աշխատանքը: Այս գյուտից հետո ավտո տեխնիկան սկսեց հսկայական քայլերով զարգանալ: Առաջացան ավտո դորժարաններ: Ավտոյի ծանրությունը, շինվածքը, ծանրաշարժ զրու-թյունը իհարկե, չէր կարող աչքաթող լինել նոր կոնստրուկտորների ուշադրությունից և զրա համար էլ նրանցից յուրաքանչյուրը նոր տիպի ավտո-շինվածքին՝ աշխատում էյին խուսափել վերոհիշյալ պակասություններից: Սկսեցին շինել բացի շոգե շարժիչներից նաև գազե, ելեքտրական և խտացրած ողի շարժիչներով ավտոմոբիլներ: Բայց և այնպես այն վեհ նպատակին չէյին կարողանում հասնել վորը պահանջում էր ավտո տեխնիկան: 1885 թ. վերջապես գերմանացի կոնստրուկտոր Բենցը և անգլիացի Դայմլերը գտան ներքին այրման շարժիչ, այդ շարժիչները սկսեցին բավարարել այն պահանջներին, վորոնց հետևում էյին բոլոր կոնստրուկտորները այսինքն՝

- 1) թեթև կշռով (ծանրության)
- 2) շինվածքով փոքր (համաչափ)
- 3) ուժեղ և արագաշարժ (ըստ ուժի):

Շուկայում յերևալով ավտոմոբիլներ ներքին այրման շարժիչներով, մեծ հետաքրքրություն առաջացրին ամբողջ ավտո-աշխարհում: Բենց և Դայմլերը՝ կոնստրուկտորների հետ աշխատել սկսեցին միաժամանակ և Լենուտոր իր գաղային շարժիչներով: Կոնստրուկտոր Սեպալենը իր շոգե-շարժիչներով և առանձնակի գեներատորով «Սեպալեն» սխտեմի, վորը զգալի կերպով թեթևացրեց ավտոյի կշիւը (ծանրությունը), շոգեկաթսային տալով վայրկյանական շոգեզուրչացում: Ավտոների առավելության հարցին վերջնական վճիռ տալու համար Փարիզում 1869 թվին կազմակերպվեց առաջին ավտո մրցումը, վորտեղ մասնակցում էյին 35 մեքենա՝ ներքին այրման, 30 շոգեմեքենա, 5 մեքենա խտացրած ողով, 4 մեքենա ելեքտրականությամբ, 2 մեքենա գաղային շարժիչով և 30 մեքենա այլ կողմության: Այս անգամ էլ բացառապես հաղթողը հանգիստացան այն մեքենաները, վորոնք ունեյին Բենց և Դայմլեր սխտեմի ներքին այրման շարժիչներ: Առաջին հա-

մաշխարային ավտո մրցումը լավ համբավ ծառայեց Բենց և Դայմլեր սիստեմաների համար, վորոնք պահպանվում են մինչև հիմա, իսկ գլխավորն այդ մրցման այն է, վոր նա առաջացրեց ավտոմոբիլների արագ կատարելագործումն ու տարածումը: Մեծ դեր խաղացին նաև կոնստրուկտոր Պա- նար Լեվասսորը. նա կարողացավ վորոշել շարժիչի տեղը ավտոյի վրա, վորը մինչև այդ վիճելի յեր: Ներքին այր- ման շարժիչները Բենց և Դայմլերի յերկրորդ համաշխա- րային ավտո մրցմանը նորից տվին առավելություն, անե- լով 22 կիլոմետր մեկ ժամում: Յերկու տարուց հետո ներքին այրման շարժիչներն ավտո մրցման ժամանակ տվին 44 կիլոմետր արագություն մեկ ժամում (յերկու անգամ ավելի նախկինից): 1912 թ. ավտոմոբիլներն ըս- կեսիցին տալ արագություն՝ մոտ մեկ հարյուր կիլոմե- տրը մեկ ժամում: Այս է համառոտ պատմությունը ավտո զարգացման 18-րդ դարի սկզբներից մինչև 1912 թ., վորից հետո մինչև հիմա ավտո-տեխնիկան հսկայական քայլե- րով է առաջադիմել: Այժմ մենք սկսենք ծանոթանալ ավտոմոբիլի գլխավոր մասերի հետ (արտաքին տեսքով), իսկ հետո ներքին հնրանց նշանակությունը: Ավտո զործը պարզ և հասկանալի լինելու համար կտամ ձեզ հարցեր:

ՀԱՐՅ. — Ի՞նչ է նշանակում ավտոմոբիլ.

ԱՎՏՈՄՈԲԻԼԻ ՇԱՍՄԻՆ ԿՈՂՔԻՑ ՅԵՎ ՎԵՐԵՎԻՑ

ՊԱՏԱՍԽԱՆ. — Ավտոմոբիլ-նշանակում է ինքնաշարժ կառք.

Հ. — Ի՞նչ մասերից է բաղկացած ավտոմոբիլը.

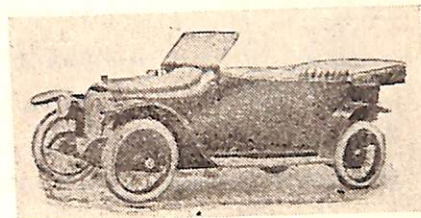
Պ. — Ավտոմոբիլը բաղկացած է յերկու գլխավոր մա- սերից, կուզովայից և շասիից.

Հ. — Ի՞նչ տիպի մարդատար կուզովներ են լինում.

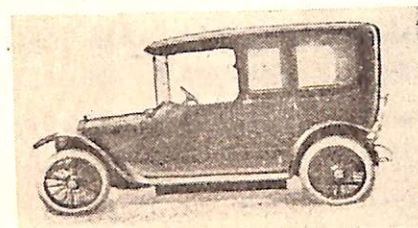
Պ. — Մարդատար կուզովները լինում են բաց և ծած- կած, 2- 4 և վեց սեղանի, իսկ ավտոբուսները լինում են 8-ից մինչև 64 տեղանի, բայց կուզովները լինում են

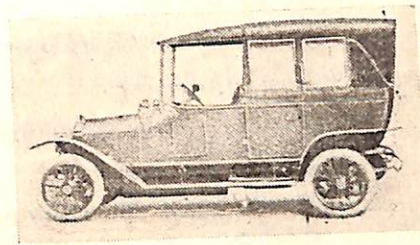
ԴՈՒՐԼ-ՖԱՅՏՈՆ

ՏՈՒՐՊԵԴՈ

ԼԻՄՈՒԶԻՆ

ԼԱՆԴՈՒԼԵ

յերկու տիպի, Դուրլ ֆայտոն և Տուրպեդո, իսկ ծածկած- ները Լիմուզին և Լանդուլե.

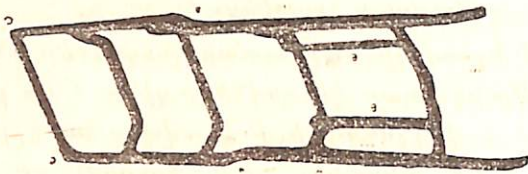
Հ. — Ի՞նչ տեսակի ավտոկուզվաներ են լինում.

Պ. — Մարդատար, ապրանքատար, հիվանդատար, մըր- ցման, զրահապատ, հրդեհի և այլն.

Հ. — Ի՞նչ է շասիին.

Պ. — Ավտոմոբիլն առանց կուզովայի կոչվում է շասի, շասին բաղկացած է ռամայից, կոնսկից, յերկու գույգ անիվներից, առաջի սոնուց, հետի յերկու կիսա- սոնիներից ռեսորներից, զեկի մեխանիզմից, ռադիա- տորից, վինտիլյատորից, շարժիչից, կարբյուրատորից,

մագնետայից, շաղկապման մեխանիզմից կարող կա սկո-
րոսայից, կարգանից, կարգանի վալից, գիֆֆերենցիայից,
ձեռքի արգելիչից, մախավիկից, խաղաման մեխանիզմից,
բենզինի բակից և պղինձե խողովակներից:

ՌԱՄԱ

Հ.—Ի՞նչ է ռաման և ինչից է նա կազմված.

Պ.—Ռաման շրջանակ է կազմված յերկու յերկար
և 4-5 կարճ պողպատյա բաղկաններից, վորի վրա տարա-
ցրված է շաստի բոլոր մասերը և մեխանիզմը.

Հ.—Ի՞նչպես է կոչվում ռամայի առաջի և հետևի մա-
սերը.

Պ.—Թաթեր.

Հ.—Ի՞նչով են միացած ռամայի անկյունները և բալ-
կանները միմիանց.

Պ.—Պողպատյա զակլյովկաններով, իսկ անկյունները
անկյունաշափերով.

Հ.—Ի՞նչից են պատրաստում ռաման.

Պ.—Շտամպովանի պողպատից.

Հ.—Կարելի՞ չէ արդյոք ծակել ռաման զանազան
պեպերի համար.

Պ.—Վոչ չի կարելի.

Հ.—Ի՞նչպես է ճաքվում և կոտրվում ռաման.

Պ.—Ռաման սկզբից ճաքում է իր ներքին մասից,
և ապա ճաքը լայնանալով նա կոտրվում է.

ԿՌՆԱԿ (գավազնայա ուռչկա)

ՀԱՐՅ.—Ի՞նչի համար է ծառայում շարժիչն աշխա-
տացնող կոնակը.

Պ.—Շարժիչն աշխատացնող կոնակը ծառայում է
մատուցել խող պցելու համար.

Հ.—Ի՞նչպես է աշխատեցնում կոնակը շարժիչին.

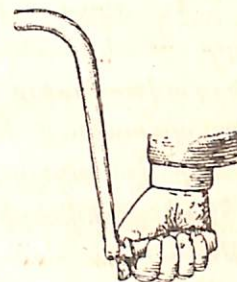
Պ.—Շարժիչը աշխատեցնող կոնակը մենք միացնում
ենք ծնկաձև ստանցքի տառաններին, կամ շափնկայի հետ.
պտտելով կոնակը մենք աշխատացնում ենք միացները և
ստանում ենք պայթույթներ գլանների մեջ.

Հ.—Ի՞նչպես պետք է բռնել ձեռ-
քում շարժիչը աշխատացնող կոնակը:

Պ.—Կոնակը հարկավոր է բռնել
բոլոր մասերը մի կողմից և ձգել տա-
կից (ինչպես ցույց է տալիս նկարը).

Հ.—Ի՞նչի համար է կոնակի զըս-
պանակը (պռուժինը).

Պ.—Զսպանակը հետ է խփում
կոնակին մատուցել աշխատելու վար-
կյանին.

ԿՌՆԱԿԸ ՁԵՌՔՈՒՄ
ԲՈՆԵԼՈՒ ԺԵՏ ՁԵՎԸ

Ա Ն Ի Վ Ն Ե Ր

ՀԱՐՅ.—Ի՞նչ մասերից է բաղկացած անիվները.

Պ.—Անիվները բաղկացած են հետևյալ մասերից.

- 1) ստուպիցայից 2) սպիցաններից
- 3) փայտե ու պողպատյա որոգնե-
րից.

Հ.—Ի՞նչ տեսակի անիվներ են լի-
նում ընդհանրապես.

Պ.—Անիվները լինում են չորս տե-
սակի 1) փայտե սպիցաններով 2) պողպատե
սպիցաններով 3) չուղունից թափված և 4)
սինաձև.

Հ.—Ի՞նչ տեսակ փայտից են պատրաս-
տում անիվները:

Պ.—Կաղնուց, ամերիկական աղացիա-
յից, և յասենիից (հացենի).

Հ.—Վոր անիվներն են կոչվում վե-
դուշի.

Պ.—Հետևի անիվները.

ԱՆԻՎԻ ՓԱՅՏԵ ՊՈՂՊԱՏԵ
ՈՐՈՂԸ ՄԻՋԻՑ ԿՏՐԱԾ

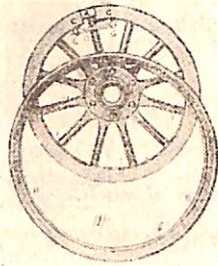
ՇԵՏԻ ԱՆԻՎԸ ՇԵՆ-
ԹԱՅԱԿԱՊ, ՑԵՆԻ,
ՅԵՎ ՁՅԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿ

Հ.—Վերը անիվներն են՝ կոչվում նապրավլյաուշչի.

Պ.—Առաջի անիվները.

Հ.—Ի՞նչ ե նշանակում բուքսավանի, լինչից ե դա պատահում և լինչ պետք ե անել այդ դեպքում.

Պ.—Բուքսավանի նշանակում ե յերբ հետևի անիվները պտտվում են բաց ավտոմորիլը տեղից չի շարժվում. դա պատահում ե ցեխի, սառույցի և ձյունի ժամանակ: Այդ դեպքում պետք ե հետի անիվների վրա ձգել հատուկ շղթա անիվի չափսին.

ԱՌԱՋԻ ԱՆԻՎԻ ՊՈՂ-ՊԱՅՅԱ ՇՐՋԱՆԱԿԸ ՇԱՆԱՄ

ՌԵՍՍՈՐՆԵՐ

ՀԱՐՑ.—Ի՞նչից են պատրաստում ռեսսորները.

Պ.—Ռեսսորները պատրաստում են հատուկ ձկուն պողպատից.

Հ.—Ի՞նչ տեսակի ռեսսորներ են լինում.

Պ.—Ռեսսորները լինում են մեկ տակ, յերկու տակ և միտակուս կես, նրանք կոչվում են կիսակեսպատիկ, ելեպ-

ԿԻՍԱԵԼԵՊՏԻԿ

ԵԼԵՊՏԻԿ

3/4 ԵԼԵՊՏԻԿ

տիկ և յերեք քառորդ ելեպտիկ.

Հ.—Ի՞նչ մասերից են բաղկացած ռեսսորները և ինչու համար են նրանք ծառայում.

Պ.—Ռեսսորները բաղկացած են՝ 1) զլխավոր թերթից իր ականջներով 2) 4—11 հատ փետուրներից 3) կենտրոնական բոլորից և 4) խամուսներից: Ռեսսորները պահպանում են ավտոմորիլի մեխանիզմը և նստողներին՝ ճանապարհի ցնցումներից ու հարվածներից:

Հ.—Բանի ռեսսոր ունի ավտոմորիլը.

Պ.—Ավտոմորիլն ունի յերկու, չորս և հինգ ռեսսորներ.

Հ.—Ի՞նչպես պետք ե պահպանել ռեսսորները.

Պ.—Ամեն վեց ամիսը մեկ անգամ հարկավոր ե հանել նրան իր տեղից, քանզի նրա փետուրները, լվանալ նավթով, քսել տավոտ, նորից հավաքել, ներկել և դնել իր տեղը.

Հ.—Ինչիցն ե կոտրվում ռեսսորը.

Պ.—Ռեսսորը կոտրվում ե ժանգից և շոֆֆերի անզգուշությունից.

ԱՍՈՐՏԻԶԱՏՈՐ

Հ.—Ի՞նչի համար ե ծառայում ամորտիզատորը.

Պ.—Ամորտիզատորը թեթևացնում և հեշտացնում ե ռեսսորների աշխատանքը.

Հ.—Ի՞նչ տեսակի ամորտիզատորներ են լինում ընդհանրապես.

Պ.—Ամորտիզատորները լինում են բեզինից, զսպանակի միջոցով և զիդրավե-լիչեակի (յուղի և միտցի միջոցով).

ՌԵԶԻՆԵ ԱՄՈՐՏԻԶԱՏՈՐ

ԿՐԿՆԱԿԻ ԱՄՈՐՏԻԶԱՏՈՐ ՆՐԱ ՇԱԳՆԵԼՈՒ ԶԵՎԸ

ԶՍՊԱՆԱԿՈՎ ԱՄՈՐՏԻԶԱՏՈՐ

ԲԱՇԽՄԱՆ ՄԵԽԱՆԻԶՄ (ՈՍԱՊՐԵԳԵԼԻՏԵԼԻ մեխանիզմ)

Հ.—Ի՞նչ ե ոսպրեգելիտեխնի մեխանիզմը և ինչու համար.

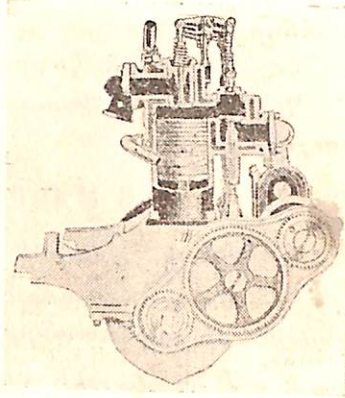
Պ.—Այն մեխանիզմը, Վորը աշխատանքում ե ոսպրեգելիտեխնի վալին, մագնետյին և պոմպային, կոչվում ե ոսպրեգելիտեխնի մեխանիզմ, նա գտնվում ե կարտերի առաջին մասում և գերմեաիկ փակված ե իր կրիշկայով.

Հ.—Ի՞նչպես ե աշխատում ոսպրեգելիտեխնի մեխանիզմը.

Պ.—Ծնվածե առանցքի վրա խուլ հաղցրած և շեռտերունկա, վորը պտտվելով պտտում է այն շեռտերունկային, վորը հաղցրած է ռասպրեդելիտեղնի վալի ղլխին: Ռասպրեդելիտեղնի վալը պտտվելով պտտում է մանգնե. տոյի պոմպայի վալերին.

Հ.—Ի՞նչ մեծության պետք է լինի կալենչաի վալի և ռասպրեդելիտեղնի վալի շեռտերունկաները.

Պ.—Ռասպրեդելիտեղնի վալի շեռտերունկան պետք է լինի յերկու անգամ մեծ, վորովհետեւ ծնկածե առանցքը անելով յերկու պտույտ, ռասպրեդելիտեղնի վալը այդ ժամանակամիջոցին պետք է անի մեկ պտույտ:

ԿԱՐՏԵՐԻ ԱՌԱՋԻ ՄԱՍՈՒՄ ՅԵՐԵՎՈՒՄ Ե ԲԱՇԽՄԱՆ ՄԵԽՆԻԶՄԸ

ՂԵԿԻ ՄԵԽԱՆԻԶՄ (ՈՒԼԵՎՈՅ ՄԵԽԱՆԻԶՄ)

Հ.—Վճրտեղ են կառուցում ղեկի մեխանիզմը.

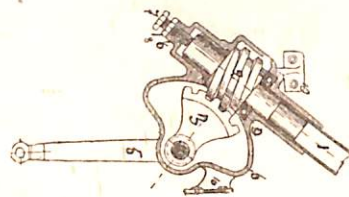
Պ.—Ղեկի մեխանիզմը կառուցում են մատորի աջ կամ ձախ կողմում.

Հ.—Ի՞նչպես պետք է լինի կառուցված ղեկը.

Պ.—Ղեկը չպետք է ունենա մեծ մեռյալ ընթացք, մեռյալ ընթացքը նա յե յերբ ղեկը շարժվում է, բայց այդ շարժումը չի ազդում ավտոյի առաջի անիվների վրա:

Հ.—Ի՞նչ գլխավոր մասերից է բաղկացած ղեկի մեխանիզմը.

Պ.—Ղեկի մեխանիզմը բաղկացած է ղեկի անիվից, զոխից, շապիկից, անվերջ վրնաից, կիսաշեռտերոկայից, մեխանիզմի շապիկից, ղեկի մատից և ղեկի ձգիչներից:

ՂԵԿԻ ՄԵԽԱՆԻԶՄԻ ԿՐԻՇԿԱՆ ԲԱՑԱՄ

Հ.—Ի՞նչի համար է ծառայում բաղիատորը.

Պ.—Բաղիատորը ծառայում է մատորը ջրով հովացնելու համար.

Հ.—Ի՞նչպես է ջուրը կատարում շրջանառություն բաղիատորի մեջ.

Պ.—Ջուրը բաղիատորի առկի սեղերվուարից անցնում է գլանների շապիկի մեջ, այնտեղից բարձրանում է և լցվում բաղիատորի վերին սեղերվուարը, ապա խողովակների միջոցով ջուրը իջնում է բաղիատորի ներքին սեղերվուարը և նորից գնում գլանների շապիկի մեջ.

Հ.—Ի՞նչից են պատրաստում բաղիատորի սերյեվինան.

Պ.—Բաղիատորի սերյեվինան պատրաստում են բարակ պղնձե թերթիկներից, վորը կոչվում է լատուն.

Հ.—Ի՞նչ տեսակի բաղիատորներ է լինում.

Պ.—Բաղիատորները լինում են 1. խողովակածե 2. փեթակածե 3. կողավոր.

Հ.—Վճրտեղ են կառուցում բաղիատորը.

Պ.—Բաղիատորը կառուցում են մատորի առաջի կամ հետի մասում.

Հ.—Ի՞նչով են ածում ջուրը բաղիատորի մեջ.

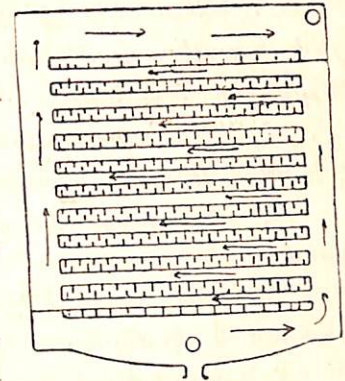
Պ.—Ջուրն ածում են ծորակով, վորն ունի մալ.

Հ.—Ի՞նչ ջուր է հարկավոր բաղիատորի համար.

Պ.—Բաղիատորի համար հարկավոր է մաքուր ջուր, առանց կրային մասերի: Լավ ջուրը բաղիատորի համար անձրևի կամ ձյան ջուրն է.

Հ.—Ի՞նչու համար է ծառայում բաղիատորի կրիչկան.

Պ.—Բաղիատորի կրիչկան ծառայում է, վոր ջուրը բաղիատորից չթափվի, չընկնի բաղիատորի մեջ պտտա-

ՐԱԴԻԱՏՈՐ

հակաճան մասնիկներ (կեղտ) և ջրի ղողորջին դուրս չգալա-
ցիաառորի միջից:

Հ.—Ի՞նչն համար ե ծառայում ըաղիատորի կանս-
րոնի աբուբկան.

Պ.—Կանաւորնի տրուելան ծառայում եւ րազիատութից գտրորչին գուրս հանելու համար, յերբ րազիատորի ջարբը խիստ յեփ եւ դայիս.

Հ.—Ինչպէս իմանալ, Վոր քաղկիատորը վատ և աշխատող.

Պ.—Մատուրը չի քաշում, բաղիատուրի միջի ջուրը
յեւի և գալիս, զլանների վրայի թափված յուզն ուսում և
այրիկի և հոտ գալ.

Հ.—Ի՞նչով ե՞ն միայնում ըսցիւստորը մաստորի հետ.

Պ — Ռեդիկուս շլանդուդ.

Հ. — Բարեկամորդի զո՞ր մասունքն է ջուրը շուտ ստու-
ջու՞մ:

Պ. — Բաղիւստոսի ջուրը չուս սառչում և հրա ցածի մասում և պոմպայում.

Հ. — Կարելի՞ չէ քաղիաւոյրի ջուրը փոխել յերբ հա
յեփ է գարիս, —

Պ.—Կարելի չէ, բայց շատ զգուշ. հարկավոր է բացել ապրիատորի ներքեի կրանիկը և մինչուհե՝ ժամանակ վերերից ծորակով ածել ջուրը, մինչև վոր բաղիատորի ցածի կրանիկից կթափվի սառը ջուր.

Հ. — Վոր հովացումն է կոչվում տերմատոֆոն.

Պ.—Այն հովացումը, Վերի ջուրը շարժվում է բա-
ղիատորից գլանների շարքի մեջ առանց պոմպայի.

Հ.—Վոր հովացումն է կոչվում ցենտրաբեժնի.

Պ. Յենարարեժնի կոչվում է այն հովաքումը, վերը
ջուրը շարժվում է ճնշման տակ.

Հ.—Բացատրել տերմապիֆոնի լայն և վառ կողմերը.

Պ.—Տերմասիֆոնի լավ կողմն այն է, վոր նա աշխատում է ինքնուրույն առանց պոմպայի ոգնության (ֆիզիկայի օրենքի հիման վրա) իսկ վատ կողմն այն է, վոր մինչև ջուրը գլանները շապկի մեջ չի տաքանում նա չի շարժվում:

Հ. — Բացատրել ցեղաբաժնի հովաքումի լավ և վատ կողմերը.

կողմերը.

Պ.—Լավ կողմն այն է, վոր ցենսորաբաժնի ջուրը սկսում է հոսել անմիջապես, յերբ մատորը սկսում է աշխատել ու դրանով չի թողնում ջրի տաքանալը գլանների խատել ու դրանով չի թողնում ջրի տաքանալը գլանների շապիկի մեջ, իսկ վատ կողմն այն է, վոր յեթե պոմպան փչանա կամ թե ցրտից պայթի, բաղիատորի աշխատանքը (ջրի շարժումը) միանգամայն կխանգարվի և գլանները (ջրի շարժումը) միանգամայն կխանգարվի և գլանները կսկսեն իրիստ տաքանալ իսկ բաղիատորի ջուրը յեփ գալ.

Հ. — Կան արդյոք ալտումբլիւներ, վոլոնթ չափով
հասն ջրով.

Պ. — Այո, կան գերմանական «Մաֆի» սիւսեմի աշխատութիւնները, վերոնք չեն հովանում ջրով.

Հ.—Ի՞նչու համար են բողիկոսները կառուցում մատրի առաջին, զբաւ լաւ և վատ կողմերը.

Պ.—Բազիատորը կառուցում են մատորի առաջին վորովհետև նա ավտոմորիլի առջևում գտնվելով ավելի լավ է հովացնում իր միջի ջուրը, առջևում կառուցված բազիատորը լինում է ավելի փոքր և անգավորում իր մեջ քիչ ջուր, իսկ վատ կողմն ալն է, վոր բազիատորը գրտնվելով ավտոմորիլի առջևում ավելի շուտ կարող է յննթարկվել ավերման (փորձանքների).

Հ. — Ինչո՞ւ համար են բաղիատորը կառուցում մատորի հետևին.

Պ.—Վերսիլսեան մատուրի հետեին կառուցված լա-
դիաւորն ալեկի աղահով ե լինում վորձանքներից, նրա
վատ կողմն այն ե, վոր հա շատ մեծ ե, ծանր ե, շատ
ջուր ե տանում ե գանլում ե ողի հոսանքից հետո.

ՀՈՎԱՀԱՐ. (ՎԵՆՈՒԼԱՏՈՐ)

Հ. — Ի՞նչու համար ե ծառայում հովհարը.

Պ.—Հովհաննարը հովանոսում է բաղիատորի ջուրը, հովանոսում է գլաններին շապիկը զրսի կոշիկից և գուլուն է շարստում կապուտաի տակ հավաքված սլայթեցուցիչ խառնուրդը:

Հ.—Վնորտեղ ե կառուցվում հովանաբը, յերբ բաղիա-

տորը գտնվում է մատորի առաջին.

Պ. — Հովահարը կառուցում են մատորի առջևիկին, բաղիատորի հետևից.

Հ. — Ի՞նչպես է աշխատում հովահարը.

Պ. — Ծնկածե առանցքի վրա խուլ հազցրած է շկիֆ, վորը միանում է կաշվով հովահարի շկիֆի հետ, պտտվելով կաշին պտտվում է հովահարը.

Հ. — Լինում են արդյոք ավտոմոբիլներ, առանց հովահարի.

Պ. — Չեն լինում.

Պ Ո Մ Պ Ա (ճասոս)

Հ. — Ի՞նչ է պոմպան.

Պ. — Պոմպան՝ նասոս է, վորը քշում է ջուրը գլանների շապիկները միջից բաղիատորի մեջ.

Հ. — Ի՞նչպես է աշխատում պոմպան.

Պ. — Ռասպրեգելիտեինի մեխանիզմն ունի շեռտերիոնկա, վորը պտտում է պոմպին.

Հ. — Կո՞ւ արդյոք պոմպա բոլոր ավտոմոտորների վրա.

Պ. — Պոմպա ունենում են միայն այն մատորները, վորոնց ջուրը շարժվում է ճնշման տակ.

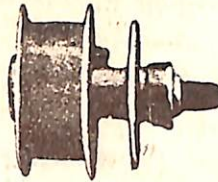
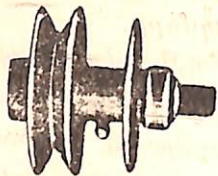
Հ. — Ի՞նչ անկանոնություն կարող է պատահել պոմպայի հետ.

Պ. — Պոմպան կարող է արաքվել, պոմպայի թիերը կարող են մաշվել, կոտրվել և պոմպայի շղոնկան կարող է կարվել.

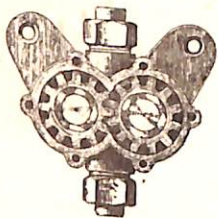
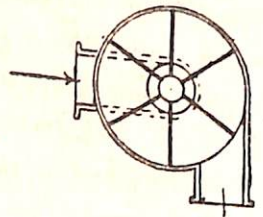
Շ Ա Ր Ժ Ի Չ (մասոր)

Հ. — Ի՞նչ է մատորը.

Պ. — Մատորը ավտոմոբիլի այն մասն է, վորը քաշում, առնում է ավտոմոբիլին.

ՀՈՎԱՀԱՐԻ ՇԿԻՖՆԵՐԻ ՏԵՍԱԿՆԵՐԸ ԱՌԱՆՑ ԹԻՅԵՐԻ

ՊՈՍՊԱ

Հ. — Ի՞նչպե՞ս են աշխատում ներքին այրման շարժիչները.

Պ. — Ներքին այրման շարժիչներն աշխատում են բենզինով, սպիրտով և սպիտակ նավթով.

Հ. — Ի՞նչու ավտոմոտորները կոչվում են ներքին այրման.

Պ. — Վորովհետև խառնուրդն այրվում է գլանների միջում.

Հ. — Վերջապես տակտանի շարժիչներ են լինում ընդհանրապես.

Պ. — Շարժիչները լինում են 2 և 4 տակտանի.

Հ. — Վերջապես տակտանի մատորներ են կառուցվում ներկա ավտոմոբիլների վրա.

Պ. — 4 տակտանի.

Հ. — Ի՞նչպես են կոչվում մատորի տակտերը.

Պ. — Մատորի տակտերը կոչվում են ձծող, սեղծող, պայթող և արտածող.

Հ. — Ի՞նչ է նշանակում տակտ.

Պ. — Մխոցի ընթացքը՝ գլանի վերի մեռյալ կետից մինչև ներքին մեռյալ կետը, կոչվում է տակտ.

Հ. — Ի՞նչն է կոչվում գլանի մեռյալ կետը.

Պ. — Մեռյալ կետ կոչվում է այն կետը, վորից բարձր կամ ցածր, մխոցը չի կարող շարժվել գլանի մեջ.

Հ. — Վերջապես մեռյալ կետ ունի գլանը և ի՞նչպես են նրանք կոչվում.

Պ. — Գլանն ունի յերկու մեռյալ կետ, վերին և ներքին.

Հ. — Ի՞նչ է նշանակում մխոցի ընթացքը.

Պ. — Մխոցի ընթացք նշանակում է, յերկու մեռյալ կետերի մեջի տարածությունը.

Հ. — Ի՞նչպես են կառուցում շարժիչը ավտոմոբիլի վրա.

Պ. — Շարժիչը կառուցում են ավտոյի վրա կանգնած, պոսկած և թեք ընկած.

Հ.—Վերջան գլանանոց շարժիչներ են կառուցում ավտոյի վրա.

Պ.—Ավտոյի վրա կառուցում են 1, 2, 4, 6, 8 և 12 գլանանոց շարժիչներ.

Հ.—Ի՞նչ տարբերություն կա 2 և 4 տակտանի շարժիչների մեջ.

Պ.—Տարբերությունն այն է, վոր 2 տակտանի շարժիչը կատարում է 2 տակտ և տալիս է մեկ բանվոր-աշխատանք, իսկ 4 տակտանին անում է 4 տակտ և տալիս է նույնպես մեկ բանվոր-աշխատանք.

Հ.—Ի՞նչ է կատարվում գլանի մեջ 1-ին տակտին, 2-րդ, 3-րդ և 4-րդ տակտերին.

Պ.—Առաջին տակտին միացնելով իր վերին մեռյալ կետից-ներքին մեռյալ կետը, նա իր գլխով առաջացնում է գլանի մեջ գառարկություն, զրոյի ողջ զգալով գլանի դատարկությունը, մտնում է կարբյուրատորի ողի անցքից, ժիկլորից խլում է բենզին, ցրում և ինչպես պայթուցիչ խառնուրդ, մտնում է գլանի մեջ. 2-րդ տակտին միացր բարձրանալով ներքին մեռյալ կետից դեպի վերին կետը, նա իր գլխով սղմում է (գլանի) կամերա սփառի մեջ այդ պայթուցիկ խառնուրդը և չհասած իր վերին մեռյալ կետին 15°, գլանում առաջանում է ելք-տրական կայծ և պայթեցնում է զազը. 3-րդ տակտին միացր մեծ արագություն իջնում է ցած, կատարելով բանվորական ընթացք, 4-րդ տակտին բարձրանալով ներքին մեռյալ կետից վերին մեռյալ կետը, նա իր գլխով շարժում է պայթված զազը գլանից դուրս խլացման մեխանիզմի մեջ:

Գ Լ Ա Ն (ԳԻԼԵԳՐ)

Հ.—Ի՞նչ է գլանը.

Պ.—Գլանը-գլանաձև չուգունից թափված է, վորի մեջ աշխատում է միացր.

Հ.—Ի՞նչպես են թափում գլանները.

Պ.—Գլանները թափում են մեկ-մեկ, յերկուսը, 4-ը և 5-ը միասին. միասին թափված գլանները կոչվում են բլոկ մատոր.

Հ.—Ի՞նչ հաստություն են լինում գլանների պատերը.

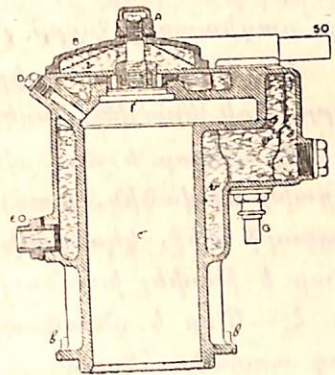
Պ.—Գլանների պատերն ունենում են հաստություն 3-5 միլիմետր.

Հ.—Ի՞նչով է լավ և ինչով է վատ, յերբ գլանների գլուխը թափված է առանձին.

Պ.—Յերբ գլանների գլուխը թափված է առանձին, դրա լավ կողմն այն է, վոր կարելի յե նրա գլուխը հանել և վերեից մաքրել գլանի մեջի կեղտը, միացների գլուխը և գլանների շապիկը, իսկ վատ կողմն այն է, վոր յերբ գլանների պրակկատական ճաքած է կամ պայթված այդ գեպքում կկատարվի գազի կամ ջրի փախչում.

Հ.—Ի՞նչով է լավ և ինչով է վատ յերբ գլանների գլուխը թափված է միասին.

Պ.—Գլանների գլխի միասին թափվածը լավ է նրանով, վոր չի կարող կատարվի վոչ գազի և վոչ ել ջրի փախչում, բայց վատ է նրանով, վոր միացների գլուխը, գլանների մեջը և շապիկները վերեից մաքրելու համար չունի վոչ մի հարմարություն.

ԳԼԱՆԸ ԻՐ ՋՐԻ ՇԱՊԻԿՈՎ

Հ.—Վերն է գլանի բանվոր մասը.

Պ.—Գլանի բանվոր մասը կոչվում է յերկու մեռյալ կետերի տարածությունը.

Հ.—Ի՞նչու համար է ծառայում գլանի շապիկը.

Պ.—Գլանի շապիկը ծառայում է գլանը ջրով հովացնելու համար.

Հ.—Ո՞ւնեն արդյոք շապիկ ջրի համար, բոլոր շարժիչները.

Պ.—Վոչ, շապիկ ունեն միայն այն շարժիչները, վորոնք հովանում են ջրով.

Հ.—Պայթած գազի վո՞ր մասն է մնում գլանի մեջ.

Պ.—Մեկ տասյերրորդ մասը.

Հ.—Գլանի վո՞ր մասումն է պահվում պայթված գազը.

Պ.—Խփանալիքների բնի տակ.

Հ.—Ի՞նչու համար ե ծառայում կոմպրեսսիոն կրանիկները.

Պ.—Կոմպրեսսիոն կրանիկները ծառայում են 1. ին, գլանները պայթված գազից մաքրելու, 2-րդ, բենզին կամ նավթ գլանների մեջ լցնելու, 3-րդ, կոմպրեսսիոն պակսեցնելու և 4-րդ գլանի մեռյալ կետերը զտնելու համար.

Հ.—Ի՞նչու մե ե կայանում գլանի պահպանելը.

Պ.—Գլանը պետք ե ջրով լավ հովսցնել և յուղով յուղել.

Հ.—Ի՞նչ իմանալ, վոր գլանները տաքացել են.

Պ.—Գլանների վրայի թափած յուղը սկսում ե այրվել, բաղխատորի ջուրը յեփ գալ և մոտորը քաշում ե վատ:

Հ.—Ի՞նչպես մաքրել գլանների շապիկը կամ բաղխատորը, ջրի կրային մասերից.

Պ.—Պետք ե մեկ վեղր ջրի մեջ լցնել յերեք կիլո քացախի թթվածին, խառնել և այդ խառնուրդը լցնել բաղխատորի մեջ, կես ժամ շարժիչը աշխատեցնելուց հետո, պետք ե թափել խառնուրդը և լվանալ բաղխատորը ջրով:

Հ.—Ո՞ւր ե գնում գլանների մեջի պայթած գազը 4-րդ տակտից հետո.

Պ.—Խլացման մեխանիզմի մեջ.

Մ Խ Ո Ց Ը (պորեց)

Հ.—Ի՞նչ ե մխոցը, ի՞նչից են նրան պատրաստում և վորտեղ ե նա աշխատում.

Պ.—Մխոցը բաժակաձև թափվածք ե չուգունից, պողպատից կամ ալյումինից, վորն աշխատում ե գլանի մեջ:

Հ.—Ի՞նչ ձևի յեն լինում մխոցների գլուխը և ի՞նչի համար են նրանք ծառայում.

Պ.—Մխոցների գլուխները լինում են ներս ընկած, գուրս ընկած և ուղիղ, նրանք ընդունում են իրենց վրա պայթված գազի ուժը և շարժածողի (շատունի) միջոցով տալիս են ծնկաձև առանցքին.

ՄԽՈՑԸ ԿՏՐԱԾ

Հ.—Վոր մխոցն ե կոշվում հասարակ և վորը կրկնակի գործողություն.

Պ.—Հասարակ գործողության մխոցն այն ե, յերբ նա պայթված գազի ուժը ընդունում ե իր վրա մի կողմից, իսկ կրկնակի գործողության մխոցն այն ե, յերբ մխոցը ճնշման ուժը ստանում ե յերկու կողմից.

Հ.—Վորքան ատմոսֆերա ունի գլանի գազը, յերբ նա գտնվում ե ճնշման տակ.

Պ.—4-7 ատմոսֆերա.

Հ.—Վորքան ատմոսֆերա ունի գազը, պայթման վարկյանին.

Պ.—15-25 ատմոսֆերա.

Հ.—Ի՞նչ ուժով ե ճնշում գազը գլանների պատերին, պայթված վարկյանին.

Պ.—3-ից 6 ատմոսֆերա ուժով.

Հ.—Ի՞նչպես ե մխոցը լուվում գլանի մեջ.

Պ.—Մխոցն աշխատելով գլանի մեջ (առանց յուղի), նա խիստ տաքությունից լայնանում ե և լուվում գլանի մեջ.

Հ.—Ի՞նչպես իմանալ, վոր մխոցները լուվել են գլանների մեջ.

Պ.—Սվտոյի կոնակը չի պտտվում.

Հ.—Ի՞նչպես պետք ե չափել մխոցի ընթացքը.

Պ.—Պետք ե բացել առաջի գլանի կրանիկը կամ հանել գլանի մոմը, մխոցը բարձրացնել վերին մեռյալ կետին և մափտուլով չափել գլանի մեջի տարածությունը մինչև մխոցի գլուխը և մափտուլի վրա նշան անել, հետո մխոցը իջեցնել իր ներքին մեռյալ կետը և նորից մափտուլով չափել ու նշանել, վորի յերկու կետերի տարածությունը հավասար կլինի մխոցի ընթացքին.

Հ.—Ի՞նչ տրամագիծ պետք ե ունենա մխոցն իր գլանում.

Պ.—Մխոցի տրամագիծը պետք ե լինի 2 միլիմետր պակաս գլանի, տրամագծից.

Հ.—Ի՞նչ հաստության են լինում մխոցի պատերը.

Պ.—Մխոցի պատերն ունենում են 3-5 միլիմետր հաստություն.

Հ.—Ի՞նչի յե հավասար մխոցի ընթացքը.
 Պ.—Մխոցի ընթացքը հավասար ե ծնկաձև առանցքի ծնկի կրկնակի յերկարությանը.

Հ.—Ի՞նչպես իմանանք զաղի փախչումը մխոցի միջոցով.

Պ.—Գաղի փախչումը կարելի յե իմանալ մխոցից, յերբ նրա մի կողմը սեղացած ե.

Ո Ղ Ա Կ Ն Ե Ր (կոլցա)

Հ.—Ի՞նչ ունի մխոցն իր մարմնի վրա.

Պ.—Մխոցն ունի առավակներ ողակների համար.

Հ.—Ի՞նչից են պատրաստում մխոցի ողակները.

Պ.—Մխոցի ողակները պատրաստում են փափուկ չուգունից.

Հ.—Ի՞նչի համար են ծառայում մխոցի ողակները.

Պ.—Ողակները ծառայում են կոմպրեսիան պահելու և ուժեղացնելու համար.

Հ.—Ի՞նչ անկանոնություններ կարող են պատահել ողակների հետ.

Պ.—Ողակները կարող են

կոտրվել, կորցնել իրենց ճկնությունը, այրվել, կպչել իրենց առավակների մեջ և ողակների կողպեքները կարող են հավաքվել մի կողմի վրա.

Հ.—Ի՞նչ պետք ե անել, վոր մխոցի ողակները չկրպչեն առավակների մեջ.

Պ.—Յեթե ավտոմոբիլը յերկար ժամանակ մնալու յե անգործադրելի, պետք ե կրանիկներից զլանի մեջ լցնել մի քիչ սպիտակ նավթ, յուղի հետ խառնած յերբեր չը պետք ե թողնել շարժիչի կրանիկները կամ մոմերը հանած, մանավանդ ձմեռը կամ անձրև ժամանակ.

ՄԽՈՅԸ ԻՐ ՈՂԱԿՆԵՐՈՎ ՅԵՎ
 ՄԽՈՅԻ ՄԱՍԸ

Հ.—Ի՞նչ բարդություն կարող ե առաջ գալ, յերբ ողակները չեն աշխատում (կորցրել են իրենց ճկնությունը).

Պ.—Ողակները չաշխատելու ժամանակ մատուրը լավ չի քաշում, կոմպրեսիան լավ չի լինում, գաղը փախչում ե կարտերի մեջ, զլանները մոմերը կեղտոտել են, մատուրը տալիս ե պերբեք.

Հ.—Ի՞նչ պետք ե անել նոր ողակների հետ մինչդեռ հաղցնելը նրանց մխոցի վրա.

Պ.—Պետք ե ստուգել ողակների տրամագիծը, լայնությունը և հաստությունը, վորից հետո յուղել ողակը, և հազցնել նրանց ափսոս, վոր կողպեքները չլինեն մի զծի վրա.

Հ.—Վերջան ողակներ են լինում մխոցի վրա.

Պ.—Մխոցի վրա լինում են 3-5 ողակներ.

Մ Խ Ո Յ Ի Մ Ա Տ Ը (պալից պորեցյա)

Հ.—Ի՞նչի համար ե ծառայում մխոցի մատը և ինչից են նրան շինում.

Պ.—Մխոցի մատը միացնում ե մխոցը շատունի հետ, մատը պատրաստում են խրոմո-նիկելի պողպատից և յենթաբարկում են ցեմենտիլովիլայի.

Հ.—Ի՞նչով են ամրացնում մատը մխոցի վրա.

Պ.—Շառպուրնի պտուտակով.

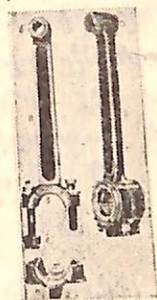
Շ Ա Ր Ժ Ա Ծ Ո Ղ (շառուն)

Հ.—Ի՞նչից են պատրաստում շատունը և ինչ մասերից ե նա բաղկացած.

Պ.—Շատունը պատրաստում են կալուղ պողպատից, նա բաղկացած ե վերին և ներքին գլուխներից ու շատունի մարմնից.

Հ.—Ի՞նչի համար են ծախծկում շատունը.

Պ.—Թեթևություն համար.

ՇԱՏՈՒՆԸ ՔԱՆԴԱԾ
 ՅԵՎ ՇԱՎԱՔԱԾ

Հ.—Ի՞նչ կարող ե լինել, յեթե առանցքակալներից մեկի բաբիսը հալվի.

Պ.—Շարժածողը սկսում ե ծեծել (տալ ստուկ), յեթե ուշադրություն չդարձնել կարող ե ծռվել կամ կոտրվել շատունը, մխոցի գլանը ե կարտերը.

Հ.—Ի՞նչ պետք ե անել, յերբ առանցքակալի բաբիսը հալված ե.

Պ.—Պետք ե հանել առանցքակալը ե նոր բաբիս թափել նրա մեջ.

ԾՆԿԱԶԵՎ ԱՌԱՆՑՔ (կալեհչաթի վալ)

Հ.—Ի՞նչից են պատրաստում ծնկաձև առանցքը.

Պ.—Ծնկաձև առանցքը պատրաստում են խրոմոնիկի պողպատից.

Հ.—Ի՞նչի համար ե ծառայում ծնկաձև առանցքը.

Պ.—Ծնկաձև առանցքը ընդունում ե իր վրա շարժածողի (շատունի) հարվածները ե հանձնում ե թափանիվին.

Հ.—Վճրքան առանցքակալների վրա յե կառուցում ծնկաձևի առանցքը.

Պ.—Ծնկաձև առանցքը կառուցում են 2, 3, 4 ե 5 առանցքակալների վրա.

Հ.—Ի՞նչ ե լինում ամրացրած ծնկաձև առանցքի 2 զլխի վրա.

Պ.—Ծնկաձև առանցքի առաջի մասում խուլ հազրած են շեռտերյոնկա, վորը աշխատեցնում ե բաշխման մեխանիզմին, իսկ յերկրորդ ծայրում ամրացրած ե թափանիվը, վորը հավասարակշռում ե շարժիչի աշխատանքը:

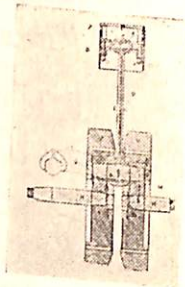
Հ.—Ի՞նչ անկանոնություն կարող ե պատահել ծնկաձև առանցքի հետ.

Պ.—Նա կարող ե ծռվել ե կոտրվել.

Թ Ա Փ Ա Ն Ի Վ (մախավիկ)

Հ.—Ի՞նչից են թափում թափանիվը ե ինչի համար ե նա ծառայում.

Պ.—Թափանիվը թափում են չուգունից, նա հավա-

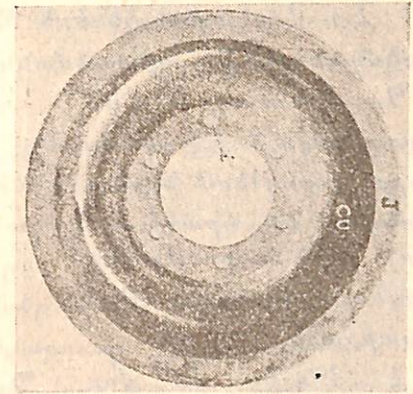

ԾՆԿԱԶԵՎ ԱՌԱՆՑՔ
ՅԵՎ ԹԱՓԱՆԻՎԸ
ՄԻԱՍԻՆ

սարակշռում ե շարժիչի աշխատանքը, մխոցներին հանում ե իր մեռյալ կետերից ե ընդունում իր մեջ շաղկապման մեխանիզմը.

Հ.—Ի՞նչից ե կախված թափանիվի մեծությունը ե նրա ծանրությունը.

Պ.—Թափանիվի մեծությունը ե ծանրությունը կախված ե գլանների քանակից, վորքան շատանում ե գլանների թիվը, աչքան վորքանում ե թափանիվի քաշը ե մեծությունը.

ԹԱՓԱՆԻՎ

Խ Փ Ա Ն Ա Կ Ն Ե Ր (կապաններ)

Հ.—Ի՞նչ տեսակի խփանակներ են լինում ե ի՞նչի համար են նրանք ծառայում.

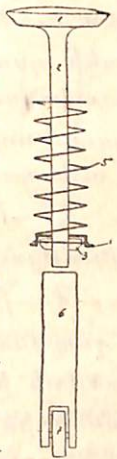
Պ.—Խփանակները լինում են ավտոմատիկ ե մեխանիչեսկի, մեխանիչեսկի խփանակները աշխատում են իր մեխանիզմի միջոցով, իսկ ավտոմատիկները աշխատում են ինքնուրույն, ֆիզիկական որոշիչի հիման վրա. խփանակները ծառայում են խառնուրդը գլանների մեջ ներածելու ե պայթված գազը արտածելու համար.

Հ.—Վճրքան խփանակ ունի ամեն մի գլանը ե ի՞նչպես են լինում նրանք կառուցած.

Պ.—Ամեն մի գլանն ունի 2 խփանակ, մեկը ներածման, իսկ մյուսը արտածման, նրանք լինում են կառուցած գլանի մի կողմից, յերկու կողմից կամ գլանի վերևից.

Հ.—Ի՞նչից են պատրաստում խփանակները ե ի՞նչ մասերից են նրանք բաղկացած.

Պ.—Խփանակները պատրաստում են խրոմոնիկելիվի պողպատից, նիկելի պողպատից ե ջրած պողպատից. նրանք բաղկացած են հետևյալ մասերից՝ խփանակի զլխից,

ՄԵԽԱՆԻՉԵՍԿԻ
ԽՓԱՆԱԿԻ ԽՓԱՆԱԿ

բանվոր մասից, խփանակի զլխից, զսպանակից, չեկալից, և ավաեից (տարեկալից)։

Հ.—Վեր խփանակներն են ավելի շուտ այրվում, և երաժմանները թե արտաժմանները։

Պ.—Շուտ այրվում են արտաժման խփանակները, վորովհետև նրանք գտնվում են կրակի առաջ, վորի տաքությունը հասնում է մոտ 1000 աստիճանի։

Հ.—Ի՞նչից է, վոր խփանակները լավ չեն նստում իրենց բների վրա և ի՞նչ բարդություններ կարող են դրանից առաջանալ։

Պ.—Խփանակները լավ չեն նստում իրենց բնի վրա, վորովհետև՝ 1. խփանակի բանվոր մասը կեղտոտված է, 2. չկա զազոր հրիչի և խփանակի մեջ 3. խփանակի զսպանակը կորցրել է իր ճկունությունը (դրանից առաջանում է (խառնուրդի) վատ սեղմում), 3. կարբյուրատորի մեջ լավում են պայթումներ 4. մատորը վատ է աշխատում (վատ քաշում)։

Հ.—Ի՞նչպես պետք է ուղղել խփանակների անկաշոննությունը։

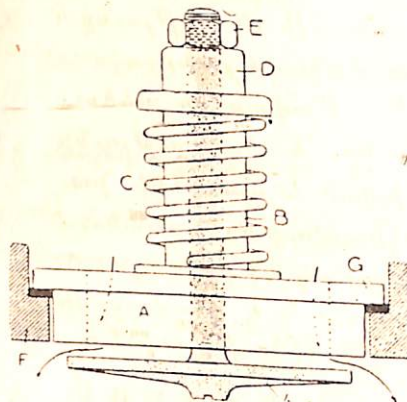
Պ.—Պետք է խփանակներին անել պրիտիրկա, հրիչի և զսպանակի մեջ թողնել զազոր (տարածություն)։ Ներածման խփանակների համար կես միլիմետր իսկ արտաժմաններին մեկ միլիմետր։

Հ.—Կարելի չե արդյոք շարունակել ճանապարհը, յեթե արտաժման խփանակներից մեկը կոտվել է։

Պ.—Կարելի չե, պետք է նույն գլանի վարումը կտրել և կոմպրեսայոնի կրանիկը բացել։

Հ.—Ի՞նչ անել յեթե կոտվել է ներածման խփանակը։

Պ.—Պետք է 1. հանել խփանակի վրայի խցանը

ԱՎՏՈՄԱՏԻԿ ԽՓԱՆԱԿ

2. զնեղ խփանակի զլխի վրա յերկաթյա կամ պինդ փայտի կտոր և ուժեղ սեղմել նրան խցանով (խփանակի պրոպ-կայով) 3. բացել կրանիկը և 4. անջատել վարումը։

Հ.—Ի՞նչու խփանակները և նրանց զոխերը սովորա-կանից դուրս տաքանում են։

Պ.—Գլանի շապկի ջրի շրջանառությունը խանգար-ված է (խփանակները չեն հովանում)։

Հ.—Վեր խփանակներն ավելի լավ են հովանում, և երաժման թե արտաժմանները։

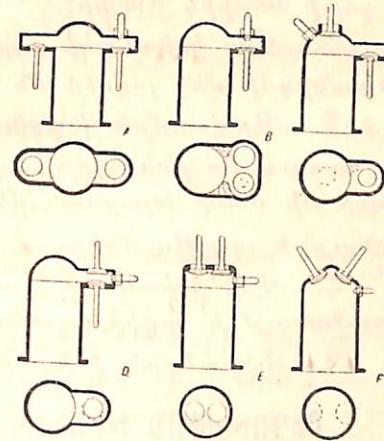
Պ.—Լավ հովանում են ներածման խփանակները, վորովհետև նրանք, բացի հովացումը ջրով, հովանում են նաև ներածման խառնուրդով, վորը գալիս է կարբյուրատորից։

Հ.—Վեր խփանակներն են ավելի կարիք դրում հաճախ մաքրելու (պրիտիրկայի), և երաժման թե արտաժմանները։

Պ.—Արտաժմանները, վորովհետև նրանք են բաց թողնում պայթված գազը գլաններից, վորի մուխը և յուզալի մասերը նստում են խփանակի բանվոր մասի վրա և կեղտոտում նրանց։

Հ.—Ի՞նչպես պետք է կատարել խփանակների պրիտիրկան և ի՞նչպես ստուգել, լավ է արդյոք կատարված այդ աշխատանքը։

Պ.—Խփանակների պրիտիրկան կատարելու համար պետք է հանել խփանակի վերի խցանը, ազատել խփանակը զսպանակից և բարձրացնել խփանակը իր բնի վրայից, վորից հետո խփանակի բանվոր մասի կեղտը պետք է լվանալ նավթով, չորացնել և նրա բանվոր մասին քսել յուղ, ցանել յուղի վրա նաժգակ (պողպատյա փոշի), խփանակին հաղցնել բարակ զսպանակ, զնեղ իր տեղը և պտտել նրան կալավարոտով աջ և ձախ, մոտա-

ԽՓԱՆԱԿՆԵՐԻ ԿԱՌՈՒՑՄԱՆ ՏԵՍԱԿ-ՆԵՐԸ ԳԼԱՆԻ ՎՐԱ

վորապես մեկ կամ յերկու ժամ. (ժամանակ առ ժամանակ պետք է նրան հանել իր տեղից նորից քսել բանջոր մասին յուզ և ցանել նաժդակ): Պրիտիրկան վերջացնելուց հետո պետք է խփանակը, նրա բուհը և զլանը լվանալ նավթով, վորից հետո սառուզել թե արդյոք լավ է կատարված պրիտիրկան, զրա համար հարկավոր է խփանակի բանջոր մասի վրան քսել կավիճ, հազցնել նրան իր տեղը և կատարել նորից պրիտիրկա մեկ յերկու րոպե. յեթե կավիճն ամբողջովին ջնջվեց, դա կնշանակի աշխատանքը կատարված է լավ, իսկ հակառակ դեպքում պետք է շարունակել նորից նաժդակով պրիտիրկան.

Հ.—Խփանակի վճր մասն է ավելի շուտ մաշվում.

Պ.—Ավելի շուտ մաշվում է խփանակի բանջոր մասը և զոսի ներքին ծայրը.

Հ.—Վճր խփանակի պատճառով և ինչու խլացման մեխանիզմի մեջ լավում են պայթումներ.

Պ.—Արտածման խփանակի պատճառով, յերբ նա լավ չի նստում իր բնի վրա և բաց է թողնում չպայթված գազի մի մասը խլացման մեխանիզմի մեջ, վորից առաջանում է պայթումներ.

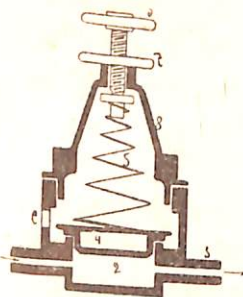
Հ.—Վճր խփանակի պատճառով կարբյուրատորի մեջ առաջանում է հրդեհ (պաժար).

Պ.—Ներածման խփանակի.

ԲԵԴՈՒԿՑԻՈՆ ԽՓԱՆԱԿ (բեզուկցիոն Կլապոն)

Հ.—Ինչու համար է ծառայում բեզուկցիոն խփանակը և ո՞նեն արդյոք բոլոր շարժիչներն աշխատի խփանակ.

Պ.—Բեզուկցիոն խփանակն իբր մեջ գտնվում է և լայնացնում զլաններից դուրս յեկած պայթված գազի մի մասը և ուղարկում է բենզինի բակը, բենզինի մակերևույթին ճնշելու համար: Բեզուկցիոն խփանակը կառուցում են միայն այն շարժիչների վրա, վորի բենզինի բակը գտնվում է ճշման տակ.

ԲԵԴՈՒԿՑԻՈՆ ԽՓԱՆԱԿ

Հ.—Ինչ անկանոնություն կարող է պատահել բեզուկցիոն խփանակի հետ.

Պ.—Պատահում են հետևյալ անկանոնությունները՝ 1. բեզուկցիոն խփանակի զսպանակը (ժամանակի ընթացքում) կորցնում է իր ճկունությունը, վորից առաջանում է դադի փախչում, 2. զսպանակի ռեզուլիրովկան անկանոն է, 3. խփանակի բանջոր մասը կեղտոտվում է. այդ անկանոնությունները ուղղելու համար հարկավոր է՝ 1. խփանակի զսպանակը փոխել, 2. հանել խփանակը և լվանալ բենզինով նրա բանջոր մասը, 3. խփանակի ռեզուլիրովկան ուղղել.

ԿՈՆՑԵՆՏՐԻԿ ԽՓԱՆԱԿ

Հ.—Վճր տեսակի խփանակն է կոչվում կոնցենտրիկ խփանակ.

Պ.—Կոնցենտրիկ խփանակներ կոչվում են նրանք, վորոնց ներածման և արտածման խփանակները կառուցված են մեկը մյուսի վրա.

Հ.—Ինչ տեսակի խփանակներ են ունենում մատորը կոնցենտրիկ խփանակներով.

Պ.—Կոնցենտրիկ խփանակներով մատորի ներածման խփանակները լինում են ավտոմատիկ, իսկ արտածմանները մեխանիչեսկի.

Հ.—Ինչու սկսեցին շինել կոնցենտրիկ խփանակներ.

Պ.—Վերսկեստե նրանք քիչ տեղ են բռնում և տալիս են հարմարություն բոլոր թափվածքը ավելի փոքրացնելու:

Լ Ր Ի Չ (Ցաչկա)

Հ.—Ինչի համար են ծառայում հրիչները և ինչի վրա յեն լինում ամրացրած նրանց շապիկը (կոժուխը).

Պ.—Հրիչները վորոշ վարկյանին հրում են և բարձրացնում խփանակներին (խառնուրդ ներածելու զլանի մեջ և զլանից պայթված գազը արտածելու համար): Հրիչները շապիկը ամրացնում են կարտերի վերի մասի վրա.

Հ.—Վերջին հրիչ և հարկավոր ամեն մի զլանի համար և լինչպես են լինում նրանք կառուցած.

Պ.—Ամեն մի զլանին հարկավոր է 2 հրիչ, մեկը ներածման, իսկ մյուսը արտածման խփանակների համար. հրիչները լինում են կառուցած զլանի մի կամ յերկու կողմից.

Հ.—Ի՞նչ մասերից է բաղկացած հրիչը.

Պ.—Հրիչը բաղկացած է՝ 1. պողպատյա զոխից իր ափսեյով (տարեկայով) կամ ուղիղով, 2. դայկայից և կոնարագայկայից, 3. հրիչի շապիկից.

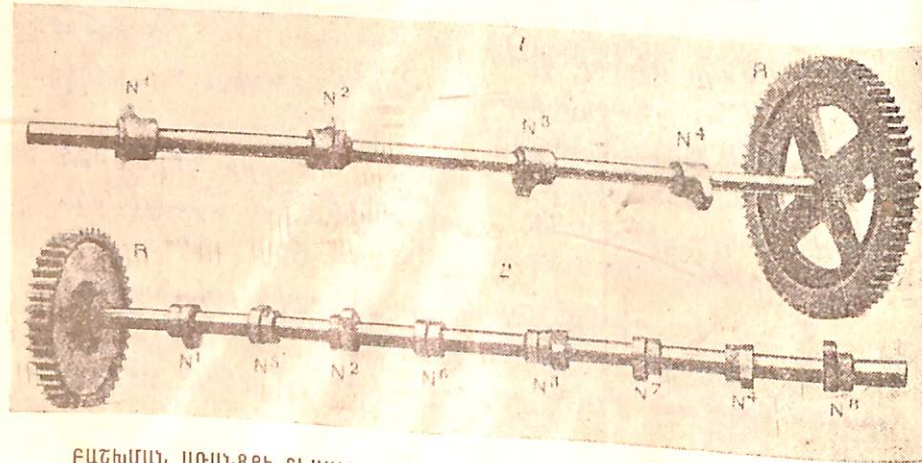
Հ.—Ի՞նչից են թափում հրիչի շապիկը.

Պ.—Հրիչի շապիկը թափում են չուգունից կամ պղնձից.

Հ.—Ի՞նչն է բարձրացնում հրիչներին.

Պ.—Բաշխման առանցքի բուռնցքները.

ԲԱՇԽՄԱՆ ԱՌԱՆՑՔ (բասպրեգելիսեկի վալ)

ԲԱՇԽՄԱՆ ԱՌԱՆՑՔԻ ՏԵՍԱԿՆԵՐԸ ՄՈՏՈՐԻ ՄԻ ԿՈՂՄԻՑ ՅԵՎ ՅԵՐԿՈՒ ԿՈՂՄԻՑ

Հ.—Ի՞նչի համար է ծառայում բաշխման առանցքը.

Պ.—Բաշխման առանցքը կարգադրում է խփանակների աշխատանքը և հարկավոր վարկյանին նա իր բուռնցքների միջոցով բարձրացնում է խփանակներին.

Հ.—Ի՞նչու բաշխման առանցքը կոչվում է նաև կուլաչկովի կամ եքսցենտրիկովի վալ.

Պ.—Վորովհետև բաշխման առանցքն ունի իր վրա բուռնցքներ (կուլաչկներ) կամ եքսցենտրիկներ.

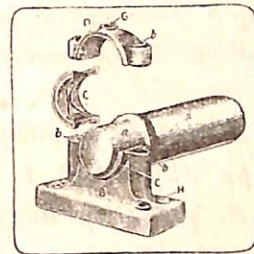
Հ.—Բացի բուռնցքներից ել լինչն է աշխատեցնում խփանակներին.

Պ.—Հրիչները.

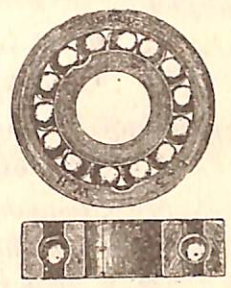
ԱՌԱՆՑՔԱԿԱՆՆԵՐ (պասեիպեկներ)

ԳԼԱՆԱՁԵՎ ՌՈՒԿՈՎԻ ԱՌԱՆՑՔԱԿԱՆՆԵՐ

ԲԱՐԻՏԻ ԱՌԱՆՑՔԱԿԱՆՆԵՐ

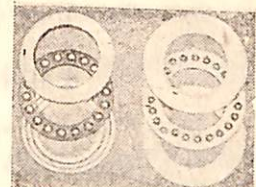
ՇԱՐԻԿՈՎԻ ԱՌԱՆՑՔԱԿԱՆՆԵՐ

Հ.—Ի՞նչի համար են ծառայում առանցքակալները և ինչ տեսակի յեն նրանք լինում.

Պ.—Առանցքակալները հեշտացնում են առանցքների շփումը և աշխատանքը. առանցքակալները լինում են շարիկովի, բոլիկովի (կոնսձե և զլանաձե) ու պորնի և բարխովի.

Հ.—Ի՞նչ է բարխը և ի՞նչ հատկություն ունի նա.

Պ.—Բարխը կլեկի նման մետաղ է, վորը բաղկացած է կլեկից, սուրմայից և շատ քիչ մաս արձնից. բարխն ունի հատկություն ծծելու իր մեջ յուղ.

ՈՒՊՈՒՆԻ ԱՌԱՆՑՔԱԿԱՆՆԵՐ

Կ Ա Ր Տ Ե Ր

Հ.—Ի՞նչից են թափում կարտեր և վորբան մասերից է նա բաղկացած.

Պ.—Կարտերը թափում են չուգունից կամ ալյումինից. նա բաղկացած է 2 կամ 3 մասերից.

Հ.—Ի՞նչի համար է ծառայում կարտերի ներքին մասը և ի՞նչ կա նրա մեջ.

Պ.—Կարտերի ներքին մասը ծառայում է ինչպես յուղի բուն. նրա մեջ կան պաստեր, վորոնք չեն թող-

նում յուզը հավարդի մի կողմի վրա վերելքից կամ բարձրությունից իջնելու ժամանակ.

Հ.—Ի՞նչով են ամրացնում կարտերը բամայի վրա.

Պ.—Կարտերը ամրացնում են 3-4 պողպատյա բուտերով:

Հ.—Ի՞նչի համար ե ծառայում կարտերի վերի մասը.

Պ.—Կարտերի վերի մասը ծառայում ե լինչպես հիմք գլանների համար.

Հ.—Ի՞նչ ունի կարտերն իր մեջ.

Պ.—Կարտերն իր մեջ ունի՝ 1. ծնկաձև առանցք, 2 բաշխման առանցք, 3. շատուենի ներքի մասը, 4. շատուենի և արմատական (կարենավոյ) առանցքակալները, և 5. բաշխման առանցքի առանցքակալները.

Հ.—Ի՞նչ ե զանվում կարտերի առաջի մասում.

Պ.—Բաշխման մեխանիզմի շապիկը (կոժուխը).

Հ.—Ի՞նչով են միացնում (ձգում) կարտերի վերին և ներքին մասերը միմյանց հետ.

Պ.—Պողպատյա բուտերով.

Հ.—Ի՞նչ պետք ե դնել կարտերի վերին և ներքին մասերի արանքում նախքան նրանց ձգելը.

Պ.—Պրակապականեր հատուկ թղթից, կամ պրոպկայից.

Յ Ո Ւ Ղ Ո Ւ Մ Ը (սմազկա)

Հ.—Ի՞նչու համար ե ծառայում սմազկան.

Պ.—Սմազկան հեշտացնում ե առանցքների շփումը և պահպանում ե ավտոյի մեխանիզմը ժաշվելուց և տաքանալուց.

Հ.—Ի՞նչ տեսակ յուղեր են լինում առհասարակ.

Պ.—Յուղերը լինում են հանքային, բուսական և կենդանու.

Հ.—Վորանից են ստանում հանքային յուղերը.

Պ.—Հանքային յուղերը ստանում են՝ հանքերից.

Հ.—Ի՞նչ տեսակ յուղեր են գործածում ավտոմոբիլի համար.

Պ.—Ավտոմոբիլի համար գործածում են՝ հանքային յուղեր, 1) մեքենայի յուղ, 2) գլանի յուղ և 3) տավառ.

Հ.—Ի՞նչի յեն ավտոմոբիլի համար գործածում հանքային յուղեր.

Պ.—Վորովհետե հանքային յուղերը գլխաճում են բարձր աստիճանի տաքության.

Հ.—Ի՞նչ տաքության ե գլխաճում մեքենայի կամ գլանի յուղը.

Պ.—Մեքենայի յուղը գլխաճում ե մինչև 200 աստիճան, իսկ գլանի յուղը մինչև 300 աստիճան տաքության.

Հ.—Ի՞նչ տեսակի պետք ե լինի ավտոմոբիլի լավ յուղը.

Պ.—Լավ յուղն իր մեջ չպետք ե ունենա թթվածին մասեր, լավ յուղի վրա չպետք ե ազդի ցուրտը և վոշ ել տաքությունը.

Հ.—Ի՞նչպես ե յուղվում մատորը.

Պ.—Մատորը յուղվում ե թափահարվելով, ճնշման տակ (պոմպալի միջոցով) և կապիլլինները միջոցով.

Հ.—Ի՞նչով են յուղում արագությունը փոփոխող արկղը (կարտեկան) և գիֆֆերենցիալը.

Պ.—Կարտեկան յուղում են յերկու մասը տափառով և մեկ մասը գլանի կամ մեքենայի յուղով, իսկ գիֆֆերենցիալը միայն տափառով.

Հ.—Ի՞նչով են յուղում շաղկապման մեխանիզմը, (գիսկավոյե սցեպլենիյե).

Պ.—Շաղկապման մեխանիզմը (գիսկաների միջոցով) յուղում են յերկու մաս մեքենայի յուղով և մի մաս սպիտակ նավթով.

Հ.—Ի՞նչպես կարելի յե լիմանալ յուղի պակասությունը կարտերում.

Պ.—Մատորը տաքանում ե, ջուրը ռադիատորի մեջ յեփ ե գալիս, մխոցները լուվում են գլանների մեջ.

Հ.—Ի՞նչ կարող ե պատահել յեթե յուղը կարտերի մեջ պակասի.

Պ.—Կարող ե կարտերի մեջի բարիտովի պատշեպներինները հալվել, մխոցների ողակները ալրվել, մխոցները լուվել. ծնկաձև առանցքը և բաշխման առանցքը ծովել.

ՅԵՐԿՈՒ ՏԱԿՏԱՆԻ ՇԱՐԺԻԶ (գլուխախցնի մասեր)

Հ.—Ի՞նչ է յերկու տակտանի շարժիչը.

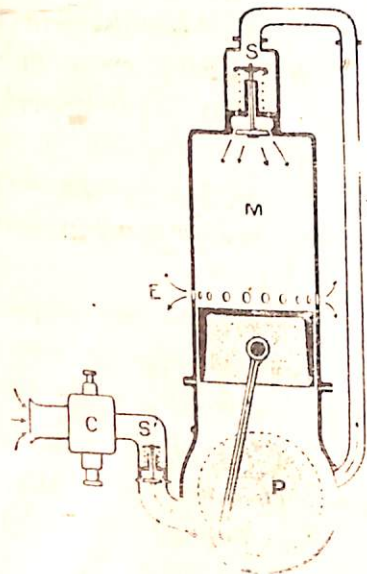
Պ.—Յերկու տակտանի շարժիչը կառավարելով յերկու տակտ, տալիս է մեկ բանվոր աշխատանք (ուսուցիչի խոսք).

Հ.—Ի՞նչու չեն գործածում յերկու տակտանի շարժիչ ներկա ավտոմոբիլներին վրա.

Պ.—Վերսկեան յերկու տակտանի շարժիչի կառուցելը ավտոմոբիլի վրա շատ անհարմար է, և նա չի տալիս մատուրին մաքուր խառնուրդ.

Հ.—Ի՞նչպես է շինված և լինչպես է աշխատում յերկու տակտանի մատորը.

Պ.—Յերկու տակտանի մատորի կարբյուրատորը անմիջապես միացված է կարտերին և ունի ավտոմատիկ խփանակ՝ խառնուրդը կարբյուրատորից կարտերի մեջ թողնելու համար. նրա աշխատանքը սկսվում է այսպես—միտոցն իր ներքին մեռյալ կետից բարձրանալով իր վերին մեռյալ կետը, նա իր տակի մասով ծծում է կարբյուրատորից խառնուրդը կարտերի մեջ, միտոցը իջնելով ցած նա իր տակի մասով դուրս է շարտում կարտերի մեջ հավաքված խառնուրդը հատուկ խողովակով (վորը կառուցված է զլանի կողքին) և խփանակի միջոցով զլանի մեջ առաջի տակտին, միտոցը ներքին մեռյալ կետից բարձրանալով վերին մեռյալ կետը, նա իր գլխով սղմում է զլանի միջի հավաքված խառնուրդը կամերա սփռելի մեջ և միևնույն ժամանակ միտոցը իր տակի մասով ծծում է կարբյուրատորից խառնուրդը կարտերի մեջ. միտոցը դեռ չհասած իր վերին մեռյալ կետին, զլանի մեջ առաջանում է ելքաորա-

ՅԵՐԿՈՒ ՏԱԿՏԱՆԻ ՄԱՏՈՐ

կան կայծ, վորը պայթեցնում է դաղը միտոցը մեծ ուժով և արագությամբ իր վերին մեռյալ կետից իջնում է ցած կատարելով իր գլխով բանվոր աշխատանք. (2-րդ տակտը) իսկ իր տակի մասով նա դուրս է քշում կարտակար ինջի խառնուրդը (հատուկ խողովակով) զլանի մեջ, միտոցը 2-րդ տակտին դեռ չհասած իր ներքին մեռյալ կետին մոտավորապես 45 աստիճան, բացվում է միաժամանակ զլանի յերկու կողմից կառուցած 2 արտածման խփանակները և պայթված դաղը մեծ ուժով դուրս է շարտվում զլանի միջից գլուխախցնի մեջ.

ԱՌԱՆՑ ԽՓԱՆԱԿ ՇԱՐԺԻԶ (բեզիլապանցի մասեր)

Հ.—Ի՞նչ է նշանակում առանց խփանակ շարժիչ.

Պ.—Մատորը, վորն աշխատում է առանց խփանակների, կոչվում է առանց խփանակ շարժիչ.

Հ.—Ի՞նչի միջոցով է աշխատում անխփանակ շարժիչը.

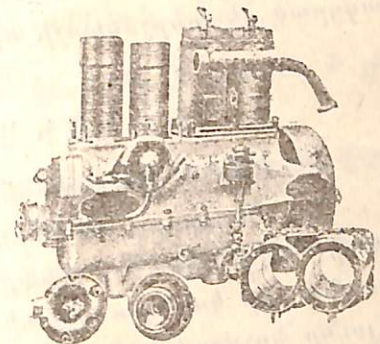
Պ.—Զալաանիկներին միջոցով.

Հ.—Վերքան զալաանիկներ են աշխատում ամեն մի գլանի մեջ.

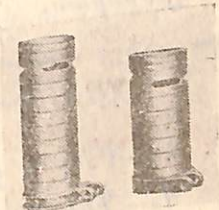
Պ.—Ամեն մի գլանի մեջ աշխատում են յերկու զալաանիկներ.

Հ.—Ի՞նչպես են կոչվում զալաանիկները, ի՞նչ մեծություն են նրանք լինում և ի՞նչ բարձրություն վրա յե լինում ներքին և արտաքին զալաանիկների լուսամուտները.

Պ.—Զալաանիկները կոչվում են ներքին և արտաքին. ներքին զալաանիկները լինում են ավելի նեղ և յերկար, արտաքինները լինում են ավելի հասարակած և կարճ. լուսամուտներն արտաքին զալաանիկներին լինում են արտածմանը

ԱՆԽՓԱՆԱԿ ՇԱՐԺԻԶԻ ԱՌԱՆՑԻ ԲԼՈՎԵ ՇԱՆԱԾ

ԱՆԽՓԱՆԱԿ ՄՈՏՈՐԻ ՆԵՐՔԻՆ ԵՎ ԱՐՏԱՔԻՆ ԶԱԼԱՆԻԿՆԵՐԸ

յածը, ներածմանը բարձր, իսկ ներքին զալաանիկները լուսամուտները լինում են մի հավասարության և բարձրության վրա. միոցը կատարելով 2 տակտ, այդ ժամանակամիջոցում զալաանիկները կատարում են ընդամենը մի տակտ.

Հ.—Ի՞նչի միջոցով են աշխատում զալաանիկները.

Պ.—Զալաանիկներն աշխատում են իրենց շատուկների և բաշխման առանցքի միջոցով, փոքր ծնկերով առանցք: Անսխառն շարժիչի բաշխման առանցքն աշխատում է ծնկաձև առանցքի կենտրոնում հազցրած շատերյոնկայի միջոցով.

ԱՆՍՓԱՆԱԿ ՇԱՐՇԻՉԻ ԲԱՇԽՍԱՆ ԱՌԱՆԳԸ

Ճ Ն Շ ՈՒ Մ (կոմպրեսոր)

Հ.—Ի՞նչ է կոմպրեսորն.

Պ.—Յերկրորդ տակտին, յերբ միոցը բարձրանում է դեպի վերին մեռյալ կետը, նա սղմում է գլանի միջի խառնուրդը կամերա սժատի մեջ. այդ ճնշման գործողությունը կոչվում է կոմպրեսիա.

Հ Ա Կ Ա Ճ Ն Շ ՈՒ Մ (գեկոմպրեսոր)

Հ.—Ի՞նչ է գեկոմպրեսորն.

Պ.—Դեկոմպրեսորն պակասեցնում է գլաններում կոմպրեսիան.

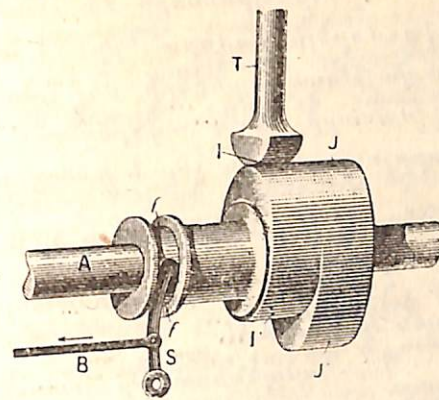
Դ Ե Կ Ո Մ Պ Ր Ե Ս Ս Ո Ր

Հ.—Ի՞նչ է գեկոմպրեսորը.

Պ.—Դեկոմպրեսորը հատուկ կառուցվածք է, շինված բաշխման առանցքի վրա, վորը տալիս է հարմարություն 2 գլաններում արտածման խփանակները բաց թողելու յերկրորդ տակտին.

Հ.—Ի՞նչի համար է և ինչ մատրոնների վրա յեն կառուցում գեկոմպրեսորը.

Պ.—Դեկոմպրեսորը կառուցում են այն մատրոնների վրա, վորոնց կոմպրեսիան շատ մեծ է և մեկ մարդու չի կարողանում կոմպրեսիան հաղթահարել մատորը աշխատացնելու ժամանակ.

ԴԵԿՈՄՊՐԵՍՈՐ

ԿՈՄՊՐԵՍՍԻՈՆ ԿՐԱՆԻԿ

Հ.—Ի՞նչ է կոմպրեսիոն կրանիկը և վորտեղ է լինում նա կառուցած.

Պ.—Կոմպրեսիոն կրանիկը պղնձյա կրանիկ է, վորը լինում է կառուցված գլանի զլխին.

Հ.—Ի՞նչի համար է ծառայում կոմպրեսիոն կրանիկները.

Պ.—Կոմպրեսիոն կրանիկները ծառայում են

1. հակաճնշման համար (գլաններից կոմպրեսիան թողնելու համար).
2. գլանների մեջ բեռնին ածելու համար (մոտորը նոր աշխատեցնելու ժամանակ).
3. գլանների մեռյալ կետերը գտնելու համար.
4. գլանների մեջի վառումը ստուգելու համար.
5. յուզ և սպիտակ նավթ լցնելու համար (յերբ ալտոն յերկար ժամանակ պետք է կանգնած մնա).

Կ Ո Մ Պ Ր Ե Ս Ս Ո Ր

Ի.—Ի՞նչ է կոմպրեսորը.

Պ.—Կոմպրեսորը հատուկ ապարատ է, վորը խառցնում է իր մեջ ոգն իր միոցների միջոցով.

Հ.—Ի՞նչի համար ե ծառայում կոմպրեսորը.

Պ.—Կոմպրեսորը 1) մեծ հեշտությամբ փչում է ավտոմոբիլի կամեքաները, 2) առաջացնում է գազի ինքնապայթում գլանների մեջ (առանց էլեկտրական կալծի), 3) մատուրի ուժն ավելացնում է 50-80 տոկոս՝ տալով կարբյուրատորին չոր և խտացրած ուղ.

Կ Ո Մ Պ Ե Ն Ս Ա Տ Ո Ր

Հ.—Ի՞նչ ե կոմպենսատորը և ի՞նչի համար են նրան կառուցում.

Պ.—Կոմպենսատորը հատուկ մաս է կառուցված սու-մայի վրա, նա հավասարակշռում է ձեռքի արգելիչի աշխատանքը և համաչափ լայնացնում է հետի անիվների (արգելիչի) կալոգկաները.

Բ Ե Ն Զ Ի Ն

Հ.—Ի՞նչից են ստանում բենզինը և ինչպես.

Պ.—Բենզինն ստանում են հում նավթից, վորը դործարանում հատուկ պղինձների մեջ տաքացնում են մինչև 100 աստիճան, վորից սկզբում արտադրվում է բենզինը, նա անցնելով հատուկ խողովակների միջով սառչում է և թափվում մեծ բեղերվուարների մեջ, վորտեղ նա բիմիական նյութերի միջոցով գալում, մաքրվում է և ստացվում է այն մարուր բենզինը, վորը մենք դործադրում ենք մեր ավտոմոբիլների համար.

Բենզինից հետո, տաքացնելով ֆնացորդը մինչև 150 աստիճան ստանում են սպիտակ նավա, վորը նույնպես յենթարկվում է բիմիական գաման: Նավթից հետո՝ պղինձի տակին մնում է թանձր մնացորդ, վորից պատրաստում են գլանի, մեքենայի յուղ և տավա.

Հ.—Ի՞նչու ավտոմոտորի համար դործածում են բենզին և վոչ սպիտակ նավթ կամ սպիրտ.

Պ.—Վորովհետե բենզինը ամենահարմար վառելիքն է ներքին այրման շարժիչների համար: Բենզինի առավելությունը (լավ կողմը) այն է, վոր նա շատ շուտ հեղուկային գրությունից անցնում է գազային. բենզինը հեշ-

տությամբ պայթվում է մինչև 12 աստիճան ցուրտին և դրա համար էլ շարժիչն աշխատեցնելը բենզինով կատարում է վարկյանապես. բենզինի կալորիան (տաքության ուժը) 2 անգամ ավելի ուժեղ է քան 96 աստիճան սպիրտինը.

Հ.—Ի՞նչպես կարելի յե վորոշել բենզինի հատկությունը.

Պ.—Բենզինի հատկությունը կարելի յե վորոշել արեոմետրով, յեթե բենզինը ունի տաքություն 15 աստիճան ցելսիուս:

Բենզինի հատկությունը կարելի յե իմանալ նաև հոտով, գույնով, շոշափելով: Լավ բենզինը չպետք է ունե-տով, գույնով, շոշափելով: Լավ բենզինը չպետք է լինի շատ պարզ, նա վոչ մի հոտ, բենզինի գույնը պետք է լինի շատ պարզ, կաթացնելով բենզինը սպիտակ թղթի վրա, նա չպետք է թուլնի վոչ մի հետք, կամ թե մի կաթիլ բենզինը կաթե-ցնելով ձեռքի վրա, նա պետք է անմիջապես գոլորշիանա (սառեցնելով ձեռքը).

Հ.—Ի՞նչ ե նշանակում տեսակարար կշիռ (բացատրելի որինակով).

Պ.—Յեթե մենք վերցնենք մի մեծ բակ, վորի մեջ տանում է 1900 կիլո ջուր, թափենք այդ ջուրը և նույն բակի մեջ լցնենք բենզին առաջին տեսակի և կշռենք այդ բենզինը, նա ցույց կաա 700 կիլո, այդ տարբերությունը 1000-700-ի կաա բենզինի տեսակարար կշիռը.

Ա Ր Ե Ո Մ Ե Տ Ր (բենզինոմետր)

Հ.—Ի՞նչ ե արեոմետրը.

Պ.—Արեոմետրը հատուկ գործիք է, վորը չափում է բենզինի տեսակարար կշիռը.

Հ.—Ի՞նչ տեսակարար կշիռ է ունենում 1-ին, 2-րդ և 3-րդ տեսակի բենզինը.

Պ.—1-ին տեսակի բենզինը ունենում է տեսակարար կշիռ 700-710, 2-րդ տեսակը 710-730, 3-րդ տեսակը 730-750.

Հ.—Ի՞նչ մասերից է բաղկացած բենզինը և նրա վճր մասն է վառվում.

Պ.—Բենզինը բաղկացած է 84 տոկոս ածխածնից և 16 տոկոս ջրածնից. գլանների մեջ վառվում է ածխածնից.

Հ.—Ի՞նչ մասերից է բաղկացած ողբ.

Պ.—Ողբ բաղկացած է 22 տոկոս թիվածից, 77 տոկ. ազոտից և 1 տոկոս զանազան գազերից: Վառվում է միայն թթվածինի 22 տոկոսը.

Հ.—Մասորն ուժեղ պայթեումներ ստանալու համար քանի մաս ող է, քանի մաս բենզին է հարկավոր.

Պ.—Մեկ մաս բենզինին հարկավոր է 18.20 մաս ող.

Կ Ա Ր Բ Յ ՈՒ Ր Ա Տ ՈՐ

Հ.—Ի՞նչ է կարբյուրատորը.

Պ.—Կարբյուրատորը հատուկ պրիբոր է, վորը պատրաստում է ողից և բենզինից պայթեցուցիչ խառնուրդ գլանների համար.

Հ.—Ինչ ձևի սկզբնական կարբյուրատորներ են յեղել.

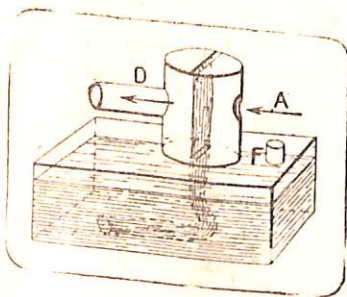
Պ.—Սկզբնական կարբյուրատորներ յեղել են՝

1. պատրույթների միջոցով (ֆիտիլինի),
2. թափահարելով (վերալտիվայուշչի),
3. քսվող, լիզող (բարբաբաժնի, արևիզիվայուշչի, կասանիա).

4. ցրող կարբյուրատոր (վերելգիվայուշչի).

Հ.—Ի՞նչպես է շինված և ի՞նչպես է աշխատում ֆիտիլինի կարբյուրատորը.

Պ.—Ֆիտիլինի կարբյուրատորն իրենից ներկայացնում է թիթեղյա արկղ ամեն կողմից փակ, նա իր վերի կրիշկայի վրա ունի անցք, վորտեղից բենզինը լցնում են բակի մեջ, բակի վերի մասում բացած է մեծ կլոր անցք և այդ անցքի վրա ամրացված է գլանաձև խողովակ, խողովակի մեջ կախված են ֆիտիլներ, վորոնց ներքին ծայրերը գտնվում են թիթեղյա արկղի բենզինի մեջ. այդ գլանաձև խողովակի վրա իրար դիմաց բացած են լուսամուտներ, վորոնցից մեկը խողովակով միացած

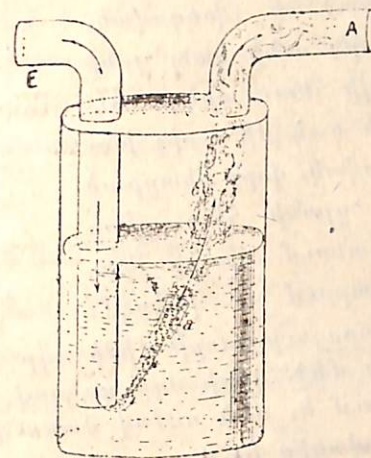

ՖԻՏԻԼԻՆԵՐՈՎ ԿԱՐԲՅՈՒՐԱՏՈՐ

է գլանի հետ, յերբ գլանում միտցը իջնում է, գլանի մեջ կատարվում է վակուում, զրսի ողը զգալով գլանի միջի գատարիկով յունը գլխացի լուսամուտից մեծ ուժով մանում, անցնում է կախված պատրույթների արանքով, հավաքում է իր վրա խոնավացած պատրույթներից բենզինի մասնիկները և ինչպես խառնուրդ գնում է լցվում գլանի մեջ: Այսպես է կատարվում աշխատանքը՝ ֆիտիլինի կարբյուրատորի.

Հ.—Ի՞նչպես է շինված թափահարվող կարբյուրատորը և ի՞նչպես է նա աշխատում.

Պ.—Թափահարվող կարբյուրատորը իրենից ներկայացնում է մեկ կլոր թիթեղյա արկղ, ամեն կողմից փակված. նա իր վերին կրիշկայի վրա ունի խցան՝ բենզին լցնելու համար. վերի կրիշկայի վրա հագցրած է յերկու խողովակներ, մեկը միանում է գլանի հետ, իսկ մյուսը ողի հետ. առաջին խողովակից միտցը ծծում է կարբյուրատորի մեջ վակուում է, մեծ ուժով մանում է յերկրորդ խողովակից, թափահարվելով բենզինի մեջ նա իր կրիշկայի վրա հագցրած է բենզինի մասնիկները և ինչպես պայթեվրա հավաքում է կարբյուրատորի վերի ցուցիչ խառնուրդ հավաքվում է կարբյուրատորի վերի մասում: Յերբ միտցը գլանի մեջ է իջնում, գլանում կատարվում է վակուում, կարբյուրատորի մեջին հավաքված խառնուրդը ինքնակամ վակուումի ուժով հիման վրա գնում է և լցվում գլանի մեջ: Այսպես է կատարվում աշխատանքը թափահարվող կարբյուրատորի.

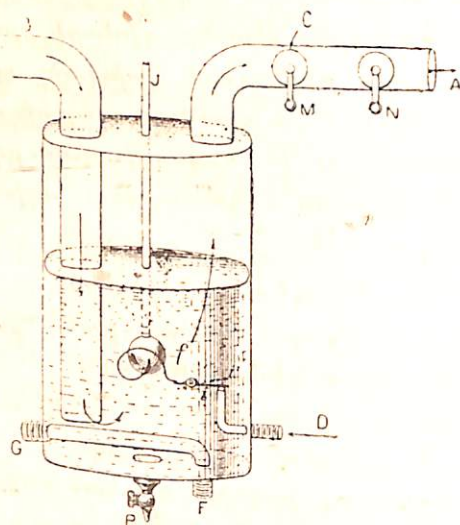

ԹԱՓԱՀԱՐՎՈՂ ԿԱՐԲՅՈՒՐԱՏՈՐ

Հ.—Ի՞նչպես է շինված և ի՞նչպես է աշխատում լզող քսվող կարբյուրատորը.

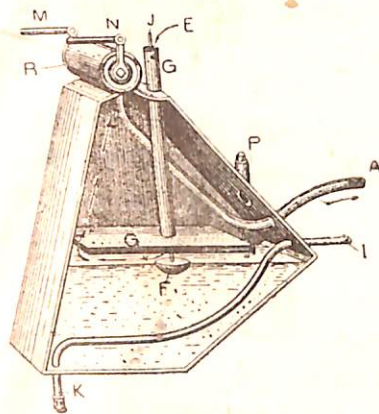
Պ.—Լզող, քսվող կարբյուրատորն իրենից ներկայա-

ցնում է յեռանկյունի թիթեղյա արկղ, վորը փակ է ամեն կողմից. այդ արկղը վերևից ունի անցք՝ բենզինը լցնելու համար. իր արկղի մեջին լցող կարբյուրատորն ունի մեկ տախտակ, նրա վրա ամրացրած է խողովակ, վորն ունի կապ դրսի ողի հետ. արկղն ունի նաև մի ուրիշ խողովակ, վորը միացրած է գլանի հետ, յերբ գլանում մխոցը կատարում է վառում,

ՓԱՅՓԱՅՎՈՂ ԿԱՐԲՅՈՒՐԱՏՈՐԸ ԻՐ ԼՈՂԱՆՈՎ ՅԵՎ ԽՓԱՆԱԿՆԵՐՈՎ

կարբյուրատորի միջի ողը ամբողջովին անցնում է գլանի մեջ. դրսի ողը զգալով վոր կարբյուրատորի մեջ վառում է, մեծ ուժով մանում է կարբյուրատորի ողի խողովակից և գուրս է գալիս կարբյուրատորի միջի տախտակի տակը, ուր շատ մոտ անցնելով բենզինի մակերևույթից, նա լցում, քսվում է բենզինին և ընդունելով իր մեջ բենզինի մասնիկները, նա հավաքվում է կարբյուրատորի վերի մասում՝ ծծող խողովակի մոտ. մխոցը գլանում նորից իջնելով, կարբյուրատորի խառնուրդը ամբողջապես տանում է իր հետ գլանի մեջ: Այսպես է կատարվում աշխատանքը լցող քսվող կարբյուրատորի.

ԼՁՈՂ-ՔՍՎՈՂ ԲԱՐԲԱՏԱԺՆԻ ԿԱՐԲՅՈՒՐԱՏՈՐ

Հ.—Ի՞նչպես է շինված ցրող կարբյուրատորը, և ի՞նչպես է նա աշխատում.

Պ.—Ցրող կարբյուրատորը ներկա կարբյուրատորնե-

րից է, նա ունի յերկու համերա, մեկը խառնուրդի (սմե. սիտեխնի) իսկ մյուսը լողանի (պապլավկովայա կամերա), սմեխիտեխնի կամերայում գտնվում են ժիկլորը, դրոսիլ խփանակը և սուսնը (զրիբ), վորին կաշում է բենզինը և ցրվում, իսկ լողանի կամերայի մեջ գտնվում է լողանը, շ կշռաքարերը և ասեղը. յերբ գլանների մեկի միջում կատարվում է վառում, դրսի ողը կարբյուրատորի ողի կատարվում է վառում, դրսի ողը կարբյուրատորի մեջ է անցնե- անցքից մանում է խառնուրդի կամերայի մեջ և անցնե- լով ժիկլորի մոտով, նա ծծում է ժիկլորից բենզինը, լավ ժիկլորի մոտով, բենզինը ցրում խառնում ողի հետ, և այդ խփում զրիբին, բենզինը ցրում խառնում ողի հետ, և այդ խառնուրդը ներածման խփանակից մանում է գլանի մեջ: Այսպես է կատարում աշխատանքը ցրող կարբյուրատորի.

ԿԱՐԲՅՈՒՐԱՏՈՐ ԶԵՆԻՏ

Զենիտը ցրող կարբյուրատորներիցն է. նա բաղկացած է խառնուրդի կամերայից, վորի մեջ գտնվում է 1) գլխավոր կամ ներքին ժիկլորը, 2) արտաքին ժիկլորը,

(վորը հագցրած է գլխավոր ժիկլորի վրա) և 3) դրոսիլ խփանակը. լողանի կամերայի մեջ գտնվում է լողանը, ասեղը և յերկու հատ կշռաքարեր.

Հ.—Ի՞նչի համար են ծառայում լողանի կամերան.

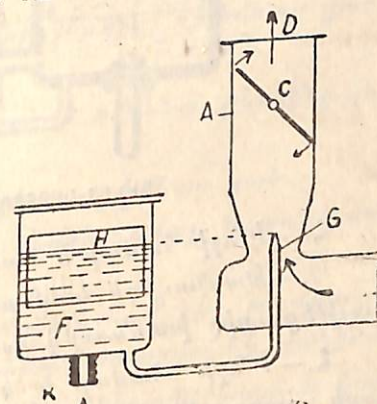
Պ.—Լողանի կամերան ծառայում է ինչպես տնակ լողանի համար և ինչպես բենզինի ռեզերվուար կարբյուրատորի համար

Հ.—Ի՞նչի համար է ծառայում լողանը.

Պ.—Լողանը հավասարակշռում է բենզինի ներածումն իր կամերայի մեջ.

Հ.—Ի՞նչի համար է ծառայում ասեղը.

Պ.—Ասեղը ծառայում է ինչպես խփանակ՝ բենզինը կամերայի մեջ ընդունելու համար.

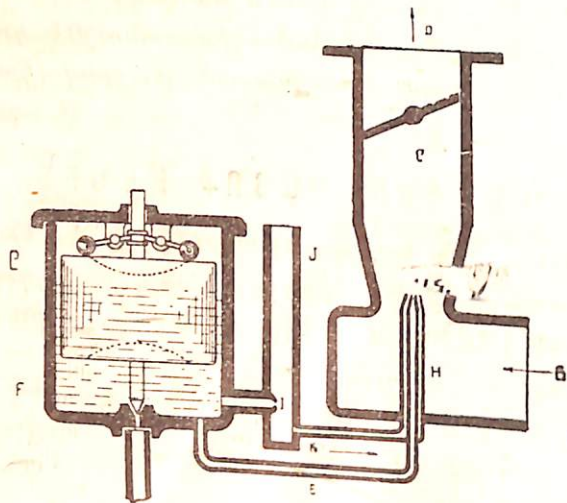
ՑՐՈՂ ԿԱՐԲՅՈՒՐԱՏՈՐԻ ՍԱՆՍԱՆ

Հ.—Ի՞նչի համար են ծառայում կշռաքարերը.

Պ.—Կշռաքարերը բարձրացնում և իջեցնում են ասեղին.

Հ.—Ի՞նչի համար և ծառայում լողանի կամերայի կրիշկան.

Պ.—Կրիշկան ծառայում և լողանի կամերան վերե-
վից ծածկելու համար և պահում և կշռաքարերն իր ներ-
քին մասում.

ՋԵՆԻՏ ԿԱՐԲՅՈՒՐԱՏՈՐԻ ՍԽԵՄԱՆ

Հ.—Ի՞նչի համար և ծառայում խառնուրդի կամերան.

Պ.—Խառնուրդի կամերան պատրաստում և իր մեջ
պայթեցուցիչ խառնուրդ գլանների համար.

Հ.—Ի՞նչի համար և ծառայում զենիտ-կարբյուրա-
տորի լրացուցիչ ժիկլյորը.

Պ.—Զենիտ-կարբյուրատորի լրացուցիչ ժիկլյորը, մա-
տորը աշխատելու վարկյանին անմիջապես ներածում և
գլանի մեջ (գրոսիլ խփանակից վերև) հարուստ պայթե-
ցուցիչ խառնուրդ՝ մատորը աշխատեցնելու համար.

Հ.—Ի՞նչի համար և ծառայում արտաքին ժիկլյորը.

Պ.—Փոքր շրջանառության համար, (վորից հետո նա
իր գործողութունը դադարեցնում և).

Հ.—Յե՛րբ և աշխատում գլխավոր ժիկլյորը.

Պ.—Գլխավոր ժիկ-
լյորն աշխատում և յերբ
շարժիչը կատարում և
մեծ շրջանառություն.

Հ.—Ի՞նչի համար և
ծառայում ժիկլյորը.

Պ.—Ժիկլյորը ծառա-
յում և բենզինը ցրելու
համար.

Հ.—Ի՞նչով են տաքա-
ցնում կարբյուրատորը.

Պ.—Կարբյուրատորը
տաքացնում են ջրով,
պայթված գազով և կար-
տերի միջի յուղով.

Հ.—Ի՞նչ մակերևույթի վրա պետք և լինի բենզինը
ժիկլյորի մեջ.

Պ.—Բենզինը պետք և լինի յերկու միլիմետր ցած,
ժիկլյորի անցքից.

Հ.—Ի՞նչ մակերևույթ պետք և ունենա բենզինը լո-
ղանի կամերայում.

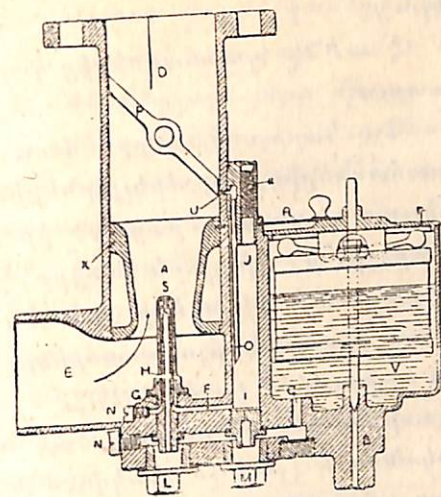
Պ.—Ժիկլյորի անցքից յերկու միլիմետր ցած.

Հ.—Կարբյուրատորը վո՛ր գլանի համար և պատրաս-
տում խառնուրդ.

Պ.—Կարբյուրատորը պատրաստում և խառնուրդ
միայն այն գլանի համար, վորտեղ կատարվում և վազում.

Հ.—Ի՞նչ կարող և լինել յեթե ժիկլյորը կարճ և կամ
սովորականից յերկար.

Պ.—Առաջին դեպքում բենզինը ժիկլյորի վերի անց-
քից կթափվի և մատորը շատ հարուստ խառնուրդի պատ-
ճառով իր ուժը կկորցնի, իսկ յերկրորդ դեպքում բեն-
զինը ցած գտնվելով ժիկլյորի մեջ, գրոսից յեկող ողը չի
կարողանում դուրս քաշել ժիկլյորից բենզինը այն քանա-
կույթյամբ, վորքան հարկավոր և լավ կարբյուրացիայի
համար, վորից մատորը կստանա թույլ խառնուրդ և կը-

ՋԵՆԻՏ ԿԱՐԲՅՈՒՐԱՏՈՐ

կորցնի իր ուժը, կամ թե բոլորովին կհրաժարվի աշխատելուց.

Հ.—Ի՞նչ պատճառներից կարբյուրատորը վատ է աշխատում.

Պ.—Կարբյուրատորը վատ է աշխատում հետևյալ պատճառներից — 1) ժիկլյորների անցքը կեղտոտված է, 2) ժիկլյորը լավ չի ամրացրած իր բնի վրա, 3. ժիկլյորը լրենը չի, 4) ժիկլյորի անցքը շատ է լայնացրած կամ փոքրացրած, 5) ասեղի կոնաձև ծայրը մաշված է կամ ասեղը նույն կարբյուրատորինը չէ, 6) կշռաքարերը լավ չեն աշխատում (լուվում են), 7) լողանը նույն կարբյուրատորինը չէ, 8) լողանը ծակ է, 9) դրոսիլ խփանակը անկանոն է (լավ չէ փակվում և բացվում), 10) բենզինը վատ տեսակի չէ, 11) բենզինի բակում բենզինը քիչ է, 12) բակի ճնշումը քիչ է կամ շատ, 13) բեղուկցիոն խժփանակն անկանոն է, 14) բենզինի պղնձյա խողովակը կեղտոտված է, ծակված, ծոված կամ թուլացել է իրեն ամրացրած տեղից, 15) կարբյուրատորի գալիչները (ֆիլարները) կեղտոտված է, 16) բենզինի մեջ խառն է ջրի կամ յուղի կաթիլներ, 17) կարբյուրատորը լավ չէ ամրացրած բլոկի, կամ ծծող խողովակի վրա.

Հ.—Ի՞նչ պետք է անել յեթե լողանի մեջ լցվել է բենզին.

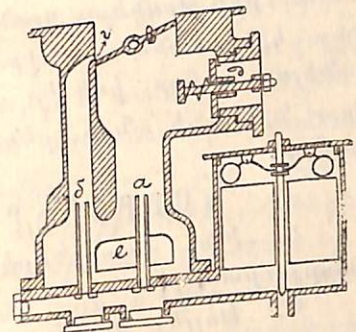
Պ.—Պետք է գտնել նրա բենզինի մտած անցքը, հա-կառակ կողմից բացել նոր անցք և թափահարելով թափել լողանի միջի բենզինը, փորից հետո՝ փոքր անցքը զգուշությամբ կպցնել կլեկով և գնել լողանը մեկ բաժակ յետման ջրի մեջ (անցքը վերև) փորի տաքությունը լողանի միջի բենզինի կաթիլները կզտվեն և դուրս կգան լողանի վերևի անցքից, փորից հետո պետք է զգուշությամբ փակել անցքը կլեկով.

ԿԱՐԲՅՈՒՐԱՏՈՐ ՇԱՐՈՆ

Հ.—Ի՞նչպես է շինված շարոն կարբյուրատորը և ինչպես է նա աշխատում.

Պ.—Շարոն կարբյուրատորը ինչպես և գենիտը ցրող

կարբյուրատորներիցն է, շարոնը ունի յերկու խառնուրդի կամերաներ, մեկը մեծ, իսկ մյուսը փոքր. կամերաները միմյանցից բաժանված են բարակ պատով, ամեն մի կամերայի մեջ գտնվում է մեկ ժիկլյոր, յերբ միացը առաջին տակալին գլաններից մեկում իջնում է, գլանում առաջանում է վակուում, դրսի ողը զգալով գլանի մեջի դատարկությունը, կարբյուրատորի ողի անցքից մտնում է խառնուրդի կամերայի մեջ, չկարողանալով անցնել դրոսիլ խփանակից (նրա փակ լինելու պատճառով), նա անցնում խփանակից (նրա փակ լինելու պատճառով), նա անցնում է փոքր կամերայի մեջ, փորտեղ դրոսիլ խփանակ չկա և նրա վերևի նեղանցքից խառնուրդը դուրս է գալիս լայն խառնուրդի կամերայի դրոսիլ խփանակի վերևի մասից և մտնում է ծծող խողովակի մեջ. այնտեղից նա անցնում է գլանի մեջ, դադը ավելացնելու ժամանակ մենք բացում ենք դրոսիլ խփանակը և ողը ազատ անցնելով լայն խառնուրդի կամերայից նա ծծում է ժիկլյորից բենզինը, ցրում և անցնում գլանի մեջ. այդ վայրկյանին նրան կից փոքր խառնուրդի կամերան ել չի ընդունում ող և այդ պատճառով դադարեցնում է իր աշխատանքը, և այդ պատճառով դադարեցնում է իր աշխատանքը, տակուում է աշխատել միայն մեծ կամերայի ժիկլյորը, տակուում մատուրին մեծ աբարոտներ: Այսպես է կատարվում շարոն կարբյուրատորի աշխատանքը.

ԿԱՐԲՅՈՒՐԱՏՈՐ ԿԻՆԿԱՏՈՆ

Հ.—Ի՞նչ ավտոմոբիլների վրա յեն կառուցում կինկատոն կարբյուրատորը.

Պ.—Միայն «Ֆորդ» ավտոմոբիլների վրա.

Հ.—Ի՞նչպես է շինված և ինչպես է աշխատում կինկատոն կարբյուրատորը.

Պ.—Կինկատոն կարբյուրատորի խառնուրդի կամերան կառուցած է լողանի կամերայի շուրջը, կինկատոնն ու-

նի յերկար հատուկ ասեղ, վորը փակուած է և բացում ժիկլյորի անցքը, լողանի կամերայում կինկատոն կա-
բյուրատորն ունի փոքր և հաստ կոնաձև ասեղ, վորն իջ-
նելով ցած, ներս է թողնում լողանի կամերայի մեջ բեն-
զինի բակից, իսկ բարձրանալով նա փակում է բենզինի
անցքը: Այդ ասեղին աշխատեցնում է լողանը. լողանը
կախվելով, իջնում է ասեղը, լողանը բարձրանալով սրդ-
մում է ասեղին և փակում է բենզինի անցքը: Խառնուրդի
կամերան իր կենտրոնում ունի ժիկլյոր, վորը ուղղաձիգ
ամրացրած է խառնուրդի կամերայի մարմնի մեջ, այդ
ժիկլյորի անցքը փակում է բացում է (խառնուրդի կա-
մերայի միջի) յերկար ասեղը նրան աջ և ձախ դարձնե-
լով, կինկատոնն ունի յերկու զրոսիլ խփանակ, մեկը
խառնուրդը թողնելու գլանների մեջ, իսկ մյուսը ողի հա-
մար. կինկատոնն ունի իր տակի մասում կրանիկ՝ բենզին
հանելու համար, իսկ իր վերի մասում (լողանի կրիշկայի
վրա) նա ունի անցք, բենզինի բակից բենզին ընդունելու
համար:

ԿԱՐԲՅՈՒՐԱՏՈՐ ԽՈԼԼԵՅ

Հ.—Ի՞նչ մատորների վրա յեն կառուցում խողեյ
կարբյուրատորը:

Պ.—Խողեյ կարբյուրատորը կառուցում են միայն
«Փորդ» և «Փորդգոն» մատորների վրա:

Հ.—Ի՞նչով է զանազանվում խողեյ կարբյուրատորը
կինկատոնից:

Պ.—Խողեյ կարբյուրատորը կինկատոնից զանազան-
վում է—1) իր արտաքին տեսքով (խողեյը նույն տեսքն
ունի ինչ վոր կինկատոնը, բայց իր արտաքինով նա ա-
վելի մեծ է), 2) կինկատոն կարբյուրատորի բենզինը լո-
ղանի կամերայից անմիջապես մտնում է խառնուրդի կա-
մերայի մեջ, իսկ խողեյ կարբյուրատորի բենզինը լողա-
նի կամերայից մտնում է աստի իր կալոդեզի, իսկ հետո
խառնուրդի կամերայի մեջ, 3) կարբյուրատոր «խողեյը»
ունի հատուկ պղնձյա բարակ խողովակ, վորի ներքին
ծայրը գտնվում է կալոդեզի մեջ, իսկ վերի ծայրը դուրս
է գալիս զրոսիլ խփանակից վերև (խառնուրդի կամերայի
մեջ) և նույն աշխատանքն է կատարում ինչ «գենիտի»
կրկնակի ժիկլյորը:

Հ.—Ի՞նչպես է շինված և ի՞նչպես է աշխատում կլո-
ղեյ կարբյուրատորը:

Պ.—Կլողեյ կարբյուրատորն իր խառնուրդի կամե-
րայում ունի մեկ ժիկլյոր, վորի վրա հագցրած է փոք-
րիկ անցքերով շապիկ (կալպաշոկ), կլողեյի զրոսիլ
խփանակն ունի յերեք տեսակ խոր փորվածքներ, 1) փո-
քըր 2) միջակ և 3) մեծ. շարժիչը աշխատեցնելու ժամա-
նակ ժիկլյորի ծայրը գտնվում է ամենափոքր փորվածքի
մեջ, վորը չի թողնում ողի մեծ հոսանք գեպի գլանները
մեջ, վորը չի թողնում ողի մեծ հոսանք գեպի գլանները
և այդ պատճառով ողը մտնում է ժիկլյորի վրայի հագ-
ցրած շապիկի անցքերից և մեծ ուժով դուրս է թռչում
շապիկի վերին յերկու իրար դիմաց գտնվող անցքերից և
ուժեղ դուրս է քաշում իր հետ շատ բենզին, վորից
ստացվում է հարուստ խառնուրդ և շարժիչը հեշտու-
թյամբ սկսում է աշխատել. մեծ արարտների ժամանակ
զրոսիլ խփանակը բացվում է ավելի շատ և ողը անցնե-
լով ժիկլյորի շապիկի վրայից նա ավելի քիչ է ծծում բենզին
և զրանով տալիս է բենզինի եկոնովիա 10-12 տոկոս: Կլո-
ղեյ կարբյուրատորի վրա կոզմն ախ և, վոր արագու-
թյունը (սկորոսաները) անհաջող փոխելու ժամանակ,
հաճախ մատորը կանգ է առնում: Կլողեյը չի սերում
անփորձ շոֆֆերներ:

ԲՈՇ ՄԱԳՆԵՏՈ

Հ.—Ի՞նչ մասերից է բաղկացած բոշ մագնետոն.

Պ.—Բոշ մագնետոն բաղկացած է հետևյալ մասերից.
1) մագնիսական կամարներից, 2) մագնետոնի հիմքից,
3) հիմքի ածուխից, 4) հիմքի ածուխի զսպանակից, 5)
մի գույզ կալոդեզներից, 6) մագնետոնի կորպուսից, 7)
խարիսխից (յակորից), 8) խարիսխի ատամնաձև անիվից
(շեստերոնկայից), 9) ընդունող և հետ առնող կոլեկտոր-
ներից (պրիյոմնի և արբատնի կոլեկտորներից), 10) սեր-
վից (պրիյոմնի և արբատնի կոլեկտորներից), 11) կոնդենստորից, 12) ընդունող կոլեկտորի
դեհնիկից, 13) յերկու հատ շա-
կերոնիտովի կոճից (կատուշկայից), 13) յերկու հատ շա-

րիկովի առանցքակալները, 14) խարիսխի սոճուց, 15) խարիսխի առաջին և յերկրորդ փաթածանները, 16) խարիսխի վերի կապարիչը (կրիշկայից), 17) խարիսխի առաջի կապարիչը, 18) խարիսխի հետևի կապարիչը, 19) մագնետոյի անջատման մեխանիզմից (պոեռիվատեկից), 20) պոեռիվատեկի պղնձյա դիսկից, 21) պոեռիվատեկի զնդանից, 22) ածուխից, 23) մուրճից, 24) մուրճի ֆիբրայից, 25) 2 հատ շտիֆտներից, 26) մի զույգ պլատինաներից (սզմված յերկու շտիֆտի վրա), 27) կենտրոնական բոլորից, 28) բոռն իղալյատորից, 29) իղալյատորի պղնձյա խողովակից, 30) բոռն իղալյատորի զսպանակից, 31) ածուխից, 32) մատիտից կամ կամուրջից, 33) կամուրջի զսպանակից, 34) կամուրջի իղալյատորից, 35) կամուրջի պղնձյա զոխից (ստյերժին), 36) պահպանիչից (պրեդոխրանիտեկից), 37) պահպանիչի ֆարֆորովի կրիշկայից, 38) պահպանիչի պղնձյա պեխերից (ուսիկներից), 39) բաշխման շեստերյոնկայից, 40) բաշխման ածուխից, 41) բաշխման տախտակից (ռասպրեդելիտայնայա դասկա), 42) բաշխման տախտակի պղնձյա պլատինաներից, 43) տախտակի պղնձյա զաժիմներից, 44) սերցեվինայից, 45) բաշխման ածուխի երոնիտովի բնից, 46) բնի պտուտակներից, 47) արիչայկայից, 48) արիչայկայի պողպատյա բարձերից, 49) արիչայկայի կապարիչից, 50) կապարիչի զսպանակից, 51) զսպանակի բոլորից և 52) մագնետոյի պտուտակներից (շուրուպներից)։

ՄԱԳՆԵՏՈՅԻ ԿԱՄԱՐՆԵՐ

Հ.—Ի՞նչ մետաղից են պատրաստում մագնետոյի կամարները։

Պ.—Մագնետոյի կամարները պատրաստում են վոյլֆրամովի պողպատից։

Հ.—Ի՞նչի յեն վերցնում **մագնետոյի կամարների** համար վոյլֆրամովի և վոշ թե մի ուրիշ պողպատ կամ յերկաթ։

Պ.—Վորովհետև վոյլֆրամովի պողպատը բոլոր պողպատներից ամենամուրն է, իսկ մենք գիտենք, վոր

ամուր պողպատը ուշ է մագնիսանում և ուշ էլ թողնում է իր մագնիսականությունը, իսկ յերկաթից չենք կարող պատրաստել մագնիսական կամարներ, վորովհետև յերկաթը շուտ քնդունում և շատ շուտ թողնում է իր մագնիսականությունը։

Հ.—Ի՞նչի համար են ծառայում մագնետոյի կամարները։

Պ.—Մագնետոյի կամարները կազմում են մագնիսական դաշտ խարիսխի համար։

Հ.—Վճրքան կամար ունի մագնետոն (ընդհանրապես)։

Պ.—Մագնետոն ունի 1, 2, 3, 4 և 6 կամարներ։

Հ.—Կամարների վճր մասումն է հավաքվում մագնիսականությունը, և վճր մասն է կոչվում չեզոք դոնա։

Պ.—Մագնիսականությունը հավաքվում է կամարների ծայրերին, չեզոք զոննա կոչվում է 2 բեվեռների միջև տարածությունը։

Հ.—Վճրքան բեվեռ ունի մագնիսը և ինչպես են նրանք կոչվում։

Պ.—Մագնիսն ունի 2 բեվեռ, մեկը կոչվում է հյուսիսային, իսկ մյուսը հարավային բեվեռներ։

Հ.—Յեթե ուղղահայաց մագնիսը յերկու կտոր անենք, ո՞ւր կգնա նրա բեվեռները։

Պ.—Բեվեռները կմնան նույն տեղերում։

Հ.—Ի՞նչ է նշանակում մագնիս կրկնակի գործողության և մագնիս հասարակ գործողության և ի՞նչի համար «եյզման» մագնետոններն ունեն կրկնակի կամարներ։

Պ.—Յերբ մագնետոյի կամարի վրա հազցրած է նորից մի կամար, այդ տեսակի կամարները կոչվում են կրկնակի գործողության, իսկ յերբ մագնիսական կամարը մի տակ է, նա կոչվում է հասարակ գործողության։

Հ.—Ի՞նչ կտեսնենք **յեթե մենք մոտեցնենք մագնիսի միատեսակ** և զանազան բեվեռները **կվանեն** (հրեն) մեկը

Պ.—Միատեսակ բեվեռները կձգեն միմյանց, մյուսին, իսկ զանազան բեվեռները կձգեն միմյանց։

Հ.—Ի՞նչի վրա յեն ամբանում մագնետոյի կամար-
ները.

Պ.—Մագնետոյի հիմքի վրա.

Հ.—Ի՞նչի համար ե ծառայում մագնետոյի հիմքը.

Պ.—Մագնետոյի հիմքի վրա համարվում ե մագնե-
տոյի բոլոր մասերը.

Հ.—Ի՞նչ մետաղից են թափում հիմքը և լինչու.

Պ.—Հիմքը թափում են պղնձից կամ ալյումինից,
վորովհետև պղնձը և ալյումինը մագնիսականության հա-
մար հաղորդիչ չեն.

Հ.—Ի՞նչի համար ե ծառայում հիմքի ածուխը.

Պ.—Հիմքի ածուխը ընդունում ե շարժիչի մասնայից
կեքտարական սոսկի մնացորդը և տալիս ե հետ ընդունող
կոլեկտորին.

Հ.—Ի՞նչի համար ե ծառայում հիմքի ածուխի գսպա-
նակը.

Պ.—Զսպանակը սղմում ե հիմքի ածուխը հետ ըն-
դունող կոլեկտորին.

Հ.—Ի՞նչի համար են ծառայում կալոդկաները և լինչ
մետաղից են նրանք լինում.

Պ.—Կալոդկաներն իրենց վրա յեն համարում մագնի-
սական կամարներից մագնիսականությունը և մագնիսա-
ցնում են խարիսխի սերդեչնիկին.

Հ.—Ի՞նչ ունի իր մեջ մագնետոյի կորպուսը և լինչ
մետաղից ե նա թափված.

Պ.—Մագնետոյի կորպուսն իր մեջ ունի բուն բաշխ-
ման շեստերոնկայի համար և ընդունում ե իր վրա
բաշխման տախտակը: Կորպուսը թափում են պղնձից.

Խ Ա Ր Ի Ս Խ

Հ.—Ի՞նչ մասերից ե բաղկացած խարիսխը և վորտեղ
ե նա գտնվում.

Պ.—Խարիսխը բաղկացած ե՝ 1) սերդեչնիկից, 2) ա-
ռաջին և յերկրորդ փաթաթաններից, 3) յերկու կոլեկ-
տորներից (ընդունող, և հետ առնող), 4) կոնդենսատու-

րից, 5) խարիսխի ատամնավոր անիվից (շեստերոնկայից),
6) 2 հատ շարիկովի առանցքակալներից, 7) ընդունող
կոլեկտորի երանխտովի կոճից (կատուշկայից), 8) խարիս-
խի սոնուց, 9) պղնձյա շալբայից.

Հ.—Ի՞նչից են պատրաստում սերդեչնիկը և լինչի
համար ե նա ծառայում.

Պ.—Սերդեչնիկը պատրաստում են փափուկ յեր-
կաթյա (միմյանցից շերտակով մեկուսացրած) բարակ
թերթիկներից, նա ծառայում ե շուտ մագնիսանալու և
մագնիսականությունը շուտ թողնելու համար, վորից խա-
րիսխի առաջին փաթաթանի մեջ առաջանում ե լինդուկ-
ցիոն սոսկ ցածր լարման 50-60 վոլտ.

Հ.—Ի՞նչ են իրենից ներկայացնում առաջի և յեր-
կրորդ փաթաթանները.

Պ.—Առաջի փաթաթանը իրենից ներկայացնում ե
բարակ պղնձյա (մետաքսի թելով մեկուսացրած) լար,
մեկ միլիմետր հաստությամբ և 25 մետր յերկարությամբ,
իսկ յերկրորդ փաթաթանը իրենից ներկայացնում ե ա-
լվի բարակ մեկուսացրած պղնձյա լար, վորի հաստու-
թյունը համասար ե մեկ տասյերրորդ (0,1) միլիմետրի,
իսկ յերկարությունը մինչև 2 կիլոմետրի.

Հ.—Վճրտեղ ե միանում առաջի փաթաթանի առաջի
ծայրը և վճրտեղ ե միանում նրա յերկրորդ ծայրը.

Պ.—Առաջի փաթաթանի առաջին ծայրը միանում ե
հետ ընդունող կոլեկտորի հետ, իսկ նրա յերկրորդ ծայրը
միանում ե կոնդենսատորի մեջ.

Հ.—Վճրտեղ ե միանում յերկրորդ փաթաթանի առա-
ջի և յերկրորդ ծայրերը.

Պ.—Յերկրորդ թափաթանի առաջի ծայրը միանում
ե առաջի փաթաթանի յերկրորդ ծայրի հետ կոնդենսա-
տորի մոտ, իսկ յերկրորդ փաթաթանի յերկրորդ ծայրը
միանում ե ընդունող կոլեկտորի հետ.

Հ.—Ի՞նչ ձևի և լինչից ե լինում շինված ընդունող
կոլեկտորը, լինչի համար ե նա ծառայում.

Պ.—Ընդունող կոլեկտորը մասանիաձև պղնձյա ողակ
ե, նա ընդունում ե իր մեջ բարձր լարման ելեկտրո-սոսկ
10-15000 վոլտ և տալիս ե ընդունող կոլեկտորի ածուխին.

Հ.—Ի՞նչ ձևի և ինչպես է լինում թափված հետ ընդունող կոլեկտորը, ի՞նչի համար է նա ծառայում և ինչի հետ է նա միանում.

Պ.—Հետ ընդունող կոլեկտորը չաշկածե պղնձյա թափվածք է, նա իր մեջ ընդունում է կոնդենսատորին, նա միացրած է խարխիսի սերդենիկի հետ.

Հ.—Վճրտեղ ե գտնվում կոնդենսատորը, ի՞նչից է նա բաղկացած և ինչի համար է նա ծառայում.

Պ.—Կոնդենսատորը գտնվում է հետ ընդունող կոլեկտորի մեջ, նա բաղկացած է սլուզայից և ստանիոլից, կոնդենսատորը վոչնչացնում է «ֆուկկո» տոկերը (վատ տոկերը), վորոնք առաջանում են առաջի փաթաթանի անջատման վարկյանին, կոնդենսատորը ուժեղացնում է յերկրորդ փաթաթանի ելեկտրոտոկը).

Հ.—Վճրտեղ ե գտնվում խարխիսի ատամնավոր անիվը և ինչի համար է նա ծառայում.

Պ.—Խարխիսի ատամնավոր անիվը խուլ հագցրած է խարխիսի առաջի ծայրի վրա, պտտվելով խարխիսը, պտտվում է նրա ատամնավոր անիվը, վորն իր հերթին աշխատեցնում է մագնետոյի բաշխման ատամնավոր անիվին.

Հ.—Ի՞նչի համար է ծառայում մագնետոյի յերկու շարիկովի առանցքակայները.

Պ.—Առանցքակայները հեշտացնում են խարխիսի աշխատանքը (պտտվելը) և պահում են խարխիսն 1/32 դյումի հեռավորության վրա մագնետոյի կալոտկաներից.

Հ.—Ի՞նչից են պատրաստում ընդունող կոլեկտորի մեկուսացրած կոճը (կատուշկան) և ինչի համար է նա ծառայում.

Պ.—Ընդունող կոլեկտորի կոճը պատրաստում են երոնիտից կամ գուտապերճից, նա մեկուսացնում է ընդունող կոլեկտորի պղնձյա ողակը մագնետոյի մասսայից.

Հ.—Ի՞նչի համար է ծառայում խարխիսի սրնին.

Պ.—Խարխիսի սրնին ծառայում է ինչպես առանցք խարխիսի համար, նա իր առաջի ծայրի վրա ընդունում է մագնետոյի անջատման մեխանիզմը (պրերիվատելը).

Հ.—Ի՞նչի համար է ծառայում խարխիսի վրայի հաստ պղնձյա շայբան.

Պ.—Պղնձյա շայբան և երոնիտովի կոճը պահպանում է ընդունող կոլեկտորին մասսայից.

Հ.—Ի՞նչի համար է ծառայում մագնետոյի պտուտակները (շուրուպները).

Պ.—Պտուտակներն ամրացնում են մագնիսական կամարները կալոտկաների հետ, իսկ կալոտկաները մագնետոյի հիմքի հետ.

ԽԱՐԽԻՍԻ ՎԵՐԻ, ԱՌԱՋԻ ՅԵՎ ՇԵՏԻ ԿԱՊՍՐԻՉՆԵՐԸ (ԿԻԵԿԱԾ)

Հ.—Ի՞նչի համար է ծառայում խարխիսի վերի կամարիչը և ինչ ունի նա իր վրա.

Պ.—Խարխիսի վերի կամարիչը ծածկում է պահպանում է խարխիսը վերեից, նա իր վրա ունի շինված պահպանիչ (պրեզերանիտյել).

Հ.—Ի՞նչի համար է ծառայում խարխիսի առաջի կամարիչը և ինչից է նա լինում թափված.

Պ.—Խարխիսի առաջի կամարիչը պահպանում է խարխիսին առաջի կողմից և ընդունում է անջատման մեխանիզմի ածուխից ցածր լարման տոկը առաջի փաթաթանի շղթան կազմելու համար, նա լինում է թափված պղնձից.

Հ.—Ի՞նչի համար է ծառայում խարխիսի հետևի կամարիչը և ինչից է նա լինում.

Պ.—Խարխիսի հետևի կամարիչը պահպանում է խարխիսին հետևից, նա ծառայում է ինչպես շայիկ (կոժուխ) ընդունող կոլեկտորի և ինչպես հիմք բոռն իզալյատորի համար.

ՄԱԳՆԵՏՈՅԻ ԱՆՋԱՏՄԱՆ ՄԵԽԱՆԻԶՄԸ (ԿԵԻԿՎԱՅԵԼ)

Հ.—Ի՞նչի համար է ծառայում մագնետոյի անջատման մեխանիզմը և ինչ մասերից է նա բաղկացած.

Պ.—Անջատման մեխանիզմը համար, նա բաղկացած է փաթաթանի շղթան անջատելու համար, նա բաղկացած է հետևյալ մասերից. 1) պղնձյա դիսկից, 2) դիսկի ածուխից իր զսպանակով, 3) զնդանից, 4) մուրճից, 5)

մուրճի գսպանակից, 6) 2 հատ շտիֆտներից, 7) 2 հատ պլատինաներից, 8) կենտրոնական բոլաից, 9) կենտրոնական բոլաի իզալյատորից, 10) զնդանի իզալյատորից.

Հ.—Ի՞նչի համար ե ծառայում պղնձյա դիսկը և ինչ ունի նա իր հետի մասում.

Պ.—Պղնձյա դիսկը ծառայում է ինչպես հիմք, վորի վրա հավաքված է անջատման մեխանիզմի բոլոր մասերը. նա իր հետի մասում ունի բուն՝ ածուխի և գսպանակի համար.

Հ.—Ի՞նչի համար ե ծառայում անջատման մեխանիզմի ածուխը և գսպանակը.

Պ.—Ածուխը առաջի վաթաթանի ելեքարոտոկին տալիս և մասսա՝ շղթա կազմելու համար, գսպանակը սղմում է ածուխին և քսում խարսխի առաջի կապարիչին.

Հ.—Ի՞նչից են թափում զնդանը և ինչի համար ե նա ծառայում.

Պ.—Զնդանը թափում են պղնձից, նա կենտրոնական բոլաի զլխի միջոցով ընդունում է կոնդենսատորից ելեքարոտոկը և պլատինաների միջոցով տալիս է մուրճին.

Հ.—Ի՞նչի համար ե ծառայում մուրճը և ինչ ունի սղմած նա իր յերկու զլխի վրա.

Պ.—Մուրճն իր մի զլխին ունի շտիֆտ, վորի վրա սղմած է պլատինա, իսկ մյուս զլխին նա ունի ֆիբրա, յերբ պրերիվատյելը պտտվում է, նրա մուրճի ֆիբրան քսվում է արիշայկայի պողպատյա բարձերին և այդ վարկյանին մուրճն իր մյուս զլխով անջատում է մուրճի պլատինան զնդանի պլատինայից և այդպիսով կատարվում է առաջի փաթաթանի ա՝ ջատումը.

Հ.—Ի՞նչի համար ե ծառայում մուրճի գսպանակը.

Պ.—Մուրճի գսպանակը սղմում է մուրճը զնդանի վրա.

Հ.—Ի՞նչի համար են ծառայում անջատման մեխանիզմի 2 հատ շտիֆտները և վորտեղ են նրանք ամրացրած.

Պ.—Անջատման մեխանիզմի 2 շտիֆտների վրա սղված է պլատինա, շտիֆտներից մեկն ամրացրած է զնդանի վրա, իսկ մյուսը մուրճի յերկրորդ զլխի վրա.

Հ.—Ի՞նչու մագնետոյի պրերիվատյելի համար դործածում են միայն պլատինա և վոչ մի ուրիշ մետաղ.

Պ.—Վորովհետե ուրիշ վոչ մի մետաղ չի կարող զլմանալ այն մեծ ջերմությանը, վորին դիմանում է պլատինան.

Հ.—Ի՞նչի համար ե ծառայում կենտրոնական բոլաը.

Պ.—Կենտրոնական բոլաը ամրացնում է անջատման մեխանիզմը (պրերիվատյելը) խարսխի սոնու վրա, նա իր ներսի ծայրով կոնդենսատորից ընդունում է ցածր լարման տոկը և իր զլխով տալիս է զնդանին.

Հ.—Մեկուսացրած է արդյոք կենտրոնական բոլաը կամ զնդանը անջատման մեխանիզմի պղնձյա դիսկից.

Պ.—Յերկուսն ել մեկուսացրած են.

Բ Ո Ւ Ն Ի Զ Ս Լ Յ Ա Տ Ո Ր

Հ.—Ի՞նչ մասերից ե բաղկացած բոռն իզալյատորը.

Պ.—Բոռն իզալյատորը բաղկացած է՝ 1) ֆիբրովի զլանածի իզալյատորից, 2) պղնձյա խողովակից իր զլխով, 3) ածուխից, 4) գսպանակից և 5) պղնձյա գայկայից.

Հ.—Ի՞նչի համար ե ծառայում բոռն իզալյատորի ածուխը.

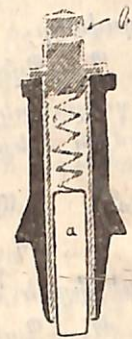
Պ.—Բոռն իզալյատորի ածուխը ընդունում է ընդունող կոլեկտորից ելեքարոտոկը 10-15000 վոլտ և իր գսպանակի ու պղնձյա զլխի միջոցով տալիս է մագնետոյի կամուրջին (կարանդաշին).

Հ.—Վորտեղ և ինչպես ե ամրանում բոռն իզալյատորը.

Պ.—Բոռն իզալյատորը ամրանում է խարսխի վերի կրիշկայի վրա հատուկ պղնձյա գայկայով.

Հ.—Բացի ածուխի գսպանակից ել ի՞նչ գսպանակ ունի բոռն իզալյատորը իր զլխին ամրացրած.

Պ.—Բոռն իզալյատորն ունի գսպանակ պահպանիչի ֆարֆորովի կրիշկան սղմելու իր բնի վրա.

ԲՈՐՆ ԻԶՍԼՅԱՏՈՐԸ
ԻՐ ԱՇՈՒՆՈՎ ՅԵՎ
ԶՍՊԱՆԱԿՈՎ

Կ Ա Մ ՈՒ Ր Զ (մօսէկ կարանդաւ)

Հ. — Ի՞նչի համար ե ծառայում մազնետոյի կամուրջը
և ինչ մասերից ե նա բաղկացած.

Պ.—Կամուրջը ընդունում ե բռնն իզալյատորի սլոն-
ձյա գլխից ելեքտրոտոկը և տալիս ե բաշխման տախտա-
կի սերցեվինային. կամուրջը բաղկացած ե գուդապերճո-
վի, իզալյատորից, սլոնձյա զոխից, գապանակից և սլոնձյա
խողովակից.

Հ. Ինչի համար ե ծառայում կամուրջի գուղապեր-
ճի իզակյառորը.

Պ.—Իզայաստորը մեկուսացնում ե կամուրջի պղնձյա զոխը մազնեատյի մասնայից.

Հ.—Ի՞նչի համար եւ ծառայում եկամուրջի պղնձյա զոխը եւ զսպանակը.

Պ.—Պղնձյա զոխը ծառայում է ինչպես հաղորդիչ բարձր լարման ելեքտրոնային, իսկ գազանակը տալիս է հարմարություն, կամուրջին հեշտություն մը հազցնել իր տեղը և միևնույն ժամանակ ծառայում է ինչպես հաղորդիչ կամուրջի պղնձյա զլխի և զոխի համար.

Հ.—Ի՞նչի համար ե ծառայում եմ համուրջի պրինսիպ
խողովակը.

Պ.—Պղնձյա խողովակը ընդունում և իր մեջ կամուրջի զսպանակը և ծառայում և ինչպես հաղորդիչ բարձր լարման էլեքտրոատիկ համար.

Պ Ա Շ Պ Ա Ն Ի Զ (պրեդախրանիսյեկ)

Հ. — Ի՞նչի համար ե ծառայում պահպանիչը ե ինչ մասերից ե նա բաղկացած.

Պ.—Պահպանիչը ծառայում է խարսխի յերկրորդ փաթաթանը պահպանելու համար յերբ՝ 1) շարժիչի մոմերը անկանոն են, 2) մոմերի լարերը իրեն միջից կտրված են, 3) լարերից մեկը կամ յերկուսը իր դաժիմներից արձակված են։ Պահպանիչը բաղկացած է՝ 1) ֆարֆորովի կրիշկայից իր պլեսերով (ուսիկներով), 2) պահպանիչի տակի բնից իր պլեսերով և 3) ֆարֆորովի կրիշկայի, 4) զսպանակից, (վորը միևնույն ժամանակ ծառայում է ինչպես բարձր լարման տուկի հաղորդիչ, պահպանիչի համար)։

Հ.—Ի՞նչի համար ե ծառայում մագնետոյի բաշխման
ատամնավոր անիվը (շեփախըյունկան).

Պ).—Մագնետոյի բաշխման ատամնավոր անիլն իր վրայի բաշխման ածուխի միջոցով բաշխում է բարձր լարման ելեքտրոտուի բաշխման տախտակի պղնձյա պլաստինկաներին.

Հ. — Ի՞նչի համար ե ծառայում եմ խման ամուսին.

Պ. — Բաշխման ածուխն իր մի ծայրով ընդունում է սերցեվինայից ելեքտրոսովը և իր մյուս ծայրով տալիս է բաշխման տախտակի պղնձյա պլաստինեկաներին.

Հ. — Ի՞նչի համար ե ծառայում բաշխման ամբիոնակը
և ի՞նչից ե նա պատրաստած.

Պ. — Բաշխման տախտակի պլնձյա պլաստիկաները ընդունում են ածուխից ելեքտրոտակը և իրենից զաժիմ- ների միջոցով տալիս են արտաքին շղթային (մոմերի լա- բերին), բաշխման տախտակը պատրաստում են կարմիր կամ սև ֆիբրայից.

Հ. — Ի՞նչի համար ե ծառայում սերցեվինան և ինչից են պատրաստում նրան.

Պ. — Սերցեվինան ընդունում է բոռն իզալյատորից (կամուրջի միջոցով) ելեքտրոտոկը և ածուխի մյուս ծայրով իր միջի տոկը տալիս է տախտակի պղնձյա պլաստինկաներին. սերցեվինան պատրաստում է պղնձից.

Հ. — Ի՞նչի համար ե ծառայում բաշխման համար
եբոնիտովի բուհը. հասկնում ե իր մեջ բաշխման

Եբոնիառովի բռնը.
Պ.— Եբոնիառովի բռնը ընդունում է իր մեջ բաշխման
ածուխը և մեկուսացնում է նրան բաշխման ատամնավոր
անիվից.

անիվից. — Ի՞նչ է արիչայկան, ի՞նչ ունի նա իր մեջ և ինչից են թափուում նրան.

զից են թափուում նրան.
 Պ.—Աբիշայկան պղնձյա ժուֆթա յե, նա ունի իր
 մեջ 2 պողպատյա բարձեր, վորոնց քափում ե անջատման
 մեխանիզմի ժուրճի ֆիբրան և անջատում առաջի վաթա-
 թանի շղթան. աբիշայկան թափում են պղնձից.

59

Հ.—Ինչի առաջին փաթեթների շղթան անջատելը, ել լինելի համար և ծառայում արիչայկան.

Պ.—Կայծի առաջացման համար (ապերեմենիյե գաժիկանիյա).

Հ.—Ի՞նչի համար և ծառայում արիչայկայի կրիչկան.

Պ.—Կրիչկան պահպանում և անջատման մեխանիզմը փոշուց, կեղտից և անձրևից.

Հ.—Ի՞նչի համար և ծառայում արիչայկայի զսպանակը և զսպանակի բոլոր.

Պ.—Զսպանակը սղմում և կրիչկային արիչայկայի վրա, իսկ զսպանակի բոլոր պահում և զսպանակին մի վորոշ բարձրության վրա.

Հ.—Ի՞նչի համար և ծառայում մագնետոյի պտտու-տակները.

Պ.—Պտտուտակները ամրացնում են մագնետոյի բու-լոր մասերը միմիյանց.

Հ.—Ի՞նչի յե հավասար մագնետոյի ինդուկցիոն կա-տուշկայի լարումը, լինելի համար և նա ծառայում և ին-չից և նա բաղկացած.

Պ.—Մագնետոյի ինդուկցիոն կոճի լարումը հավա-սար և 10-15000 վոլտի, նա բաղկացած և սերդեչնիկից, առաջին և յերկրորդ փաթեթաններից, կոնդենսատորից և մեխանիչեսկի պրերիվատայից.

Հ.—Ի՞նչպես կարելի յե ստուգել մագնետոյի կանո-նավորությունը.

Պ.—Մագնետոյի կանոնավորությունը ստուգելու հա-մար պետք և հանել շարժիչի մոմերից մեկ լար (պրովոդ) և շարժիչը աշխատելու մասնակ այդ լարի ծայրը մո-տեցնել մի վորե և մաստայի, մասավորապես 3 միլիմետրի վրա, վորից պետք և ունենալ կապտագույն ելեքտրական ուժեղ կայծեր, հակառակ դեպքում մագնետոն անկանոն և.

Հ.—Ի՞նչ աեսակի մագնետոններ եյին կառուցում ավտո-մոբիլների վրա անցյալում և ներկայում.

Պ.—Ավտոմոբիլների վրա կառուցում եյին մագնետո՝ 1) ցածր լարման, 2) 2 կայծանի մագնետո, 3) կրկնակի վառման մագնետո: Իսկ ներկայումս կառուցում են մագ-նետո բարձր լարման.

Հ.—Ի՞նչով և լավ 2 կայծանի մագնետոն.

Պ.—2 կայծանի մագնետոն լավ և նրանով, վոր նա՝ 1) զլանների զազը պայթեցնում և միաժամանակ յերկու կետի վրա, 2) չի տալիս մատորին պրերիյ, (վորովհետե յեթե զլանի մի մոմը չի աշխատում, մյուսն անպատճառ պայթեցնում և զլանի զազը 3) չի պահանջում վառման հառաջում, վորովհետե խառնուրդը զլանի մեջ պայթում և շատ մեծ արագությամբ.

Հ.—Ի՞նչ և նշանակում կրկնակի վառումը.

Պ.—Կրկնակի վառումն այն և, վորը տալիս և կայծ մեկ մոմի վրա թե մագնետոյից և թե աղումուլյատորից.

Հ.—Ի՞նչի համար են կառուցում շարժիչին կրկնակի վառում.

Պ.—Կրկնակի վառումը հեշտացնում և շարժիչի աշ-խատացնելը (խոդ գցելը).

Հ.—Վճիռ վառումն և լավ, աղումուլյատորի՞ թե մագնե-տոյի.

Պ.—Մագնետոյի, վորովհետե նա աշխատում և ա-ռանց մերժումի, իսկ աղումուլյատորը յենթակա յե գա-նադան փորձանքների, նա վախենում և՛ 1) հարվածներից, 2) տաքությունից և 3) անձրևից.

Հ.—Ի՞նչպես պետք և պահպանել մագնետոն.

Պ.—Մագնետոն պետք և միշտ պահել մաքրության մեջ, յերկար պայեսականերից հետո պետք և հանել նրա ածուխները, մաքրել նրանց ածուխի փոշուց ու յուղից և զհել իրենց տեղը.

Հ.—Ի՞նչպես և ստացվում առաջին փաթեթանի շղթան.

Պ.—Առաջին փաթեթանի շղթան ստացվում և այս-պես, յերբ մենք պատում ենք մագնետոյի խարիսխը, նրա վրայի առաջին փաթեթանի մեջ առաջանում և ինքնա-զրգուում (ինդուկցիոն տեղ, ցածր լարման 50-60 վոլտ) այդ տեղը առաջի փաթեթանի յերկրորդ ծայրով մանում և կոնդենսատորի մեջ, այնտեղից կենտրոնական բոլաի միջոցով նա անցնում և գնդանի և պրերիվատայի մուրճի ածուխի մեջ. ածուխից մագնետոյի մաստայի մեջ, մաս-

սայից տակը հետ ընդունող ածուխի միջոցով մտնում է հետ ընդունող կոլեկտորի մեջ, վորակող միացրած է առաջի փաթածանի առաջի ծայրը և այսպեսով կատարվում է առաջի փաթածանի շղթան.

Հ.—Ի՞նչպես է ստացվում յերկրորդ փաթածանի շղթան.

Պ.—Յերկրորդ փաթածանի շղթան ստացվում է այսպես, առաջին փաթածանի շղթան անջատելու վարկյանին յերկրորդ փաթածանի մեջ առաջանում է ինդուկցիոն տոկ բարձր լարման 10-15000 վոլտ, վորը յերկրորդ փաթածանի յերկրորդ ծայրով մտնում է ընդունող կոլեկտորի մեջ, ընդունող կոլեկտորից ընդունող ածուխի և զսպանակի միջոցով տակը անցնում է բռն իզալյատորի գլխի մեջ, այնտեղից կամուրջի միջոցով նա անցնում է բաշխման տախտակի սերցեվինայի մեջ, ուր բաշխման ածուխը՝ տակը բաժանվում է բաշխման տախտակի պղնձյա պլաստինկաների և զածիմների մեջ, զածիմներից տակը արտաքին շղթայի լարերի միջոցով անցնում է մոմերի մեջ և պայթեցնում գլանների պայթեցուցիչ գազը, վորից հետո ելեքարոտակը մտնում է շարժիչի մասնայի մեջ, վորակողից նա անցնում է մագնետոյի հետ ընդունող ածուխի միջոցով հետ ընդունող կոլեկտորի մեջ, խարխիսը պտտվելով անջատվում է առաջին փաթածանի շղթան և նորից առաջանում է յերկրորդ թափածանի մեջ բարձր լարման ելեկարոտոկ: Այսպես է կատարվում յերկրորդ փաթածանի շղթան.

Հ.—Ի՞նչ պատճառներից մագնետոն կայծ չի տալիս.

Պ.—Մագնետոն կայծ չի տալիս յեթե՝ 1) նրա ածուխները խիստ յուղած են կամ կեղտոտված, 2) մագնիսական կամարները կորցրել են իրենց մագնիսականությունը, 3) անջատման մեխանիզմը շարժվել է իր տեղից, 4) արիչայկան ծովել է կամ թե ճիշտ չի զրված իր տեղը, 5) արիչայկայի պողպատյա բարձերը ընկել են կամ թե մուրճը չի անջատում առաջին փաթածանի շղթան, 6) անջատման մեխանիզմի մուրճի զսպանակը կոտրվել է ամ գուրս է թռել իր տեղից, 7) պլաստինաների մեջ չկա

դազոր, 8) անջատման մեխանիզմի մուրճի ֆիբրան ընկել է, 9) ընդունող կոլեկտորի պղնձյա ողակը ծակ է, 10) բռն իզալյատորը ծակ է, 11) կամուրջի իզալյատորը կոտրված է, 12) խարխիսի առանցքակալները կոտրված են, 13) կոնդենսատորը անկանոն է, 14) խարխիսի փաթածանները ալրված են կամ կոտրված, 15) մագնետոյի խարխիսը չի պտտվում, 16) մագնետոն ճիշտ չի հավաքված, 17) պլատինաները մաշված են.

Հ.—Մագնետոյի ի՞նչ պատճառներից շարժիչը լավ չի աշխատում (տալիս է պերեբոյ).

Պ.—Շարժիչը լավ չի աշխատում յերբ՝ 1) նրա լարերի ծայրերը լավ չեն միացրած մոմերին կամ բաշխման տախտակի զածիմներին, 2) լարերի ծայրերը յուղոտած են կամ կեղտոտած, 3) լարերը անկանոն են միացրած շարժիչին, 4) լարերի իզալյատորը մաշված է և տալիս է մասը, 5) մոմերը կեղտոտված են, 6) մոմերի ելեկտրոդմասը, 7) մոմերի իզալյատորը ճաքած է, 8) բաշխեկտրողից, 9) մոմերի իզալյատորը ճաքած է, 10) ման ածուխի երոնիտովի իզալյատորը ճաքած է, 11) ման ածուխի երոնիտովի իզալյատորը ճաքած է, 12) բաշխեկտրողից չի աշխատում, 13) կամ պլաստինկաները մաշված, 14) բաշխման ածուխը կոտրված է.

Խ Ն Դ Ի Ր Ն Ե Ր

Հ.—Վերջան անգամ է պտտվում մագնետոյի խարխիսը առամանավոր անիվը բաշխման առամանավոր անիվի մի պտույտին.

Պ.—Խարխիսը առամանավոր անիվն անում է 2 պտույտ.

Հ.—Վերջան անջատում է տալիս չորս կայծանի մագնետոն ծնկաձև առանցքի մի պտույտին.

Պ.—Յերկու անջատում.

Հ.—Վերջան կայծ է ստանում շարժիչը, խարխիսի 4 պտույտին.

Պ.—Ութը կայծ.

Հ.—Վճրքան պատույտ է անոււմ մագնեետոյի խարիւխը
4 զլանանոց շարժիչի 4 տակին.

Պ.—Կես պատույտ.

Հ.—Վճրքան կայծ է տալիս մագնեետոն ծնկածն ա-
ռանցքի 2 պատույտին.

Պ.—Չորս կայծ.

Հ.—Վճրքան առամ պետք է ունենա մագնեետոյի
բաշխման ասամնալոր անիվը, յեթե խարիւխի անիվն ու-
նի 44 տամ.

Պ.—88 տամ.

Հ.—Վճրքան անգամ պետք է պատվի ծնկածն ա-
ռանցքը բոլոր 4 զլաններում կայծ ստանալու համար.

Պ.—2 անգամ.

ԻՆՉՊԵՍ ՊԵՏԲ Ե ՄԻԱՑՆԵԼ ՄԱԳՆԵՏՈՆ ՇԱՐժԻՉԻ ՂԵՏ

Մագնետոն շարժիչի հետ միացնելու համար հարկա-
վոր է զլաններից մեկում (վերցնենք առաջինում) յեր-
կրորդ տակալին միացը հանել վերի մեոյալ կետին, վորից
հետ հետ տալ նրան 15 աստիճան և այդ զրուծյան մեջ
կանգնեցնել միացը զլանի մեջ. վերցնել ճիշտ հավաքած
մագնետոն, դանել կայծը և նրա մուփտան միացնել շար-
ժիչի մուփտայի հետ. մագնետոյի դառն կայծը լարի մի-
ջոցով պետք է միացնել առաջին զլանի հետ, վորտեղ
կատարվում է դադի ճնշում, մյուս լարը պետք է միա-
ցնել յերկրորդ կամ յերրորդ զլանի հետ. այդ կախված է
շարժիչի աշխատանքի հերթից և բաշխման ածուխի աջ
կամ ձախ դառնալուց, յերկրորդ դաժիմից լարը պետք է
միացնել 4-րդ զլանի հետ, իսկ 4-րդ դաժիմից տանել
3-րդ կամ 2-րդ զլանը համաձայն շարժիչի աշխատանքին.

Խ Ն Դ Ի Ր № 1.

Առաջին զլանում բաց է ներածման խփանակը, յեր-
կրորդ զլանում բաց է արտածման խփանակը, իմանալ
վճր տակալեն ևն կատարվում բոլոր 4 զլաններում.

Խ Ն Դ Ի Ր № 2.

Յերկրորդ զլանում բաց է ներածման խփանակը, իսկ
չորրորդ զլանում բաց է արտածման խփանակը, իմանալ
ինչ է կատարվում բոլոր 4 զլանների մեջ և վորոշել շար-
ժիչի աշխատանքի կարգը (պարյադկան):

Խ Ն Դ Ի Ր № 3.

Յերկրորդ զլանում բաց է ներածման խփանակը,
իսկ 4-րդում արտածմանը, իմանալ 1) ինչ է կատար-
վում բոլոր զլաններում, 2) շարժիչի աշխատանքի հերթը,
3) միացնել մագնետոն շարժիչին վորի լարերը (պրոպո-
ց) հանած է, իսկ ինքը մագնետոն ճիշտ կառուցված
է իր տեղում. ածուխը պատվում է աջ:

Խ Ն Դ Ի Ր № 4.

Առաջին զլանում բաց է ներածման խփանակը, շար-
ժիչը աշխատում է 1, 2, 4, 3 պարյադկայով, վորոշել,
ինչ է կատարվում ֆնացած յերեք զլաններում:

Խ Ն Դ Ի Ր № 5.

Առաջին զլանում բաց է ներածման խփանակը, շար-
ժիչը աշխատում է 1, 3, 4, 2, պարյադկայով, ինչ է
կատարվում ֆնացած յերեք զլաններում:

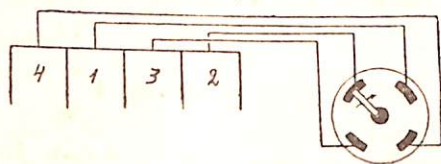
Խ Ն Դ Ի Ր № 6.

Առաջին զլանում բաց է արտածման խփանակը, իսկ
յերկրորդ զլանում բաց է ներածման խփանակը. մագնի-
տոյի ածուխը պատվում է աջ, հարկավոր է իմանալ, 1)
շարժիչի աշխատանքի հերթը և 2) միացնել մագնետոն
շարժիչի հետ (Տես սխեմա № 1):

Պ Ա Տ Ա Ս Խ Ա Ն Խ Ն Դ Ի Ր № 6-Ի.

Շարժիչի աշխատանքի հերթը գտնելու համար մենք
կնայենք թե ինչ է կատարվում առաջին զլանում (զցնել
թե 4-րդ տակալը) և ուր կանցնի 4-րդ տակալը ծնկածն

առանցքի մյուս կիսապտույտին, մենք կտեսնենք, Վոր 4-րդ տակտը անցնում է 3-րդ գլանի մեջ, իմանալով 4 գլանանոց շարժիչի 2 տեսակ աշխատանքի ձևեր 1, 3, 4, 2 և 1, 2, 4, 3, մենք հաստատապես կասենք Վոր շարժիչն աշխատում է 1, 3, 4, 2 հերթով: Մագնետոն շարժիչի հետ միացնելու համար մենք պետք է վերցնենք տախտակի զաժիմից այն լարը, վորտեղ կանգնած է բաշխման ածուխը և միացնենք այն գլանի մոմին, վորտեղ ներկայումս կատարվում է սղմում, այսինքն՝ չորրորդ գլանի հետ: Այժմ տակ ունենալով, վոր մեր մագնետոյի ածուխը պտտվում է աջ, մենք յերկրորդ լարը պետք է վերցնենք տախտակի աջ կողմի զաժիմից և միացնենք յեր-

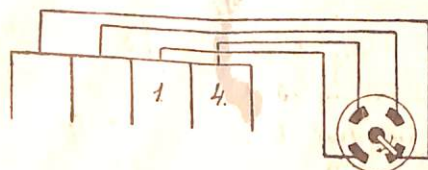

ՍԽԵՄԱ № 1

կրորդ գլանի հետ, վորովհետև մյուս յերկրորդ տակտը պետք է կատարվի յերկրորդ գլանում, յերրորդ լարը կվերցնենք տախտակի յերրորդ զաժիմից և կմիացնենք առաջին գլանի հետ, իսկ 4-րդ յերրորդ գլանի հետ:

Խ Ն Դ Ի Ր № 7.

Չորրորդ գլանում բաց է արտածման խփանակը, իսկ յերրորդում ներածմանը, ածուխը պտտվում է աջ, վորտե՛ջն՝ 1) ինչ է կատարվում մյուս գլաններում, 2) շարժիչի պարյադկան, և 3) միացնել մագնետոյի լարերը շարժիչի հետ: (Տես սխեմա № 2):

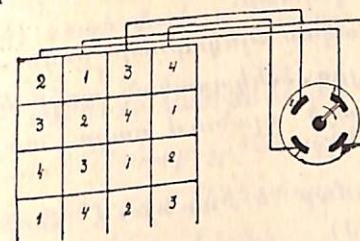
ՍԽԵՄԱ № 2

Պատ.—Յեթե 4-րդ գլանում արտածում է, առաջին գլանում պետք է լինի սղմում, յեթե յերրորդ գլանում

ներածում է յերկրորդ գլանում պետք է լինի պայթում, պարյադկան 1, 3, 4, 2, -ե. մագնետոյի միացումը պետք է կատարել նույն ձևով ինչպես բացատրվում է խնդիր № 6-ում:

Խ Ն Դ Ի Ր № 8.

Առաջին գլանում սղմում է, յերկրորդում ներածում, յերրորդում պայթում, իսկ չորրորդում արտածում, վորտե՛ջն՝ 1) շարժիչի աշխատանքի հերթը, և 2) ինչ է կատարվում բոլոր 4 գլաններում ծնկաձև առանցքի յերկրորդ, յերրորդ և 4-րդ կիսապտույտին, 3) միացնել լարերը:

ՍԽԵՄԱ № 3

Պատ.—Շարժիչն աշխատում է 1, 2, 4, 3 հերթով, ծնկաձև առանցքի յերկրորդ, յերրորդ և չորրորդ կիսապտույտների ժամանակ աշխատանքը գլաններում փոխվում է համաձայն սվլալ սխեմային: (Տես սխեմա № 3):

Շ Ա Ր Ժ Ի Զ Ի Մ Ո Մ Ը

Հ.—Ինչի համար է ծառայում շարժիչի մոմը.
Պ.—Շարժիչի մոմը ընդունում է մագնետոյից ելեկտրական տոկը և իր ելեկտրոտները վրա առաջացնում է կայծ գլանների մեջի պայթեցուցիչ գազը պայթեցնելու համար.

Հ.—Ինչ մասերից է բաղկացած մոմը.
Պ.—Մոմը բաղկացած է՝ 1) իր ժարմից—(կորպուսից) վորի վրա հանված է բեզբա, մոմը գլանի վրա աժրացնելու համար, 2) կենտրոնական ելեկտրոդից, 3) իզոլյատորից, 4) պղնձյա գայկայից (իր արտաքին բեզբաով), 5) յերկու պղնձյա աղբեստովի շայբաներից, 6) ելեկտրոդներից և 7) մոմի զաժիմից.

Հ.—Ի՞նչի վրա յե ամբանում մոմի մարմինն իր ցապկայով.

Պ.—Մոմի մարմինն իր ցապկայով ամբանում ե զըլանի կամ խփանակի խցանի վրա. նա կաղմում ե մասը մատորի հետ.

Հ.—Ի՞նչի համար ե ծառայում մոմի իզալյատորը (փարփորը կամ սլուզան).

Պ.—Մոմի փարփորը կամ սլուզան իզալյացայի յե յենթարկում կենտրոնական ելեկտրոտը մոմի մասսայից.

Հ.—Ի՞նչի համար ե ծառայում մոմի կենտրոնական ելեկտրոտը.

Պ.—Կենտրոնական ելեկտրոտը ընդունում ե մագնետոյից ելեկտրական տոկը և առաջացնում ե կայծ՝ զլանում գազը պայթեցնելու համար.

Հ.—Ի՞նչի համար ե ծառայում մոմի պղնձյա գայկան (իր բեղբայով).

Պ.—Պղնձյա գայկան սղմում, ամբացնում ե իզալյատորը մոմի մարմնի վրա.

Հ.—Ի՞նչի համար ե ծառայում մոմի յերկու պղնձյա աղբեստովի շայբաները.

Պ.—Շայբաներն արգելում են գազի փախչումը զլանից դուրս մոմի միջով.

Հ.—Ի՞նչ տեսակ են լինում մոմի ելեկտրոդները և ինչի համար են նրանք ծառայում.

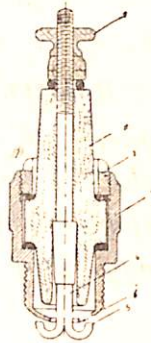
Պ.—Մոմի ելեկտրոդները լինում են զրական և բացասական, զրական ելեկտրոդից կայծը թռչում և բացասական ելեկտրոդի վրա և պայթեցնում զլանի միջի գազը.

Հ.—Ի՞նչի համար ե ծառայում մոմի զլխի պղնձյա գայկան (գաժիմը).

Պ.—Պղնձյա գայկան սղմում ե լարը (պրովոդը) մոմին և բռնում ե նրան.

Հ.—Ի՞նչ ձևի ցապկաներ են ունենում մոմերը.

Պ.—Մոմերն ունենում են էարձ, միջակ և յերկար ցապկաներ.

ՄԱՏՈՐԻ ՄՈՍԸ
ԿԻՍԱՄ

Հ.—Ի՞նչ տրամագծի մոմեր են լինում շարժիչների համար.

Պ.—Մոմերի տրամագիծը լինում են 18, 20, 22 և 24 միլիմետր.

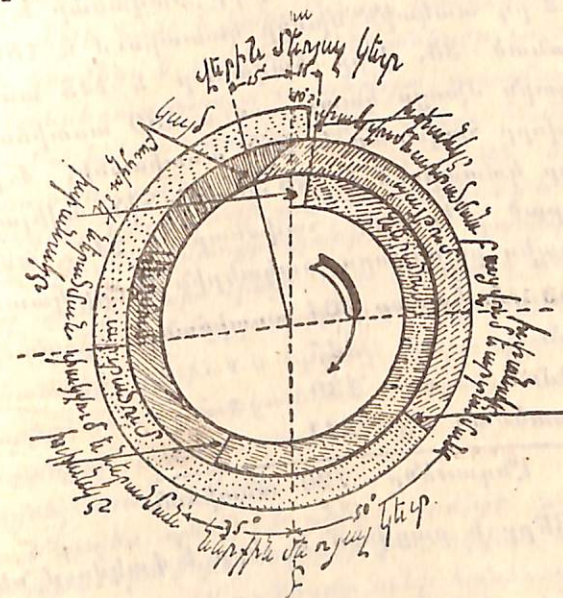
Հ.—Ի՞նչ անկանոնություն կարող ե պատահել մոմերի հետ.

Պ.—Մոմերը կարող են՝ 1) կեղտոտվել, 2) մոմերի փարփորովի իզալյատորը կարող ե ճաքել, 3) մոմերի բացասական ելեկտրոդները կարող են կպչել կենտրոնական ցառական ելեկտրոդին կամ շատ հեռանալ նրանից, 4) մոմի պղնձյա աղբեստովի շայբաները անկանոն են, վորից կարող ե պատահել գազի փախչումը.

4 ՏԱԿՏԱՆՈՑ ՇԱՐՇԻՋԻ ԱՍՏԻՃԱՆՆԵՐԸ (ԳՐԱՏՈՒՆԵՐԸ)

Հ.—Ի՞նչի յե հավասար շրջանագիծը.

Պ.—Շրջանագիծը (դա լինի փոքր, միջակ, կամ շատ մեծ) հավասար ե 360 աստիճանի.

ԶՈՐՍ ՏԱԿՏԱՆՈՑ ՇԱՐՇԻՋԻ ԱՍՏԻՃԱՆՆԵՐԸ
ՅԵԿԱ ՄԱԳՆԵՏՈՑԻ ՈՒ ԲԱՇԽՄԱՆ
ԱՌԱՆՑՔՆԵՐԻ ԿԱՌՈՒՑՈՒՄԸ

Հ.—Վճրքան աստիճանն է կատարում չորս տակտանոց և չորս գլանանոց շարժիչի մխոցը մեկ տակտին.

Պ.—Մխոցը մեկ տակտին կատարում է կես շրջանագիծ այսինքն 180 աստիճան.

Հ.—Վճրքան աստիճանն է կատարում ծնկաձև առանցքը, մխոցի յերկու տակտին.

Պ.—Ծնկաձև առանցքը մխոցի յերկու տակտին կատարում է 360 աստիճան.

Հ.—Վճրքան աստիճանն պետք է կատարի մեկ գլանանոցի շարժիչի ծնկաձև առանցքը բոլոր չորս տակտերի համար.

Պ.—720 աստիճան.

Հ.—Վճրքան աստիճանն պետք է կատարի տեորիապես և գործնականապես 4 գլանանոց և 4 տակտանոց շարժիչի մխոցը, 1-ին 2-րդ 3-րդ և 4-րդ տակտերին.

Պ.—Բոլոր տակտերին շարժիչի մխոցը տեորիապես պետք է կատարի 180 աստիճան, իսկ գործնականապես առաջին տակտին մխոցը կատարում է 180-ից հանած 11 և ավելացրած 35 աստիճան, վորը հավասար է 204 աստիճանի, 2-րդ տակտին մխոցը կատարում է 180 աստիճանից հանած 35, վորը հավասար է 145 աստիճանի. 3-րդ տակտին մխոցը կատարում է 180 աստիճանից հանած 50, վորը հավասար է 130 աստիճանի, 4-րդ տակտին մխոցը կատարում է 180 աստիճանին ավելացրած 50 և ավելացրած 11, վորը հավասար է 241 աստիճանի, ընդհանրապես բոլոր չորս տակտերին մխոցը կատարում է՝

Ներածման համար 204 աստիճան.

Սղման » 145 »

Պայթման » 130 »

Ցեղ արտածման » 241 »

Ընդամենը 720 աստիճան

Հ.—Ցեղը է բացվում և յերբ է փակվում ներածման խփանակը.

Պ.—Ներածման խփանակը բացվում է առաջին տակտի սկզբին, յերբ մխոցն իջնում է իր վերին մեռյալ կե-

տից 11 աստիճան, իսկ փակվում է 2-րդ տակտի սկզբին յերբ մխոցն իր ներքին մեռյալ կետից բարձրանում է դեպի վերին մեռյալ կետը 35 աստիճան.

Հ.—Ցեղը է բացվում և յերբ է փակվում արտածման խփանակը.

Պ.—Արտածման խփանակը բացվում է յերբ մխոցը յերբորդ տակտին իր վերին մեռյալ կետից իջնում է ներքին կետը 130 աստիճան, իսկ փակվում է առաջին տակտի սկզբին յերբ մխոցը իջնում է իր վերին մեռյալ կետից 10 աստիճան.

Հ.—Վճր վարկյանին մագնետոն պետք է տա կայծ գլանների միջի գազը պայթեցնելու համար.

Պ.—Մագնետոն պետք է տա իր կայծն այն վարկյանին, յերբ մխոցը յերկրորդ տակտին դեռ չի հասել իր վերին մեռյալ կետին 15 աստիճան: Այդ անում են նրա համար, վոր կայծը կարողանա պայթեցնի գլանի մեջի ամբողջ գազը այն վարկյանին, յերբ մխոցն հասել է իր վերին մեռյալ կետին.

Հ.—Ի՞նչպես պետք է գնել շարժիչի բաշխման առանցքը, յեթե նրա խփանակները կառուցած են գլանների մի կողմից, և բաշխման մեխանիզմը չունի հանձնողական (պերեդատոչնայա շեստերնյա) ատամնավոր անիվ.

Պ.—Բաշխման առանցքը ճիշտ գնելու համար հարկավոր է առաջին գլանի մխոցը հանել վերին մեռյալ կետին, իջեցնել նրան դեպի ցած 11 աստիճան և այդ դուրսից, իջեցնել մխոցը գլանի մեջ, պտտել բաշխման թյան մեջ թողնել մխոցը գլանի մեջ, այտտել բաշխման առանցքը դեպի ձախ մինչև նրա առաջի գլանի ներածման խփանակի բռունցքը կսղմի առաջին գլանի ներածման խփանակի հրիչին և կկպցնի հրիչը խփանակի գործադրողական (պերեդատոչնայա) ատամնավոր անիվը իր առանցքի վրա ման առանցքի ատամնավոր անիվը իր առանցքի վրա և ամբացնել նրա գալիան.

Հ.—Ի՞նչպես պետք է գնել շարժիչի բաշխման առանցքը յեթե նրա խփանակները կառուցված են գլանի մի կողմից և բաշխման մեխանիզմը ունի հանձնողական (պերեդատոչնայա) ատամնավոր անիվ.

Պ.—Բաշխման առանցքը կառուցելու համար հարկավոր է

վոր ե առաջին գլանի միտոցն հանել վերին մեռյալ կե-
տին, վորից իջեցնել նրան ցած 11 տատիճան և այդ
դրության մեջ թողնել միտոցը գլանի մեջ, պտտել բաշխ-
ման առանցքը դեպի աջ, մինչև վոր նրա առաջի գլանի
ներածման խփանակի բուռնքը կսղմի առաջի գլանի նե-
րածման խփանակի հրիչին և կկպցնի հրիչը խփանակի
զոխին, վորից հետո պետք ե հագցնել նույն բաշխման
առանցքի ատամնավոր անիվն իր տեղը և ամրացնել նրա
գայկան.

Հ.—Ի՞նչպես պետք ե հավաքել շարժիչի բաշխման
առանցքները, յերբ նրա խփանակները կառուցված են
գլանների յերկու կողմից.

Պ.—Բաշխման առանցքը ճիշտ հավաքելու համար
հարկավոր ե առաջին գլանի միտոցն հանել վերին մեռյալ
կետը, իջեցնել նրան 11 տատիճան, և այդ դրության մեջ
թողնել միտոցը գլանում, պտտել ներածման խփանակների
բաշխման առանցքը դեպի ձախ մինչև նրա առաջին գլա-
նի ներածման խփանակի բուռնքը կսղմի առաջին գլանի
ներածման խփանակի հրիչին և կկպցնի հրիչը խփանակի
զոխին, վորից հետո պետք ե անմիջապես հագցնել նույն
բաշխման առանցքի ատամնավոր անիվն իր տեղը. ար-
տածման խփանակի բաշխման առանցքը կառուցելու հա-
մար հարկավոր ե առաջին գլանի միտոցը իջեցնել ցած
կատարելով ծծում, նորից բարձրացնել նրան վերև դեպի
սղմումը և իջեցնել միտոցը 3-րդ տակտին դեպի ցած,
դեռ չհասած ներքին մեռյալ կետին 50 տատիճան, պետք
ե կանգնեցնել միտոցը գլանի մեջ, պտտել արտածման
խփանակների բաշխման առանցքը դեպի ձախ մինչև վոր
առաջի գլանի արտածման բուռնքը կհրի և կկպցնի հրիչը
արտածման խփանակի զոխին, ըորից հետո պետք ե ան-
միջապես հագցնել արտածման առանցքի ատամնավոր ան-
իվն իր տեղը և ամրացնել նրա գայկան.

Հ.—Ի՞նչպես պետք ե հավաքել շարժիչի բաշխման
առանցքը յեթե նրա խփանակները կառուցված են գլան-
ների յերկու կողմից և բաշխման մեխանիզմն ունի իր մեջ
հանձնողական ատամնավոր անիվ.

Պ.—Յեթե բաշխման առանցքները կառուցված են
գլանների յերկու կողմից և բաշխման առանցքն ունի իր
մեջ հանձնողական ատամնավոր անիվ, այդ դեպքում
պետք ե առանցքների կառուցումն կատարել վերոհիշյալ
ձևով, միայն այն տարբերությամբ, վոր առանցքները
պետք ե պտտել վոչ թե ձախ, այլ յերկուսն ել դեպի աջ.

Հ.—Ի՞նչն ե կոչվում բաշխման մեխանիզմի հանձնո-
ղական ատամնավոր անիվը և ինչի համար ե նա ծառա-
յում.

Պ.—Բաշխման մեխանիզմի հանձնողական շեստերոն-
կան կոչվում ե այն ատամնավոր անիվը, վորը գտնվում
ե բաշխման մեխանիզմի մեջ ծնկաձև առանցքի և բաշխ-
ման առանցքի շեստերոնկաների արանքում (միջում),
նա ծառայում ե ծնկաձև առանցքի շեստերոնկայի աշ-
խատանքը հանձնելու բաշխման առանցքի շեստերոն-
կային.

Հ.—Ի՞նչպես պետք ե հավաքել շարժիչի բաշխման
առանցքը յերբ նրա խփանակները կառուցված են գլան-
ների վերեից.

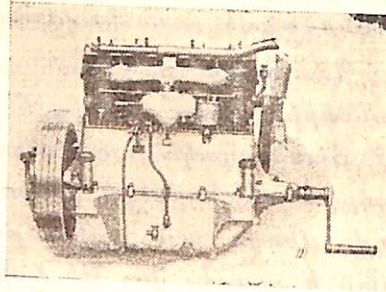
Պ.—Յերբ խփանակները կառուցված են գլանների
վերեից հարկավոր ե նրա բաշխման առանցքը հավաքել
այնպես, ինչպես հավաքում են բաշխման առանցքը—յերբ
շարժիչի խփանակները կառուցված են գլանների մի
կողմից.

ՇԱՐՇԻՉԻ ԱՆԿԱՆՈՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ (ԿԱՎՐԻԳՆԵՐԸ)

Հ.—Ի՞նչ պատճառներից շարժիչը բոլորովին չի աշ-
խատում.

Պ.—Շարժիչը բոլորովին չի աշխատում յեթե՝ 1) բեն-
զինի բակում չկա բենզին, 2) բենզինի բակում չկա ճըն-
շում, 3) բենզինի կուսը վաղ ե, 4) ժիկլյորը կեղտոտ-

ված է, 5) բենզինի խողովակը կեղտից խիստ բռնված է, 6) բենզինը վատ տեսակին է (խառն է նավթով), 7) ծծող խողովակը (վսասիվայու-
շչայա տրուբա) ծակ է կամ ճաքած, 8) կար-
բյուրատորը լավ չի ա-
մրացրած ծծող խողովա-
կի հետ, 9) ծծող խողո-
վակը լավ չի միացրած
գլանների հետ, 10) շար-
ժիչի բաշխման մեխա-
նիզմը ճիշտ չէ հավաք-
ված, 11) մագնետոն չի տալիս կայծ, 12) մագնետոն
ճիշտ չէ հավաքված, 13) մագնետոյի լարերը ճիշտ չեն
միացրած գլանների մոմերի հետ, 14) պերեկյուշատելը
փակ է, 15) վառում ապարատը անկանոն է և այլն.

ՇԱՐԺԻՉ

Հ.—Ի՞նչ պատճառներից շարժիչը տալիս է պայթում,
բայց չի աշխատում.

Պ.—1) մագնետոն խիստ կեղտոտված է, 2) մագնե-
տոյի լարերից մեկը ճիշտ չէ միացրած, 3) մոմերը կեղ-
տոտված են, 4) մոմերի ելքաբողկները անկանոն են, 5)
շարժիչը սառել է (ձմեռը), 6) կարտերի յուղն անչափ
շատ է, 7) կարբյուրատորը մի այլ տեղից ող է ծծում,
8) մագնետոյի ածուխներից մեկի իզալյատորը ճաքել է,
9) լարերի իզալյատորը վատն է, կամ նրանք մաշված են
(տալիս են մասսա), 10) բենզինը լավ տեսակի չէ, 11)
ժիկլորը կեղտոտված է.

Հ.—Ի՞նչու շարժիչն առանց շաղկապման աշխատում
է, իսկ շաղկապման վարկյանին կանգնում է, չի աշխա-
տում.

Պ.—1) ավտոյի ձեռքի արգելիչը խիստ ձգած է, 2)
կարոպկայի մեջ ընկել է մի այլ մարմին, 3) կարոպկայի
ռիչադի վրիկան փոխանակ զցելու առաջին արագությունը,
նա գցում է 4-րդը, 4) կարոպկայի առանցքների առանց-
քակալները կոտրվել են, 5) մխոցի ողակները խիստ մաշ-

ված են, 6) կարբյուրատորի գրոսիլ խփանակն անկանոն
է, 7) շարժիչը խիստ աաքացել է յուղի կամ ջրի պակա-
սությունից, 8) շարժիչը տալիս է պերեբոյ.

Հ.—Ի՞նչու շարժիչի կռնակը պտտվում է չափազանց
հեշտ.

Պ.—1) խփանակները անկանոն են, 2) գլանները
պայթած են, 3) թափանիվի շպոնկան պոկված է կամ
ծնկաձև առանցքի յերկրորդ ծայրը կոտրված է, 4) մխոց-
ների ողակները խիստ մաշված են կամ կոտրված, 5)
մխոցների ողակները կպել են իրենց առվակների մեջ,
6) գլաններում սղմում չկա, 7) մխոցների գլուխը ծակ-
վել է, 8) կռնակը լավ չի հագցրած առանցքի ծայրին.

Հ.—Ի՞նչու շարժիչն աշխատացնելուց կռնակը հետ է
տալիս.

Պ.—1) վառումը շատ առաջ է, 2) գլաններում կա-
տարվում է գազի ինքնապայթում, 3) շարժիչի բաշխման
մեխանիզմն անկանոն է հավաքված, 4) մագնետոյի բաշ-
խման մեխանիզմը անկանոն է հավաքված և 5) մագնետո-
յի անջատման մեխանիզմի շպոնկան պոկվել է կամ թե
նրա կենտրոնական բոյտը թուլացել է.

Հ.—Շարժիչն հեշտությամբ աշխատում է (խողի յե
ընկնում), բայց շուտ էլ կանգ է առնում.

Պ.—1) կարբյուրատորի բենզինը քիչ է, 2) ժիկլորը
կեղտոտված է, 3) խլացման մեխանիզմի մեջ խրած է շոր,
կամ նա խիստ կեղտոտված է և 4) մագնետոն կեղտոտ-
ված է.

Հ.—Ի՞նչու շարժիչը և կարոպկան աշխատում են,
բայց ավտոն տեղիցը չի շարժվում.

Պ.—1) ավտոյի հետի անիվները սողում են, 2) շաղ-
կապման մեխանիզմը սողում է, 3) կարգանի վալի վրա-
յի կոնաձև ստամաւոր անիվի շպոնկան պոկվել է, 4)
կիսասոսնիններից մեկի շպոնկան պոկվել է, 5) կարոպկայի
շեստերոնկաններից մեկի աստամները կոտրվել են.

Հ.—Ի՞նչ պատճառներից շարժիչը ծախսում է շատ
բենզին.

Պ.—Շարժիչը ծախսում է շատ բենզին՝ 1) իր բեռի

ծանրությունից, 2) իր մեռյալ ծանրությունից, 3) որվա յեղանակից (ցեխից, ձյունից, սառցից, դիմացի քամուց), 4) ճանապարհի անկանոն յերթելեկությունից, 5) ճանապարհի քարքարոտ դրությունից, 6) ժիկյորի անկանոնությունից, 7) շաղկապման մեխանիզմի անկանոնությունից, 8) բենզինի բակի անկանոնությունից, 9) բենզինի պղնձյա խողովակների անկանոնությունից, 10) լողանի և կշռաքարերի անկանոնությունից.

Հ.—Ի՞նչ պատճառներից շարժիչը տաքանում է և կորցնում իր ուժը.

Պ.—Շարժիչը տաքանում է յերբ՝ 1) նրա հովահարի կաշին թուլացել է, կամ յուղոտել, 2) հովահարի թիշերը լավ չեն ծռված, կամ մի քանիսը կոտրված են, 3) կարտերի միջի յուղը պակասել է, 4) ռադյատորի ջուրը պակասել է, 5) ռադյատորը կեղտոտված է, 6) ջրի պոնպան լավ չի աշխատում, (թիշերը մաշված են, կամ շարժան կոտրված), 7) ռադիատորի ջուրը կեղտոտ է, 8) որվա յեղանակը ցեխ է, ձյուն, դիմացից քամի, 9) բեռի շատությունից, 10) շարժիչը տալիս է պերբեռոյ, 11) ճանապարհն անկանոն է, 12) տեխտան բացած է, դիմացից փչում է քամին.

ՇԱՂԿԱՊՄԱՆ ՄԵԽԱՆԻԶՄ (մեխանիզմ սցեպլեմիա-կոնոս)

Հ.—Ի՞նչի համար է ծառայում շաղկապման մեխանիզմը.

Պ.—Շաղկապման մեխանիզմը շաղկապում է և անջատում շարժիչի աշխատանքը ավտոյի հետի անիվների հետ.

Հ.—Ի՞նչ տեսակի շաղկապումներ է լինում.

Պ.—Շաղկապումները լինում են՝ 1) ուղղակի կոնոսով (պրամոյ կոնոս), 2) հետ յեկող կոնոսով (աբրատոնի կոնոս), 3) կրկնակի կոնոսով (զվաճոյ կոնոս) և 4) զիսկաների միջոցով (զիսկավոյե սցեպլենիյե).

Հ.—Ի՞նչ մասերից է բաղկացած կաշվով կոնոսը.

Պ.—Կաշվով կոնոսը բաղկացած է՝ 1) կոնաձև շաշկայից, 2) շաշկայի կաշվից, 3) ուժեղ զսպանակից, 4) ու-

պորնի առանցքակալից, 5) ծնկաձև առանցքի մատից, 6) թափանիվից, 7) կոնոսի պեղալից, 8) հետ ձգող բարաբանից (այսյաժոյ բարաբան) և 9) հետ ձգող բարաբանի 2 մասերից իր ուղիկներով.

Հ.—Ի՞նչպես է շինված և ինչպես է աշխատում ուղղակի կոնոսը.

Պ.—Ուղղակի կոնոսը շինված է այսպես, թափանիվի միջի մասը թափված է կոնաձև, վորտեղ մտնում է կոնոսի կոնաձև շաշկան ձգված հատուկ կաշվով, այդ կոնաձև շաշկան ունի խողովակով առանցք, վորը հագցրած է ծնկաձև առանցքի հետի մատի վրա, նույն առանցքի վրա ամրացրած է հետ ձգող բարաբանը, վորը միացրած է կոնոսի պեղալի հետ, սղմելով կոնոսի պեղալը շարժիչի շաղկապումը հետին անիվների հետ խանգարվում է, ժիշի շաղկապումը հետին անիվների հետ խանգարվում է կոնոսի պեղալը թողնելով ուժեղ զսպանակը սղմում է շաշկան թափանիվին և շաղկապումը կատարվում է.

Հ.—Ի՞նչպես է շինված և ինչպես է աշխատում հետ յեկող կոնոսը.

Պ.—Հետ յեկող կոնոսը շինված է այսպես, թափանիվի վրա արտաքին կողմից հատուկ բուտերով ամրացրած են յերկու հատ շաշկաձև լենտաներ, ուժեղ զսպանակը սղմում է կոնոսի շաշկան թափանիվի շաշկաձև նակը սղմում է կոնոսի շաշկան, ներս է մտնում զեպի պեղալը սղմելով կոնաձև շաշկան, անջատվում է, կոնոսի պեղալը թափանիվը և շաղկապումը անջատվում է, կոնոսի պեղալը թողնելով ուժեղ զսպանակը սղմում է կոնոսի շաշկային թափանիվի կոնաձև լենտաներին և շաղկապումը կատարվում է.

Հ.—Ի՞նչպես է շինված և ինչպես է աշխատում կրկնակի կոնոսը.

Պ.—Կրկնակի կոնոսը բաղկացած է միաժամանակ ուղղակի և հետ յեկող յերկու կոնոսներից, ուժեղ զսպանակը սղմում է կաշվով կոնոսի պեղալը սղմելով և կատարվում է շաղկապումը: Կոնոսի պեղալը սղմելով և միաժամանակ անջատվում են թափանիվից յերկու կոնոսները, շաղկապումը խանգարվում է.

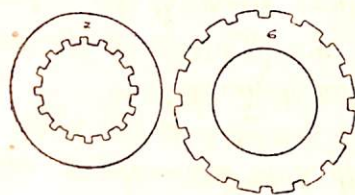
Հ.—Ի՞նչնով ե լավ ե ինչնով ե վատ կրկնակի կոն-
նուսը.

Պ.—Կրկնակի կոննուսը լավ ե նրանով, վոր նա՝ տա-
լիս ե շատ սահուն շաղկապում, (սլլավնոյե սցեպլենիե),
2) կրկնակի կոննուսը բոլորովին չի սողում (չի տալիս
սկայլժենիե) իսկ վատ կողմն տյն ե, վոր նա՝ 1) շատ ծանր
ե ե ավելացնում ե ավտոյի մեռյալ կշիւը, 2) դժվարա-
ցնում ե կոննուսի կառուցումը ե 3) նա յեռապատիկ թանգ
ե նստում ֆիրմայի վրա ե հետեաբար թանգացնում ե
ավտոյի առժեքը:

ՇԱՂԿԱՊՈՒՄԸ ԴԻՍԿԱՆԵՐԻ ՄԻՋՈՑՈՎ (ԳԻՍԿԱՎՈՅԵ ՍԳԵԱՎԵՆԻԵ)

Հ.—Ի՞նչպես ե շինված ե ինչպես ե աշխատում շաղ-
կապումը գիսկաների միջոցով.

Պ.—Շաղկապումը գիս-
կաների միջոցով շինված ե
այսպես, թափանիվի վրա
պողպատյա բոլտերով ամրա-
ցրած ե գլանաձև մեծ շաղ-
կա, վորն իր ներսի մասում
ունի կողեր, իսկ կոննուսի

ՎԵԴՈՍԻ ՅԵՎ ՎԵԴՈՒՇԻ
ԴԻՍԿԱՆԵՐԸ

առանցքի վրա հազցրած ե մուֆտա ավելի փոքր արամա-
գծով, վորն իր մարմնի վրա նույնպես ունի կողեր. ար-
տաքին շաղկայի մեջ հազցնում են պողպատյա գիսկաներ
մեծ տրամագծով, իսկ ներքին մուֆտայի վրա հազցնում
են բռնղից գիսկաներ ավելի փոքր արամագծով, վորի
վերջինը ձգվում ե գայկայով, շաղկայի ե մուֆտայի մի-
ջում շփումը հեշտացնելու համար կառուցած ե առանց-
քակալ: Արտաքին շաղկան ունի կափարիչ իր խցանով,
կափարիչի ե մեջի շայրայի արանքում կառուցում են ու-
ժեղ զսպանակներ, վորոնք սղմում են մեծ ու փոքր տրա-
մագծով գիսկաները միմիանց ե կատարվում ե շաղկա-
պումը, կոննուսի պեղալը սղմելով գիսկաները միմիանցից
անջատվում են ե շաղկապումը խանգարվում ե.

Հ.—Ի՞նչպես են կոչվում գիսկաները, վորոնք հազ-
ցրած են արտաքին շաղկայի մեջ ե ինչպես են կոչվում
գիսկաները, վորոնք հազցրած են ներքին բարաբանի վրա:

Պ.—Արտաքին շաղկայի գիսկաները կոչվում են «վե-
դուշչի» իսկ ներքին մուֆտայի գիսկաները—«վեդովի».

Հ.—Ի՞նչ են ձգում կոննուսի շաղկայի վրա ե վոր-
տեղ են կառուցում ավտոյի շաղկապման մեխանիզմը.

Պ.—Կոննուսի շաղկայի վրա ձգում են կաշի կամ
«ֆերադո» (սլլինձյա լարից ե աղբեստից հատուկ զործ-
վածք), վորը գիմանում ե բարձր տաքության ե մաշվում
ե համաչափ: Շաղկապման մեխանիզմը կառուցում են
թափանիվի մեջ.

Հ.—Ի՞նչ պատճառներից շաղկապման մեխանիզմը լավ
չի աշխատում - սողում ե ե ինչ պետք ե անել այդ դեպ-
քում.

Պ.—Շաղկապման մեխանիզմը սողում ե յերբ՝ 1) կո-
ննուսի շաղկայի վրա թափվել ե յուղ, 2) կաշին կորցրել
ե իր փափկությունը կամ այրվել ե, 3) կոննուսի զսպա-
ն ե իր փափկությունը կամ այրվել ե, զրա համար պետք ե
նսկը կորցրել ե իր ձկունությունը, զրա համար պետք ե
1) շաղկապման մեխանիզմի կաշին լվանալ նավթով, կամ
քսել կաշվի վրա կավիճ, 2) փոխել ձկունությունը կոր-
ցրած զսպանակը, 3) յեթե շաղկայի կաշին մաշվել կամ
յուղոտել ե պետք ե կաշվի ե շաղկայի արանքը խրել
բարակ թիթեղյա կտորներ, իսկ հակառակ դեպքում կո-
ննուսի շաղկայի հին կաշին փոխել նորով.

Հ.—Ի՞նչ պատճառներից կոննուսը վերցնում ե միան-
գամից.

Պ.—Կոննուսը վերցնում ե միանգամից յեթե՝ 1) շաղ-
կայի վրա ձգած ե նոր կաշի ե չի յուղած, 2) կոննուսի
զսպանակը շատ ուժեղ ե, 3) կոննուսի շաղկայի կաշվի
վրա ցանած ե կանիֆոյլ ե 4) շփվելը անփորձ ե.

Հ.—Ի՞նչով պետք ե յուղել շաղկապման մեխանիզմի
կաշին.

Պ.—Ձգան կամ գերչակի (կաստորովի) յուղով.

Հ.—Կարելի՞ չե արդյոք կոնուսի կաշվի վրա ցանել նաժդակ, ավագ կամ կանիֆոյլ.

Պ.—Վե՛շ չի կարելի, վորովհետև նաժդակը և ավագը խիստ տաքանալուց սկսում են այրել կաշին և նրա մեջ փոսեր առաջացնել, վորից կաշին փթում է կոտրատվում և թափում, իսկ կանիֆոյլը բոլորովին չի կարելի գործածել, վորովհետև նա կպցնում է կաշին թափանիվից (ինչպես կլի)։

Հ.—Ի՞նչպես պետք է կոնուսի չաշկայի կաշին փոխել.

Պ.—Պետք է կաշվի բոլոր զակլյուպկաները պոկել, հանել նրա հին կաշին և ձգել նորը, յուզել նրան յերկու անգամ ձկան յուղով, չորացնել 6-10 ժամ սենյակի ողով և նորից հավաքել իր տեղը.

Հ.—Ի՞նչպես պետք է աշխատի լավ կոնուսը.

Պ.—Լավ կոնուսը պետք է տա՝ 1) սահուն շաղկապում, 2) պետք է քիչ սողա և հետո ուժեղ բռնի, 3) նրա զսպանակը չպետք է լինի շատ ուժեղ և 4) կոնուսը չպետք է բոլորովին տաքանա.

Հ.—Ի՞նչ սնկանոնություն կարող է պատահել դիսկաների միջոցով շաղկապման հետ և ինչով պետք է յուզել այդ ձևի շաղկապումը.

Պ.—Դիսկաները կարող են՝ 1) մաշվել, 2) յուղի պակասությունից նրանք կարող են խիստ տաքանալ և կոտրվել, 3) ձմեռ ժամանակ դիսկաների յուղը սառելու պատճառով կարող են դիսկաները միմիանց կաշել, 4) դիսկաների մեջ կարող է մի այլ մարմին ընկնի կամ թե կոտրված դիսկի կտորը խանգարի շաղկապման մեխանիզմի նորմալ աշխատանքը, 5) զսպանակները կարող են կորցնել իրենց ճկունությունը և ուժեղ չսեղմել դիսկաները միմիանց.

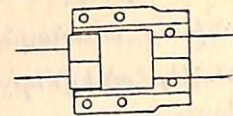
ՄԻԱՑՆՈՂ ՄՈՒՖՏԱ (սայեղեցիկեղնայա մուժոս)

Հ.—Ի՞նչն է միացնում կոնուսը կարողակայի հետ.

Պ.—Միացնող մուֆտան.

Հ.—Ի՞նչի համար է ծառայում մուֆտան.

Պ.—Մուֆտան միացնում է կոնուսի աշխատանքը կարողակայի հետ և տալիս է հարմարություն կոնուսի առանցքին հարկավոր ժամանակ յերկարանալու կամ կարճանալու.

ՄԻԱՑՆՈՂ ՄՈՒՖՏԱ

ԱՐԱԳՈՒԹՅՈՒՆԸ ՓՈՓՈԽՈՂ ՄԵԽԱՆԻԶՄ

(կարողա սկոռուսել)

Հ.—Ի՞նչի համար է ծառայում արագությունը փոփոխող մեխանիզմը.

Պ.—Արագությունը փոփոխող մեխանիզմը տալիս է ավտոմոբիլին զանազան արագություն և հեշտացնում է շարժիչի աշխատանքը վերելքին (պադյովին) և զլիւվարին (սպուսկին).

Հ.—Ի՞նչից են թափում արագությունը փոփոխող մեխանիզմի արկղը.

Պ.—Արկղը թափում են չուշուկից կամ ալյումինից.

Հ.—Վճրահեղ են կառուցում արագությունը փոփոխող մեխանիզմը (կարողական).

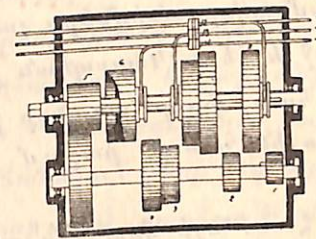
Պ.—Կարողական կառուցում են՝ 1) ավտոյի ուսմայի վրա առանձին, 2) շարժիչի հետ միասին և 3) դիֆֆերենցյալի հետ միասին.

Հ.—Ի՞նչ դեպքում են կառուցում կարողական ուսմայի վրա առանձին.

Պ.—Կարողական կառուցում են առանձին յերբ ավտոմոբիլն ունի կարգանովի կամ չերվյաչնի պերեդաչա (պատահում է նաև շղթայով պերեդաչայի ժամանակը ապրանքատար ավտոմոբիլի վրա, յերբ ավտոյի ուսման շատ յերկար է).

Հ.—Հ՞նչ դեպքում են կառուցում կարողական դիֆֆերենցյալի հետ միասին.

Պ.—Կարողական կառուցում են դիֆֆերենցյալի հետ միասին, յերբ ավտոն ունի շղթայով պերեդաչա.

ԱՐԱԳՈՒԹՅՈՒՆԸ ՓՈՓՈԽՈՂ ՄԵԽԱՆԻԶՄ

Հ.—Ի՞նչ ունի կարողական իր ներսում.

Պ.—Կարողական ունի իր ներսում՝ յերկու յերկար զուգընթաց առանցքներ, վորոնց վրա հազցրած են ա-տամնավոր անիվներ զանազան մեծության, այդ առանցք-ներից մեկը կոչվում է մեռյալ (մյորավի) իսկ մյուսը շարժական (խաղավոյ) առանցք: Մեռյալ առանցքն աշ-խատում է անմիջապես շարժիչն աշխատելու վարկյանից, իսկ շարժական առանցքն իր ատամնավոր անիվների հետ աշխատում է միայն այն վարկյանից, յերբ մենք շարժա-կան առանցքի ատամնավոր անիվները միացնում ենք մեռյալ առանցքի ատամնավոր անիվների հետ. մեռյալ ա-ռանցքի ատամնավոր անիվները խուլ հազցրած են իրենց առանցքի վրա, և անշարժ են, իսկ շարժական առանցքի ատամնավոր անիվները շարժվում են իր առանցքի վրա առաջ և հետ: Կարողական իր ներքին մասում ունի նաև մեկ հատ փոքր առանցք իր ատամնավոր անիվով, վորը ավտոյին հետ է քաշում մեքենան հետ տալու ժամա-նակ.

Հ.—Ի՞նչի վրա յեն պատվում կարողակայի առանցք-ները.

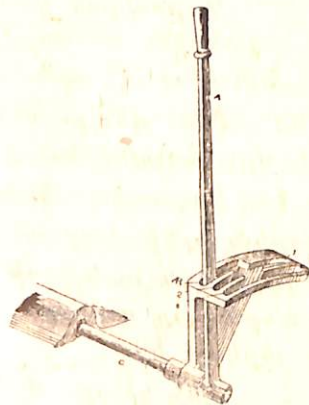
Պ.—Առանցքները պտտվում են շարիկովի առանց-քակալների վրա.

Հ.—Ի՞նչ մետաղից են պատ-րաստում կարողակայի ատամնավոր անիվները.

Պ.—Հատուկ խրոմոնիկելի պողպատից և յենթարկում են ցեմենտիւրովկայի.

Հ.—Ի՞նչով են փոխում ար-կղի արագությունները.

Պ.—Արագությունը փոխում են ուղիղ միջոցով, վորը զըտն-վում է շփֆերի աջ կամ ձախ կողմում.

ԱՐԱԳՈՒԹՅՈՒՆԸ ՓՈՓՈԽՈՂ ՌԵԶԱԳԸ

Հ.—Ի՞նչպես պետք է պահպանել կարողակայի մե-խանիզմը.

Պ.—Պետք է ամեն 6 ամիսը մեկ անգամ կարողական հանել իր տեղից, լվանալ նրա միջի մեխանիզմը նսւվթով, ստուգել առանցքների վրա հազցրած առանցքակալների կայունությունը և ատամնավոր անիվները, վերջինների ատամնները յեթե փշոտել են պետք է խարտոցով մաք-րել ատամնների փշերը և նորից տալ ցեմենտիւրովկայի, հավաքել, լցնել կարողակայի մեջ յերկու մաս տավոտ և մի մաս մեքենայի կամ գլանի յուղ, ու զգուշությամբ կարողական ղնել իր տեղը.

Կ Ա Ր Դ Ա Ն

Հ.—Ի՞նչ է կարգանը և ինչի համար է նա ծառայում.

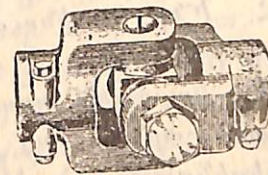
Պ.—Կարգանը շարնիր է, վորը միացնում է կարող-կան կարգանի վալի հետ, նա պահպանում է կարգանի կան կարգանի վալի հետ, նա պահպանում է կարգանի առանցքը կոտրվելուց և տալիս է հարմարություն առանցքին յերկարանալու կամ կարճանալու, յերբ ավտոյի հետին անիվները անցնում են փոսի կամ բարձրության վրայով.

Հ.—Ի՞նչ է կիսակարգանը և ինչ է լրիվ կարգանը.

Պ.—Յեթե կարգանի շար-նիրը գտնվում է կարգանի առանցքի մի ծայրին (կարողակայի մոտ) դա կոչվում է կիսակար-գան, իսկ յերբ կարգանի շարնիրը գտնվում է կարգանի վալի յերկու ծայրերին, այսինքն նաև գիֆֆերենցյալի մոտ դա կոչվում է կրկնակի կամ լրիվ կարգան.

Հ.—Ի՞նչից են պատրաստում կարգանի առանցքը և ինչի մեջ է նա պտտվում.

Պ.—Կարգանի առանցքը պատրաստում են խրոմոնի-կելի պողպատից, նա պտտվում է իր կոթուլի մեջ շա-րիկովի կամ ուղիկովի առանցքակալների վրա.

ԿԱՐԴԱՆԻ—ՇԱՐՆԻՐ

Հ.—Վերստին պերեգաշան ե կոչվում կարգանովի, վորը շղթայի ե վորը չերվյաշնի պերագաշա.

Պ.—Կարգանի պերեգաշա կոչվում ե, յերբ աշխատանքը կարողացալի հետեի անիվներին հանձնվում ե կարգանի առանցքի ե կոնաձև ատամնավոր անիվի միջոցով շղթայով պերեգաշան այն ե, յերբ հետի անիվները պրտավում են շղթայի միջոցով, չերվյաշնի պերեգաշան այն ե, յերբ դիֆֆերենցյալի մեխանիզմում աշխատում ե վոչ թե կոնաձև ատամնավոր անիվ այլ անիվը պրտուտակ (բեզկաննչնի վինտ-չերվյակ) ե նրա տարելուչնու ատամնավոր անիվի ատամները լինում են վոչ թե տարելկայի կողքից այլ նրա վերեից, այդ տեսակի տարելկան կոչվում ե մեծ գելիկոդայլ ատամնավոր անիվ ե լինում ե թափած մեծ մասամբ բռնզից.

Կ Ա Ր Դ Ա Ն Ի Ա Ռ Ա Ն Ց Ք (կարգանցի վալ)

Հ.—Ի՞նչի համար ե ծառայում կարգանի առանցքը ե ինչ մետաղից են պատրաստում նրան.

Պ.—Կարգանի առանցքը միացնում ե կարողացալի աշխատանքը դիֆֆերենցյալի հետ, առանցքը պատրաստում են խրոմոնիկելի պողպատից.

Հ.—Ի՞նչ ե լինում հազցրած կարգանի առանցքի յերկու գլխներին.

Պ.—Կարգանի առանցքի առաջի գլխին հազցրած ե կարգանի շարնիր, իսկ յերկրորդ գլխին խուլ հազցրած ե դիֆֆերենցյալի կոնաձև ատամնավոր անիվը.

Հ.—Ո՞ւնեն արդյոք բոլոր ավտոմոբիլները կարգանի առանցք.

Պ.—Կարգանի առանցք ունեն միայն այն ավտոմոբիլները, վորոնց կարողական ե դիֆֆերենցյալը կառուցած են միմիանցից հետու.

Հ.—Ի՞նչպես ե կառուցված շղթայով ավտոմոբիլի հետի սնին.

Պ.—Սնին կառուցված ե այնպես, վոր շղթան յերկարանալու կամ կարճանալու ժամանակ կարելի լինի ավտոյի հետի սնին ձգել հետ կամ առաջ.

Հ.—Ի՞նչ տեսակի պերեգաշաներ են լինում.

Պ.—Պերեգաշաները լինում են կարգանի միջոցով, չերվյաշնի ե շղթայի միջոցով.

Հ.—Ի՞նչու շղթայի միջոցով պերեգաշից անցան կարգանի պերեգաշին.

Պ.—Վորովհետև՝ 1) կարգանի պերեգաշան տալիս ե ավտոմոբիլին անձայն ընթացք, 2) կարգանի պերեգաշավտոմոբիլին անձայն ընթացք, 3) կարգանի պերեգաշան տալիս ե հարմարություն ավտոյի շասսիին կառուցել ավելի ցած.

Հ.—Ի՞նչու մե ե կայանում շղթայով պերեգաշայի անհարմարությունը.

Պ.—Շղթայով պերեգաշի անհարմարությունը կայանում ե նրանում, վոր՝ 1) շղթան շատ հաճախ կեղտոտվում ե, 2) շղթան անհամապատասխան ձգելու ժամանակ վում ե, 3) շղթան անհամապատասխան մեխանիզմի անվերջ աշխատացվում ե դիֆֆերենցյալի մեխանիզմի (զանոս) աջ տանք ե նկատվում ե ավտոմոբիլի սողումը (զանոս) աջ կամ ձախ, 3) թույլ ձգած շղթան հաճախ դուրս ե թռկում կիսասոնու ատամնավոր անիվի վրայից ե պատաշում կիսասոնու ատամնավոր անիվի մեկ անգամ, կամ հում ե շղթայի պայթում, 4) ամիսը մեկ անգամ, կամ մեծ պայեստկաների ժամանակ 2 շաբաթը մեկ անգամ պետք ե հանել շղթաները, լվանալ նավթով, ստուգել նրա պետք ե հանել շղթաները, լվանալ նավթով ե նորից հազցնել ուղիղները, քսել նրան նոր տավոդ ե նորից հազցնել իրենց տեղը, 5) շղթայով ավտոմոբիլի ռաման պետք ե կառուցել բարձր, շղթաները գետնին չքսվելու համար, վորից մեքենան ստանում ե ոգի մեծ դիմադրություն ե կորցնում իր ուժը ե արագությունը.

Դ Ի Ֆ Ֆ Ե Ր Ե Ն Ց Ի Ա Լ

Հ.—Ի՞նչ ե դիֆֆերենցիալը.

Պ.—Դիֆֆերենցիալը հատուկ մեխանիզմ ե, վորը տալիս ե հետեի անիվներին զանազան արագություն պավարոտներին ե անհարթություններին.

Հ. — Ի՞նչ տեղ են կառուցում գիֆֆերենցիալը.

Պ. — Դիֆֆերենցիալը կառուցում են (կարգանի պերեդաչի ժամանակ) հետեի սենու վրա իր կոժուխի մեջ, իսկ շղթայով պերեդաչի ժամանակ գիֆֆերենցիալը կառուցում են կարողակալի հետ միասին մեկ կոժուխի մեջ.

Հ. — Ի՞նչ մասերից է բաղկացած գիֆֆերենցիալը.

Պ. — Դիֆֆերենցիալը բաղկացած է՝ 1) գիֆֆերենցիալի շաշկայից (վորը իր հերթին բաղկացած է յերկու մասից), 2) կիսասոնու ատամնավոր անիվներից, 3) սատելիտներից, վորոնք լինում են 2-6 հատ, 4) կրեստավինայից, արայնիկից կամ դվայնիկից, 5) մեծ պլանետանի կամ տարելոչնի շեստերոնկայից, 6) կոնաձև (կանիչսիկի) ատամնավոր անիվից, 6) շարիկովի և ուղիկովի առանցքակալներից, 8) գիֆֆերենցիալի կոժուխից կամ սկորոկից, 9) 2 հատ ուղեկալներից, 10) հատուկ բուրակից.

Հ. — Ի՞նչի համար է ծառայում գիֆֆերենցիալի շաշկան.

Պ. — Դիֆֆերենցիալի շաշկան ընդունում է իր մեջ գիֆֆերենցիալի մեխանիզմը.

Հ. — Ի՞նչի համար է ծառայում կրեստավինան, արայնիկը կամ դվայնիկը.

Պ. — Կրեստավինան պահում է իր մատերի վրա սատելիտներին և ուղղություն է տալիս նրա ատամներին.

Հ. — Ի՞նչի համար են ծառայում սատելիտները.

Պ. — Սատելիտները զանազան աշխատանք են տալիս կիսասոնիկների ատամնավոր անիվներին պալարոտների և անհարթությունների ժամանակ.

Հ. — Ի՞նչի համար են ծառայում կիսասոնիկների ատամնավոր անիվները.

Պ. — Դիֆֆերենցիալի մեխանիզմը աշխատելու վարկյանին նրանք տալիս են հետեի անիվներին զանազան արագություն.

Հ. — Ի՞նչի համար են ծառայում գիֆֆերենցիալի տարելոչնի կամ կոնաձև ատամնավոր անիվները.

Պ. — Նրանք սղավելով մեկը մյուսին իր ատամներով ձգում պտտում են շաշկային, իսկ շաշկան կիսասոնիկներին.

Հ. — Ի՞նչի համար է ծառայում գիֆֆերենցիալի կոժուխը.

Պ. — Դիֆֆերենցիալի կոժուխը տեղավորում է իր մեջ գիֆֆերենցիալի մեխանիզմը, յուղում է և պահապանում նրան, փոշուց և կեղտից.

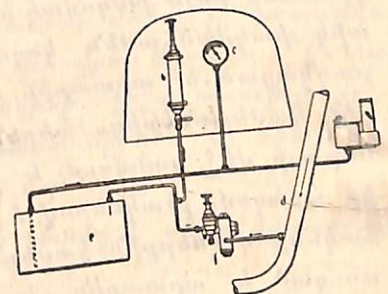
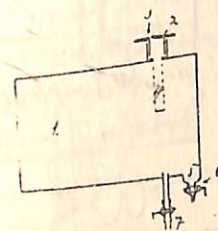
Հ. — Ի՞նչ տեսակի գիֆֆերենցիալի մեխանիզմներ են լինում.

Պ. — Դիֆֆերենցիալի մեխանիզմները լինում են կոնաձև կամ գլանաձև ատամնավոր անիվներով.

Հ. — Բացառել լավ և վատ կողմերը գիֆֆերենցիալի մեխանիզմը.

Պ. — Դիֆֆերենցիալի մեխանիզմի լավ կողմն այն է, վոր նա պահպանում է պակրիշկաների գոյությունը, իսկ վատ կողմն այն է, վոր նա տալիս է ավտոմոբիլին միավառ կողմանի սողում ցեխի կամ ձյունի ժամանակ, յերբ մենք ուժեղ սղմում ենք վոտի արգելիչը.

Բ Ե Ն Ջ Ի Ն Ի Բ Ա Կ Ը

ԲԵՆՋԻՆԻ ԲԱԿ ՃՆՄԱՆ ՏԱԿ

ԻՆՔՆԱՆՈՍ ԲԵՆՋԻՆԻ ԲԱԿ

Հ. — Ի՞նչի համար է ծառայում բենզինի բակը.

Պ. — Բակը ծառայում է ինչպես բենզինի պահեստ շարժիչի համար և ժառանգարում է բենզինով կարբյուրատորին.

Հ.—Ինչից են պատրաստում բենզինի բակը և վորտեղ են նրան կառուցում.

Պ.—Բակը պատրաստում են ցինկից կամ պղնձից, (իսկ ներկայումս և ալյումինից): Բակը կառուցում են՝ 1) ավտոմոբիլի հետի սոնու վրա, 2) շոֆերի նստատեղի տակ, 3) տորեբեդոյի տակ և 4) պատահում է կառուցած շոֆերի մեջքի հետևին (ինչպես անգլիական «տայլբոտ» ավտոմոբիլները).

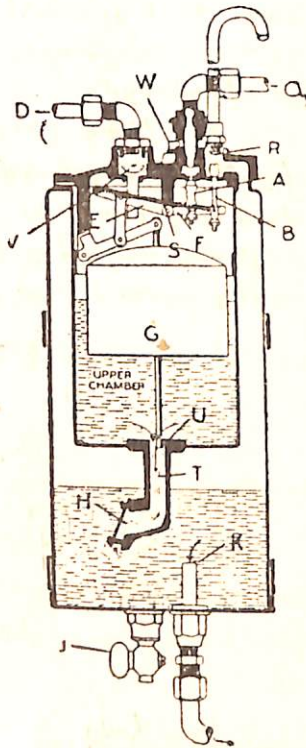
Հ.—Ի՞նչ տեսակ է լինում բենզինի բակը.

Պ.—Բենզինի բակը լինում է ինքնահոս, ճնշման տակ և գատարկությամբ (վակումի միջոցով).

Վ Ա Կ Ո Ւ Մ Ա Պ Ա Ր Ա Տ

Հ.—Ի՞նչ է նշանակում վակում, վորտեղ է կառուցած վակում ապարատը, ի՞նչից է նա բաղկացած և ինչպես է նա աշխատում.

Պ.—Վակում նշանակում է գատարկություն, վակում ապարատը կառուցված է շարժիչի կողքին կապոտի տակ ավտոյի սոնա՝ շի շշիտի վրա, վակում ապարատը զլանաձև լայն խողովակ է դերմետիկ փակված ամեն կողմից, նա բաղկացած է արտաքին և ներքին կամերաներից, ներքին կամերայի մեջ գտնվում է լողանը, իր ասեղով, լծակներով և խփանակներով, (ներքին կամերան կառուցած է արտաքին կամերայի մեջ). արտաքին կամերան իր վերի կրիշկայի վրա ունի 3 հատ խողովակներ, մեկից շարժիչի ծծող խողովակը (վաստեվայուշշայա տրուբա) ծծում է վակումի ներքին կամերայի միջի ողը: Վակումի գլխի

ՎԱԿՈՒՄ ԱՊԱՐԱՏ ՄԻՋԻՑ ԿՏՐԱՄ

մյուս խողովակից բակի բենզինը (զգալով վակում ապարատի միջի գատարկությունը) գալիս է և լցվում ներքին կամերայի մեջ, յերբորդ բարձր խողովակից մտնում է ողը միաժամանակ 2 կամերաների մեջ և ճնշում է բենզինը վակումի արտաքին կամերայից գնում է կարբյուզինը վակումի արտաքին կամերայի միջի բենզինը պակասում է, ներքին կամերայի տակի հաստ խողովակի խփանակը (խողովակի հեղուկի սյունի ծանրություն) բացվում է և բենզինը ներքին կամերայի վում է արտաքին կամերայի մեջ, ներքին կամերայի վակումի լծակներով իջնելով, իջնում է նրա հետ և բենզինի լծակների միջոցով բացում է ծծող խողովակի խփանակը և վակումի միջի ողը մտնում է գլխողովակի խփանակը և վակումի մեջ գատարկություն). նի մեջ (կատարվելով վակումի գատարկությունը բակի բենզինը նորից զգալով վակումի գատարկությունը բենզինի խողովակով գալիս լցվում է վակումի ներքին կամերայի մեջ, յերբ ներքին կամերայի մեջի բենզինը հասնում է հարկավոր բարձրության, լողանը բարձրանում է փակում ծծող խողովակի խփանակը և սղմում բացում է ողի խողովակի խփանակը, ողը ներս է մտնում միաժամանակ յերկու կամերաների մեջ ուր կատարվում է ճնշում բենզինի մակերևույթի վրա: Այսպես է կատարվում վակում ապարատի բենզինի շրջանառությունը և վում վակում ապարատի սիրում է միայն լավ աշխատանքը: Վակում ապարատը սիրում է միայն լավ տեսակի բենզին.

Հ.—Ի՞նչ պատճառներից կարող է վակումը լավ չաշխատել.

Պ.—Վակումը լավ չի աշխատում, յերբ նրա՝ 1) բենզինի յերկող խողովակի գալիշը կեկոտաված է, 2) բենզինը վատ տեսակն է, 3) վակումին միացրած խողովակները կեղտոտված են կամ թուլացել են նրանց նիպելները, 4) լողանը ծակված է, 5) խփանակները անկանոն են.

Հ.—Ի՞նչպե՞ս ստուգել թե ինչ պատճառներից վա-
կումը լավ չի աշխատում.

Պ.—Պետք է փորձել բոլոր վերոհիշյալ անկանոնու-
թյան կետերը, յեթե դրանք չեն ոգնում բացել վակումի
ներքին կրանիկը և դուրս թողնել վակումի միջի ամբողջ
բենզինը, յեթե բենզինի քանակը շատ է, կնշանակի վա-
կումն անկանոն չպետք է ստուգել ատկիդնոյ խփանակը,
նրան ստուգելու համար պետք է փակել ոգի խփա-
նակը, հանել խողովակը, միացնող վակումը կարբյուրատ-
տորի հետ, աշխատացնել շարժիչը ստարտերի միջոցով և
գնել մատը վակումից կարբյուրատոր գնացող բենզինի
անցքի վրա, յեթե զգացվում է անրնդհատ ծծում, այդ
կնշանակե ատկիդնոյ խփանակն անկանոն է (իր տեղումը
չի) և ոգը թողնում է կամերայի մեջ. այդ ուղղելու հա-
մար պետք է հանել վակումի գլխի վրայի խցանը, լցնել
վակումի մեջ քիչ բենզին, (խփանակները մաքրելու և քիչ
խոնավացնելու համար) յեթե այդ բոլորից հետո վակումը
նորից չի աշխատում, պետք է զգուշությամբ հանել վա-
կումի կրիշկան, ներքին կամերան իր լողանով հանել ար-
տաքինի միջից, ուղղել նրա ատկիդնոյ խփանակը, մաք-
րել լծակները, խփանակները և զսպանակները դանակով
բենզինի կեղտից և նորից հավաքել ապարատը.

Հ.—Ի՞նչ պետք է անել յեթե ճանապարհին վակումի
լողանը ծակվել է և նրա մեջ լցվել են բենզին.

Պ.—Պետք է մինչև գարաժ հասնելը և լողանը ուղ-
ղելը վակումի վրայի խցանը հանել, փորից վակումի
մեջ կլցվի բենզին, յեթե այդ միջոցը չի ոգնում պետք է
խցանը նորից փակել քանի դեռ մատորը կանգ չի առել,
(այդ գործողությունը վակումի մեջ կլցնի նորից բենզին),
փորից հետո պետք է խցանը նորից հանել և շարունակել
ճանապարհը մինչև վոր բենզինը կվերջանա, այդ խցանը
հանել և գնելը պետք է անել մինչև գարաժ հասնելը.

ԱՐԳԵԼԻԶՆԵՐ (տրմուզներ)

Հ.—Ի՞նչի համար են ծառայում արգելիչները և ինչ
տեսակ են նրանք լինում.

Պ.—Արգելիչները ծառայում են ավտոմոբիլի իներ-
ցիան կոտրելու համար, նրանք լինում են լենտանի և
կալոգչնի ձեռքի և վոտքի.

Հ.—Ի՞նչի վրա յեն աղգում ձեռքի և վոտքի արգե-
լիչները.

Պ.—Ձեռքի արգելիչը ընդհանրապես աղգում է յետևի
անիվների բարաբանի վրա և մեծ մասամբ լինում են
կալոգչնի, իսկ վոտքի արգելիչը աղգում է կարգանի
կալոգչնի, իսկ վոտքի արգելիչը աղգում է լենտոչնի
առանցքի վրա և լինում է մեծ մասամբ լենտոչնի
(Ֆրանսիական «Պեժո» ավտոմոբիլների արգելիչները գոր-
ծում) են հակառակ, այսինքն ձեռքի արգելիչը աղգում է
կարգանի վալի վրա, իսկ վոտքինը հետի անիվների վրա.

Հ.—Ի՞նչ հեռավորության վրա կարելի յե կանգնե-
ցնել ավտոմոբիլը յեթե նա անում է 20-30 կիլոմետր մի
ժամում և ինչ տարածության վրա կարելի յե կանգնեցնել
ժամում և ինչ տարածության վրա 70-80 կիլոմետր մի ժամում.

Պ.—1-ին դեպքում պետք է ավտոմոբիլը կանգնե-
ցնել վոչ շուտ 12-16 մետր տարածության վրա, իսկ
յեթևկորդ դեպքում 50-60 մետր տարածության վրա.

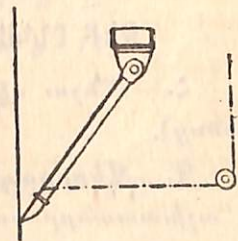
Հ.—Ի՞նչպե՞ս կարելի յե կանգնեցնել ավտոմոբիլը ա-
ռանց արգելիչների.

Պ.—Շարժիչի միջոցով, պետք է փակել վառումը և
բարձր արագությունից պարբերաբար փոխել ցածր արա-
գությունները, այսինքն 4—3-ը, 3—2-ը 2—1-ը.

ՍԱՐԻ ԱՐԳԵԼԻԶ (գոռնի տրմուզ)

Հ.—Ի՞նչի համար է ծառա-
յում սարի արգելիչը.

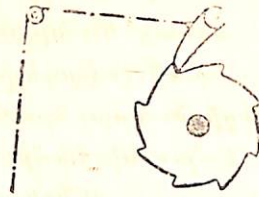
Պ.—Սարի արգելիչը ծառա-
յում է վերելքին (յերբ շարժիչը
չի քաշում և արգելիչները թույլ
են) ավտոմոբիլը հետ չգնալու
համար.

ՍԱՐԻ ԱՐԳԵԼԻԶ

Հ.—Ի՞նչ է խրատավորիկը և ինչպե՞ս է նա գործում.

Պ.—Խրատավորիկը նույն սարի արգելիչն է բայց նա ազդում է կարգանի վալի վրա և իր սաքաչկայով նա պետք յեղած դեպքում արգելում է ավտոմոբիլի հետ գնալը վերելքին.

ԽՐԱՊԱՎՈՐԻԿ

ԲՍԶՄԱԳԼԱՆԱՆՈՑ ՄԱՏՈՐ (մեքոգոցիլիցիդի մասոռ)

Հ.—Վճրքան աստիճանի (գրադուսի) վրա յե աշխատում ծնկածե առանցքը 6 գլանանոց շարժիչի.

Պ.—120 աստիճանի.

Հ.—Վճրքան պայթում է կատարվում 6 գլանանոց շարժիչի մեջ ծնկածե առանցքի մի շրջանի.

Պ.—3 պայթում.

Հ.—Ի՞նչ հերթով է աշխատում 6 գլանանոց շարժիչը և ի՞նչից է դա կախված.

Պ.—6 գլանանոց շարժիչն աշխատում է 8 տեսակ, դա կախված է բաշխման առանցքի բռունցքներից.

ՎԵՑ ԳԼԱՆԱՆՈՑ ՇԱՐՇԻՉԻ ՍՇԽԱՏԱՆՔԻ ՏԵՍԱԿՆԵՐԸ

1. 4. 5. 6. 3. 2.	1. 5. 4. 6. 2. 3.
1. 3. 5. 6. 4. 2.	1. 5. 3. 6. 2. 4.
1. 4. 2. 6. 3. 5.	1. 2. 3. 6. 5. 4.
1. 3. 2. 6. 4. 5.	1. 2. 4. 6. 5. 3.

ԹԵՔ ԸՆԿԱԾ ՇԱՐՇԻՉ (վեոբրագնի մասոռ)

Հ.—Ի՞նչու սկսեցին շինել վեոբրագնի շարժիչ (8 գլանանոց).

Պ.—Վեոբրագնի շարժիչը սկսեցին շինել՝ 1) շարժիչի աշխատանքը սահունացնելու, 2) պայթումները շատացնելու և 3) քիչ տեղ բռնելու համար.

Հ.—Վճրքան աստիճանի վրա յե աշխատում ծնկածե առանցքը 8 գլանանոց շարժիչի.

Պ.—90 աստիճանի.

Հ.—Վճրքան պայթում է ապրիս 8 գլանանոց շարժիչը ծնկածե առանցքի մի շրջանին.

Պ.—4 պայթում.

Հ.—Վճրքան ծնկածե առանցք ունի 8 գլանանոց շարժիչը.

Պ.—Միայն մեկ ծնկածե առանցք.

Հ.—Ի՞նչ հերթով է աշխատում 8 գլանանոց շարժիչը.

Պ.—8 գլանանոց շարժիչը աշխատում է հետևյալ հերթով.

1. 7. 3. 8. 4. 6. 2. 5.

1. 5. 2. 6. 4. 8. 3. 7.

Հ.—Վճրքան անգամ է պտտվում մագնետոյի բաշխման տառամնավոր անիվը խարսխի 4 պտույտին.

Պ.—Յերկու անգամ.

12 ԳԼԱՆԱՆՈՑ ՇԱՐՇԻՉ

Հ.—Վճրքան աստիճանի վրա յե աշխատում 12 գլանանոց շարժիչը.

Պ.—60 աստիճանի.

Հ.—Ի՞նչ հերթով է աշխատում 12 գլանանոց շարժիչը.

Պ.—12 գլանանոց շարժիչն աշխատում է հետևյալ հերթով.

1. 7. 4. 10. 2. 8. 6. 12. 3. 9. 5. 11.

1. 7. 5. 11. 3. 9. 6. 12. 2. 8. 4. 10.

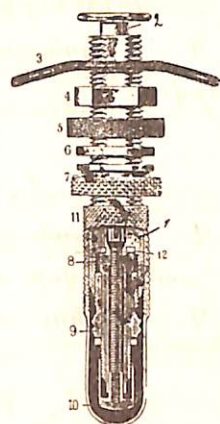
1. 7. 3. 9. 2. 8. 6. 12. 4. 10. 5. 11.

Վ Ի Ն Տ Ի Լ

Հ.—Ի՞նչի վրա յե ամրացրած վինտիլը և ինչ մասերից է նա բաղկացած.

Պ.—Վինտիլը ամրացրած է կամերայի վրա, նա բաղ-

կայած ե հետևյալ մասերից՝ 1) լայն խողովակից № 1 (վորի մարմնի վրա հանված ե ուղղա), 2) խողովակի շեյկայից իր գլխով № 2, 3) պղնձյա պլանկայից № 3, 4) գայկայից № 4, (վորը սղմում ե պլանկան կամերայի վրա), 5) կաշվի ե պղնձյա շայբաներից № 5-6, 6) պղնձյա գայկայից № 7 (վորը սղմում ե կամերայի վինտիլը անիվի օրոգի վրա), 7) զալատնիկից № 8, 8) պղնձյա բարակ խողովակից № 9, (վորը սղմում ե զալատնիկին վինտիլի մեջ, 9) զալատնիկի փոքրիկ կալպաչոնից № 10, 10) վինտիլի մեծ կալպակից № 11, 11) զալատնիկի տակի շայբայից № 12.

Կ ԱՍԵՐԱՅԻ ՎԻՆՏԻԼԸ
ՄԻՋԻՑ ԿՏՐԱԾ

Հ.—Ի՞նչ անկանոնություններ կարող ե պատահել վիճարկի հետ.

Պ.—Վերնտիլը կարող է թողնել կամ փերայի միջի ողը յեթե՝ 1) վրնտիլի № 9 պղնձյա խողովակը լավ չի ձգած, 2) վրնտիլի մեջ, զալատնիկի տակ, ընկել է մի այլ մարմին, զորը չի թողնում զալատնիկին ազատ նստի իր տեղը, 3) զալատնիկի տակի ուղին շայբան (պրակլատկա) մաշվիլ է, կամ կտրատվել, 4) վրնտիլի № 4 գալկան լավ չի ձգաց, 5) զալատնիկի վրայի (ուղինից) կոնաձև, խփանակը ծակվել է, կամ պոկվել իր տեղից.

Պ Ա Կ Ր Ի Շ Կ Ա Ն Ե Ր

Հ.—Ի՞նչ տեսակի պակրիշկաներ են լինում.

Պ.—Պակրիշկաները լինում են՝ 1) զլադկի, 2) ուսալ-
շչոնի, 3) ռեզինի պրատեկտորով, 4) կաշվե պրատեկ-
տորով, վորի վրա հադցնում են պոպսատի մեխեր և 5)
բալոն պակրիշկաներ.

Հ.—Ի՞նչից եմ փչանում պակրիշկաները:

Պ. — 1) Պակիրիշկաները փշանում են բոլի շատությունից (պերեգրուկայից), 2) շոֆֆերի անփորձությունից, 3) ամբրի վամպորկայից, 4) հաճախ և անտեղի տորմուկներից, 5) անզգույշ և արագ պավարոտներից, 6) շատ արագ քշելուց վատ ճանապարհին, 7) արևի ճառագայթներից, 8) յուղից, 9) բենզինից և նավթից, 10) կոնուսը միանգամից թողնելուց, 11) բութսավանյուց և սողալուց (սկայծենիկ)։

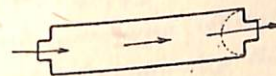
Հ.—Ի՞նչ պէս պէտք է պահպանել ավտոյի պակրէշ-կաները.

Պ.—Յեթն ավտոմոբիլը յերկար ժամանակ կանգնելու չէ, պետք է անիվների վրայից հանել պակրիշկաները և պահել մութ և չոր պահեստում, իսկ հակառակ դեպքում անհրաժեշտ է անիվները բարձրացնել դետից և կամե-րաների ուղը պակսեցնել. յերկար ճանապարհ զնալու ժա-մանակ պետք է պակրիշկաները հովացնել ջրով. մանակ պետք է պակրիշկաները և յանիվները կամերաների մեջ.

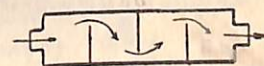
Հ. — Ի՞նչ ճշշում պետք է լինի կամերաների մեջ.

Պ.— 3-6 ատմութեամբ (դա էախալած է անիվի մեծութունը) հետեւի անիվները կամերանները պետք է կես ատմութեամբ ավելի փչել առաջիններէն, իսկ ամառը բոլոր կամերանները պետք է կես ատմութեամբ պակաս փչել (սովորականից, (աչքի տակ ունենալով դրսի տաքութիւնը)).

ԽԼԱՑՄԱՆ ՄԵԽԱՆԻԶՄ (գլուխգործոց)

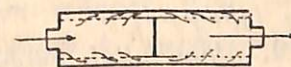
ԽԼԱՑՄԱՆ ՄԵԽԱՆԻԶՄԸ
ԱՌԱՆՑ ՊԱՏԵՐԻ

ԽԼԱՑՄԱՆ ՄԵԽԱՆԻԶՄԸ
ՊԱՏԵՐՈՎ

Հ.—Ի՞նչ է իշխանի մեծանիգը, ինչպես է նա շինված, ի՞նչի համար են ծառայում և ուր է գնում պայթված գազը գլանների միջից:

Պ.—Խլացման մեխանիզմը հաստ
թիթեղից գլանաձև լայն խողովակ
է, նա ունի իր մեջ պատեր և
անոթներ. պայթված գազը գլան-

ԽԼԱՑՄԱՆ ՄԵԽԱՆԻԶՄԻ
ԼԱՎԱԳՈՒՅՆ ՏԵՍԱԿԸ

ներից հավաքվում և ատվադնոյ խողովակի մեջ և ապա մտնում և գլուշխանի մեջ.

Հ.—Ի՞նչ և պատահում խլացման մեխանիզմի հետ պայթումների ժամանակ.

Պ.—Պայթումները ժաքրում են խլացման մեխանիզմի անցքերը կեղտից և մրից.

Հ.—Ի՞նչի համար են ոգտագործում պայթած գազը.

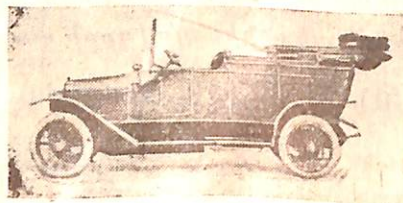
Պ.—1) Պայթած գազն ոգտագործում են բենզինը բակից կարբուրատորը բշելու համար, 2) սիլիկոնի պլա-
ստիկի համար, 3) ավտոյի կուպեն տաքացնելու համար
և 4) կարբուրատորը տաքացնելու համար.

Հ.—Ի՞նչ արագություն ունի պայթված գազը դուրս գալու վարկյանին.

Պ.—Պայթված գազը դուրս գալու վարկյանին ունի 900-900 մետր արագություն մեկ վարկյանին.

Հ.—Ի՞նչպես և ազդում խլացման մեխանիզմը շար-
ժիչի ուժի վրա.

Պ.—Սլացման մեխանիզմը խլում և շարժիչից 0,1
նրա ուժը.

ՀԱՏՈՒԿ ԿՈՒՉՈՎԱ
ԱՄԱՌՎԱ ՅԵՎ ԶՍԵՌՎԱ ՀԱՍԱՐ

Լ Ի Տ Ր Ա Ճ

Հ.—Ի՞նչպես պետք և վորոշել բոլոր գանների ծա-
վալը, (լիտրաժը).

Պ.—Գլանների ծավալը վորոշելու համար հարկավոր
և իմանալ՝ 1) գլանների տրամագիծը, 2) միտքի ըն-
թացքը, 3) գլանների քանակը և լիտրաժի ֆորմուլան,

վորը գրվում և այսպես— $ulit=0,00 \frac{\pi \cdot d^2}{4} \cdot h$. i վերածելով
նույն ֆորմուլան թվերի, շարժիչի համար վորի գլանների
տրամագիծը հավասար և 80 միլիմետրի, միտքի ընթացքը
130 մ. մ. և գլանների քանակը 4: Մենք կստանանք
 $ulit=0,00 \frac{3,14 \cdot 80^2}{4} \times 130 \times 4$.

ՖՈՐՄՈՒԼԱՅԻ ՏԱՌԵՐԻ ՅԵՎ ԹՎԵՐԻ ՆՇԱՆԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ

$ulit$ (ուելիտե) հավասար և բոլոր գլանների ծավալին
 π (պի)=3,14.

$d^2=80^2$ =գլանների տրամագիծին.

$h=130$ =միտքի ընթացքին.

$i=4$ =գլանների բանակին.

Վերոհիշյալ ֆորմուլայի d^2 , h , և i —ն փոփոխակի յեն
գանազան շարժիչների համար, իսկ մնացած թվերը, բոլոր
շարժիչների համար մնում են նույնը:

Լիտրաժի ֆորմուլան լուծելու համար հարկավոր և
առաջին հարցին բազմապատկել գլանների տրամագիծը,
տրամագիծի վրա, այսինքն 80×80 -ի վրա, վորը հավասար
և 6400-ի. յերկրորդ հարցին հարկավոր և ստացած գու-
ժարը բազմապատկել π (պի-ի) այսինքն 3,14-ի վրա, վորը
և 2.009.600, ստացած գումարը պետք և կրճա-
հավասար և 2.009.600, ստացած գումարը թվից վերջին
տեղ յերկու թվով, այսինքն ջնջել ստացած թվից վերջին
յերկու թիվը, վորը կանի 20.096, յերրորդ հարցին պետք
և ստացած թիվը 20.096-ը բաժանել հայտարարի 4-ի
և վորից կստանանք 5.024, յորրորդ հարցին ստա-
ցած գումարը պետք և բազմապատկել 130-ի (հ-ի վրա),
յած գումարը պետք և բազմապատկել յորսով— i -ով (գլաննե-
րի բանակով), վորից կստանանք 2.612.480, ստացած
գումարը պետք և կրճատել յերեք թվով (համաձայն ֆոր-
մուլայի սկզբին ունեցած յերեք զրոյի 0,00): Մնացած
թիվը, այսինքն 2,612 կամ յերկու ամբողջ 612 հազար
յերրորդականը այն շարժիչի լիտրաժն և, վորի գլանների
տրամագիծը հավասար և 80 միլիմետրի, միտքի ընթացքը
130 միլիմետրի և գլանների քանակը 4-ի:

ԽՆԴԻՐ № 1.—Վորոշել շարժիչի լիարածը, վորի գլան-
ների տրամագիծը $d^2=75$ -ի $h=120$ -ի և $i=4$ -ի:

ԽՆԴԻՐ № 2.—Վորոշել շարժիչի լիարածը, վորի գլան-
ների տրամագիծը $d^2=75$ -ի $h=120$ -ի և $i=6$ -ի:

ԽՆԴԻՐ № 4.— $d^2=90$, $h=150$ -ի $i=4$ -ի:

ԽՆԴԻՐ № 4.— $d^2=65$, $h=90$ -ի և $i=8$ -ի:

ՀԱՃԱԽԱԿԻ ՊԱՏԱՀՈՂ ԱՎՏԱՍՈՐԵԼՆԵՐԸ ԱՆԴՐԱՈՎԱՍՈՒՄ

ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ.—1) Ռուս-բալտիկ, 2) Ամո, 3) Յադ,
4) Նամի:

ԳԵՐՄԱՆԻԱ.—1) Մերսեդես, 2) Բենց, 3) Ոպել,
4) Ենագե:

ԱՎՍՏՐՈՎԵՆԳՐԻԱ.—1) Լաուրին-կլեմեն:

ՖՐԱՆՍԻԱ.—1) Բրեյլի, 2) Դեյոնե-Բելվիլ, 3) Դե-
լադե, 4) Լորեն-Դիարի, 5) Պեժո, 6) Բրազիլ:

ԻՏԱԼԻԱ.—1) Ֆիատ, 2) Լանչիա, 3) Իտալա, 5) Ալ-
վիլա:

ՇՎԵՅՅԱՐԻԱ.—1) Պիկաու-պիկ, 2) Զաուսեռ, 3) Մար-
տին:

ԻՍՊԱՆԻԱ.—1) Իսպանո-սյուրգա:

ԲԵՂԳԻԱ.—1) Մեաուլուրժիկ, 2) Նաման, 3) Պիլ,
4) Ժերմեն:

ԱՆԳԼԻԱ.—1) Ռոյալ-Ռոյա, 2) Դալմեր, 3) Վոկս-
լու, 4) Պալադիամ, 5) Նապիր:

ԱՄԵՐԻԿԱ.—1) Ֆորդ, 2) Շեվրոլետ, 3) Վեյլի, 4)
Դոյժ, 5) Կադիլակ, 6) Բնիուկ, 7) Կեյս, 8) Պիրս-Արա-
ուվ, 9) Պակիարա, 10) Սաուդերեկեր, 11) Լոկոմոբիլ,
12) Ումմորիլ, 13) Հոպմորիլ, 14) Հուստոն:

Յ Ա Ն Կ

ԵԶ

1 Մեխանիկական փոխադրումը 18-րորդ դարու
չկլբին	3
2 Ռամա	8
3 Կոնակ	8
4 Անիվներ	9
5 Ռեսորներ	10
6 Ամորադատոր	11
7 Բաշխման մեխանիզմ	11
8 Ղեկի մեխանիզմ	11
9 Ռադիատոր	13
10 Հովանար	15
11 Պոմպա	16
12 Շարժիչ	16
13 Գլան	18
14 Մխոց	20
15 Ողակներ	22
16 Մխոցի մատը	23
17 Շարժածող	23
18 Ծնկածե առանցք	24
19 Թափանիվ	24
20 Խփանակներ	25
21 Բեղուկցիոն խփանակ	28
22 Կոնցենտրիկ խփանակ	29
23 Հրիչ	29
24 Բաշխման առանցք	30
25 Առանցքակալներ	31
26 Կարտեր	31
27 Յուղումը	32
28 Յերկու տակտանի շարժիչ	34
29 Առանց խփանակ շարժիչ	35
30 Ճնշում	36
31 Հակաճնշում	36
32 Դեկոմպրեսոր	37
33 Կոմպրեսիոն կրանիկ	37
34 Կոմպրեսոր	38
35 Կոմպրեսատոր	38
36 Բենզին	39
37 Արեումետր	39

38	Կարբոլւրատոր	40
39	Կարբոլւրատոր զենիտ	41
40	Կարբոլւրատոր շարոն	46
41	Կարբոլւրատոր կինկատոն	47
42	Կարբոլւրատոր խոլլեյ	48
43	Կարբոլւրատոր կլոգել	49
44	Բոշ մագնետ	49
45	Մագնետոյի կամարներ	50
46	Սարխախ	52
47	Սարխախի վերի, առաջի և հետի կափարիչները	55
48	Մագնետոյի անջատման մեխանիզմը	55
49	Բոռն իզալիատոր	57
50	Կամուրջ	58
51	Պահպանիչ	58
52	Խնդիրներ՝ շարժիչի պարյատական գտնելու համար	63
53	Ինչպես պետք է միացնել մագնետոն շարժիչի հետ	64
54	Խնդիրներ՝ մագնետոն շարժիչին միացնելու համար	64
55	Շարժիչի մոմը	67
56	4 տակտանոց շարժիչի ստորհանները	69
57	Շարժիչի անկանոնությունները	73
58	Շաղկապման մեխանիզմը	76
59	Շաղկապումը գիսկաների միջոցով	78
60	Միացնող մուֆտա	80
61	Արագությունը փոխոխող մեխանիզմ	81
62	Կարդան	83
63	Կարդանի առանցք	84
64	Պերեդաշա	85
65	Դիֆֆերենցիալ	85
66	Բենզինի բակ	87
67	Վակոււմ ապարատ	88
68	Արգելիչներ	91
69	Սարի արգելիչ	91
70	Բազմապլանանոց մատոր	92
71	Վեց պլանանոց շարժիչի աշխատանքի տեսակները	92
72	Թեք ընկած շարժիչ	92
73	12 պլանանոց շարժիչ	93
74	Վինտիլ	93
75	Պակրիչկաներ	94
76	Խլացման մեխանիզմ	95
77	Լիտրաժ	96

80
Ը Յ ՌՈՒԲ.

14.499